

Flacăra

anul XXXIII
(1539)
50 VINERI
14 DECEMBRIE
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Hotărârile Congresului pe masa de lucru a țării

Să facem astfel încât să înfăptuim neabătut programele de dezvoltare economico-socială, să întărim continuu forța materială și spirituală a patriei, independența și suveranitatea României!

NICOLAE CEAUȘESCU

Sarcinile anului viitor în dezbaterile înaltele foruri ale democrației noastre socialiste

Plenara comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

— Pagina 2 —

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

— Pagina 3 —

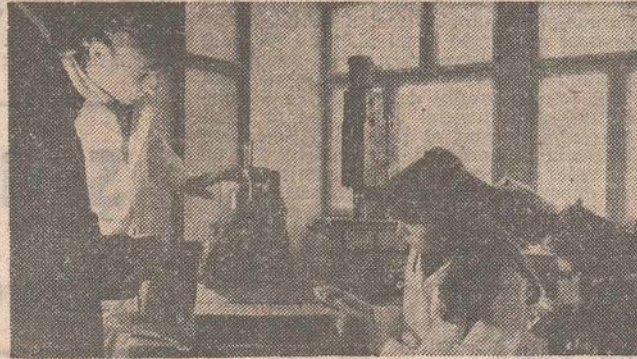
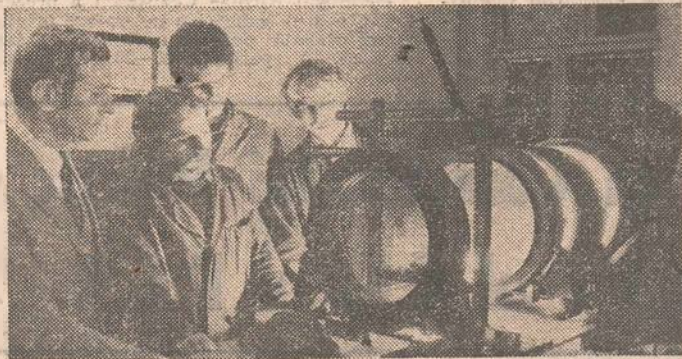
Sesiunea Marii Adunări Naționale

— Pagina 3 —

Odă la vadul națiunii noastre

Sfântul Cimpu-Lung-Muscel stă-n triumghiul isoscel al treimii nelegate : om, cetate, libertate
Inima aici mi-aș pune-o soră Iarbă, frate Pruneo și, și sufletul acel de cimp lung cu mușchi pe ei
Ah, aici la vadul unde naște omul-om, oriunde și e iarna, primăvară și mi-e luna nouă, vară și luceafărul mi-e văr, și tristețea adevăr...
Sfântul Cimpu-Lung-Muscel e triumghiul isoscel Basarabilor cei lungi cu ochi negri și cu pungi și-al haiducului muscel Radu, Radu-lu Anghel pe care-l despușc acum de argintul lunii, brun.

NICHITA STĂNESCU ■

Fotografii de CORNELIU MOCANU ■

Reportaj-anchetă :

**Revoluția e-n noi,
Flacăra sporii-i!**

— Paginile 4, 5, 6 și 7 —

**Drum spre
inima Daciei**

— Pagina 21 —

Hotărârile Congresului partidului

Plenara comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale

**Anul 1985
sub semnul
înaltelor
performanțe,
al calității
și eficienței**

Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a aprobat, în lumina mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, documente de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea economico-socială a patriei, pentru ridicarea continuă a bunăstării poporului: proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1985, proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe anul 1985, proiectul Bugetului de stat pe anul 1985 și Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea

pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1984 — 30 septembrie 1985. Plenara a aprobat, de asemenea, în unanimitate, componența Colegiului Central de Partid și a comisiilor pe probleme ale C.C. al P.C.R.

Participanții la plenară au dat o înaltă apreciere activității neobosite a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, contribuției sale hotărâtoare la elaborarea și fundamentarea orientărilor și obiectivelor importantelor documente supuse dezbaterii, care asigură ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități economico-sociale din țara noastră, creșterea generală a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. În cursul lucrărilor plenarei, s-a evidențiat rolul esențial al tovarășului Nicolae Ceaușescu în înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, în stimularea energiei creatoare a întregului nostru popor, în mobilizarea tuturor resurselor naționale pentru îndeplinirea obiectivelor actualului cincinal, pentru realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate domeniile de activitate. Vorbitorii au arătat că documentele supuse dezbaterii sunt în deplină concordanță cu orientările cuprinse în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIII-lea al partidului, cu hotărârile adoptate de marele forum al comunistilor, care jalonează direcțiile de dezvoltare multilaterale a României socialiste, asigurând ridicarea patriei noastre pe noi culmi de civilizație și progres.

Referindu-se în cuvintarea rostită în cadrul plenarei la planurile aprobate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că acum hotărâtoare sînt măsurile pentru realizarea în cele mai bune condiții a planului pe 1985 la toți indicatorii. Aceasta, pentru industrie, presupune: asigurarea funcționării în bune condiții, la in-

treaga capacitate, a tuturor unităților; dezvoltarea în continuare a bazei energetice și de materii prime, în care scop se impun măsuri hotărâte pentru buna funcționare a unităților energetice, în special a celor pe cărbune, recuperarea și refolosirea energiei secundare, precum și a materialelor, reducerea pe unitate de produs a consumurilor energetice și de materii prime; ridicarea nivelului tehnic și al calității produselor, în toate sectoarele; creșterea mai puternică a productivității muncii, prin mai buna organizare a producției și a muncii, prin mecanizarea, automatizarea și robotizarea diferitelor sectoare de activitate; sporirea rentabilității și a eficienței economice. În agricultură, se spune în cuvintare, va trebui să se acționeze pentru consolidarea rezultatelor bune obținute, pentru realizarea în anul viitor a unei recolte de circa 1200 de kilograme de cereale pe cap de locuitor. De asemenea, va trebui să se acorde o atenție corespunzătoare plantelor tehnice, horticulturni, realizării programelor din zootehnie, atît în ce privește creșterea efectivelor de animale, cit și a producției animaleiere, de carne, lapte, ouă, lînă și altele, precum și programului de irigații și îmbunătățiri funciare, folosirii raționale a pămîntului, a tuturor suprafețelor în cele mai bune condiții. În ceea ce privește investițiile, în sumă de peste 300 de miliarde de lei, va trebui să se dea în exploatare noile capacități energetice, miniere, în industrie, în toate ramurile, precum și în agricultură. Secretarul general al partidului a subliniat că trebuie să luăm toate măsurile pentru a asigura la timp proiectele și documentațiile necesare, pentru a se întocmi la timp proiectele de execuție, pentru a începe la termenele stabilite și a executa în bune condiții, în conformitate cu prevederile planului, toate investițiile pe anul viitor. Referitor la Programul de autoconducere și autoaprovizionare, în cuvintare se subliniază că el

asigură tot ceea ce este necesar pentru înfăptuirea prevederilor planului privind ridicarea în continuare a nivelului de trai material și spiritual al poporului, realizarea unei bune aprovizionări a populației. În acest sens, după cum este cunoscut, anul viitor sporul retribuției reale a tuturor categoriilor de oameni muncii va ajunge la 8 la sută pe întregul cincinal. Sînt prevăzute, de asemenea, înfăptuirea în întregime a prevederilor privind construcțiile de locuințe, măsuri privind îmbunătățirea asistenței sanitare, creșterea mai înaltă a natalității și a sporului natural al populației. „Prin realizarea prevederilor pe 1985 — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu —, vom asigura încheierea cu rezultate bune a cincinalului și, în acest fel, realizarea sarcinilor celei de-a doua etape de înfăptuire a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism. Totodată, vom pune o bază trainică pentru cel de-al 8-lea cincinal, 1986—1990, pentru realizarea în general a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului, care prevăd ridicarea țării noastre pe o nouă treaptă de dezvoltare, creșterea continuă a bunăstării poporului, întărirea independenței și suveranității patriei noastre socialiste“.

Participanții la dezbateri, exprimînd adeziunea deplină față de prevederile documentelor dezbătute și aprobate, au dat glas hotărîrii ferme a tuturor comunistilor, a tuturor oamenilor muncii de a acționa neabătut, cu exemplară dăruire și răspundere, pentru înfăptuirea obiectivelor înscrise în planurile și programele adoptate, a orientărilor și sarcinilor cuprinse în cuvintarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, care asigură întărirea continuă a forței economice noastre naționale, ridicarea nivelului de trai al întregului popor.

ION CODRU ■

În ședința de sîmbătă a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au fost dezbătute și aprobate proiectele Legii planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1985, Legii planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare și Legii bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul viitor. Comitetul Politic Executiv a apreciat că prevederile acestor documente asigură realizarea în bune condiții a sarcinilor de dezvoltare economico-socială a țării pe întregul cincinal 1981—1985 și creează premisele necesare trecerii cu succes la îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului pentru perioada 1986—1990. S-a stabilit ca aceste proiecte de legi să fie supuse dezbaterii și aprobării plenarei C.C. al P.C.R.

În cadrul ședinței a fost analizat și aprobat, de asemenea, Raportul privind balanțele principalelor produse agroalimentare din recolta anului 1984. Au fost stabilite măsuri în vederea unei mai bune gospodării și utilizări a produselor agroalimentare obținute în acest an, în vederea satisfacerii în condiții mai bune a necesarului de materii prime agricole pentru economie și a cerințelor de consum ale cetățenilor. În continuare, Comitetul Politic Executiv a examinat Raportul privind nivelul stocurilor existente la 30 septembrie 1984 la principalele materii

prime și materiale. Din datele prezentate rezultă că la cea mai mare parte a materiilor prime și materialelor stocurile sînt egale sau aproape de nivelurile planificate și normate. În scopul eliminării deficiențelor care se mai manifestă și al îmbunătățirii muncii în acest domeniu, s-a

sumurilor materiale și energetice, ridicarea calității și nivelului tehnic al produselor.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat în cadrul ședinței o informare privind vizita oficială pe care a făcut-o în țara noastră, în perioada 26—28 noiembrie,

participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la Berlin, la ședința de la Budapesta a Comitetului ministrilor apărării ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia și la înlăturarea de la Praga cu privire la activitatea revistei „Probleme ale păcii și socialismului“. Comitetul Politic Executiv a aprobat activitatea desfășurată de delegațiile române la aceste întâlniri și a apreciat că ea se înscrie în cadrul politicii generale a partidului și statului nostru, al orientărilor date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — orientări subliniate cu pregnanță în Raportul la cel de-al XIII-lea Congres al partidului — privind dezvoltarea și întărirea în continuare a relațiilor cu țările socialiste, promovarea fermă a politicii de pace și dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, de înlăturare a pericolului de război, de instaurare a unui climat trainic de securitate, încredere și largă cooperare în Europa și pe întreg globul.

La ședința de sîmbătă a fost constituit Biroul Permanent al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., organism care asigură coordonarea operativă a activității de partid și de stat. Biroul Permanent este condus de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, avînd în componența sa următorii tovarăși: Constantin Dăscălescu, Elena Ceaușescu, Manea Mănescu, Gheorghe Rădulescu, Emil Bobu, Gheorghe Oprea și Ilie Verdet.

P. NICOARĂ ■

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

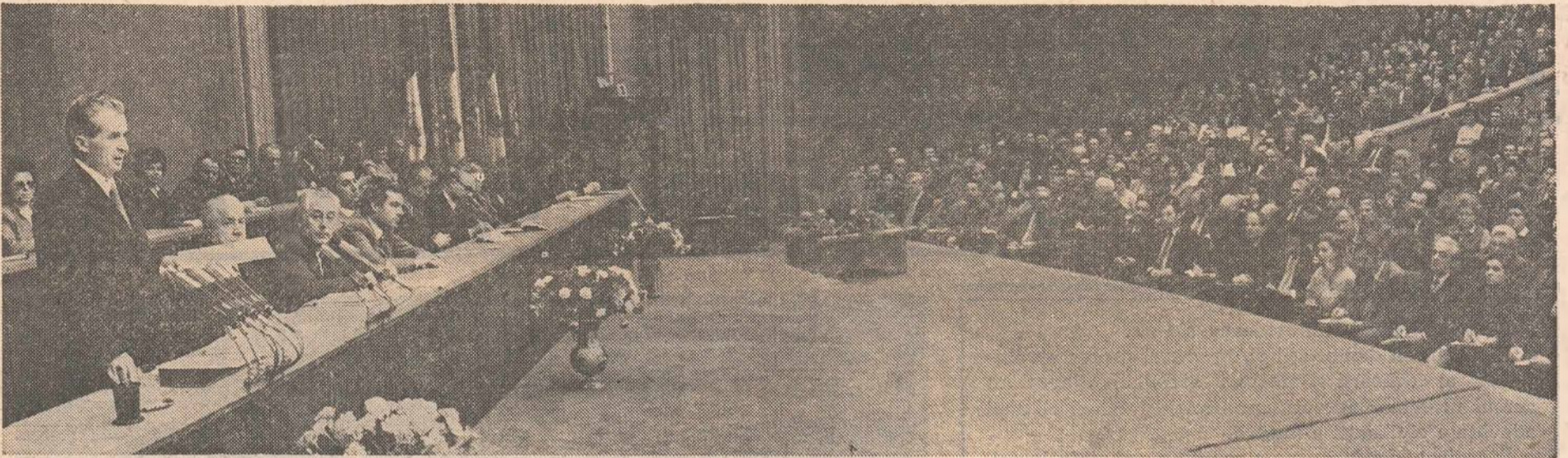
indicat forurilor competente să acționeze cu mai multă operativitate pentru lichidarea stocurilor supranormative și pentru prevenirea formării în continuare a noi stocuri, pentru redistribuirea între centrale și unități a stocurilor existente peste plan, pentru corelarea riguroasă a producției cu posibilitățile certe de desfacere, pentru intensificarea exportului. A fost, de asemenea, examinat și aprobat proiectul de Lege privind tipizarea și standardizarea produselor, construcțiilor și tehnologiilor, normarea tehnică a con-

președintele Republicii Elene, Constantin Karamanlis. Aprobînd în unanimitate rezultatele vizitei, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru realizarea în cele mai bune condiții a înțelegerilor convenite privind dezvoltarea și adîncirea pe mai departe a relațiilor de prietenie și colaborare româno-elene.

Comitetul Politic Executiv a ascultat, în continuare, informări privind activitatea desfășurată de delegațiile partidului și statului nostru la ședința Comitetului ministrilor afacerilor externe ai statelor

pe masa de lucru a țării

Viața României

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

**In acțiune:
democrația
muncitorească
revoluționară
a societății noastre**

Proiectul planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării noastre pe anul 1985, precum și alte documente de mare importanță, aprobate anterior de Comitetul Politic Executiv și de plenara C.C. al P.C.R., au fost supuse, de asemenea, dezbaterii recente plenare a Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe, desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii. În urma dezbaterilor care au avut loc, plenara a aprobat în unanimitate documentele: proiectul Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1985; proiectul Bugetului de stat pe anul 1985; proiectul de Lege privind tipizarea și standardizarea produselor, construcțiilor

și tehnologiilor, normarea tehnică a consumurilor materiale și energetice, ridicarea calității și nivelului tehnic al produselor; Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și produse industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1984 — 30 septembrie 1985. Plenara a exprimat, în numele clasei muncitoare, profunda satisfacție față de hotărârile Congresului al XIII-lea de reinvestire în suprema funcție de secretar general al partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucit conducător de partid și de stat, mare patriot, revoluționar înflăcărat, neobosit militant pentru binele și fericirea patriei, pentru cauza socialismului, pentru triumful păcii, colaborării și înțelegerii între popoare. A fost scoasă în evidență contribuția remarcabilă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la fundamentarea științifică a întregii activități economico-sociale în anul viitor și în perspectivă, de edificare a unei economii puternice, moderne și eficiente, care să asigure continua ridicare a României pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație, creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor — țelul suprem al politicii Partidului Comunist Român. Participanții la dezbateri au subliniat că documentele supuse aprobării plenare, elaborate pe baza istoricelor hotărâri ale Congresului al XIII-lea al P.C.R., a indicațiilor și orientărilor cuprinse în Raportul prezentat la marele forum al comunistilor de tovarășul Nicolae Ceaușescu, asigură ridicarea la un nivel calitativ superior a întregii activități economice, dezvoltarea și consolidarea bazelor tehnico-materiale a societății, sporirea și modernizarea continuă a producției materiale și spirituale, răspund întru totul cerințelor obiective ale dezvoltării multilaterale a României. Luând cuvântul la plenară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o cuprinzătoare analiză a obiectivelor și sarcinilor care decurg din documentele aprobate. Printre ele s-a aflat și problema încheierii

contractelor. „Va trebui să respectăm cu strictețe — se spune în cuvintare — prevederile legale, care arată că în nici o unitate nu trebuie să se mai producă nimic în afara contractelor și a planurilor de producție. Nu trebuie să se mai realizeze nici un produs care nu se bazează pe contracte sigure, care nu are o desfacere asigurată! Numai în domeniul surselor de energie și de materii prime — așa cum am menționat și în alte împrejurări — se poate, și chiar este de dorit, să se realizeze o producție suplimentară cât mai mare“. Abordind problema pregătirii profesionale, secretarul general al partidului a subliniat că, având permanent în vedere rolul hotărâtor pe care îl au oamenii, nivelul lor de pregătire profesională și tehnică în realizarea programelor de dezvoltare în anul viitor și în perspectivă, este necesar să se acorde toată atenția prevederilor privind perfecționarea învățământului, a pregătirii forței de muncă, a programelor de reciclare și de ridicare a cunoștințelor tehnico-profesionale ale tuturor oamenilor muncii. Referindu-se la măsurile ce trebuie luate pentru aplicarea cu mai multă fermitate a noului mecanism economic, a principiilor autoconducerii și autogestunii tuturor unităților, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că reducerea dobinzilor și măsurile privind fondul de participare la beneficii au o mare însemnătate pentru perfecționarea acestui mecanism, creează condiții pentru ca toate unitățile să funcționeze în 1985 cu beneficii. În cuvintare se apreciază că dispunem de tot ceea ce este necesar pentru realizarea în bune condiții a planului pe 1985 și că în prezent hotărâtoare este activitatea practică, organizatorică pentru transpunerea în viață a tuturor prevederilor de dezvoltare economico-socială. Aceasta impune să se acționeze cu hotărâre de către toate consiliile de conducere, de colectivele de oameni ai muncii în vederea realizării prevederilor planului pe anul viitor.

În același timp, cuvintarea arată că trebuie să se aibă în vedere, încă de pe

acum, pregătirea cincinalului următor. „În cursul anului viitor — se menționează în cuvintare —, luând toate măsurile pentru realizarea în bune condiții a planului, va trebui să trecem la pregătirea temeinică a cincinalului 1986—1990. Subliniez aceasta, deoarece am încheiat, în linia generală, o etapă importantă până acum, a dezvoltării extensive a industriei noastre, și trecem — sau sintem deja — într-o etapă nouă, a dezvoltării intensive a întregii economii naționale. Aceasta presupune însă o schimbare calitativă în activitatea din toate sectoarele, dar și în concepția tuturor consiliilor oamenilor muncii, a tuturor colectivelor. Va trebui ca, încă de anul viitor, să pregătim temeinic măsurile privind aplicarea în producție a noilor cercuri ale științei și tehnicii, a noilor tehnologii, a înfăptuirii noii revoluții industriale, așa cum s-a stabilit la Congresul al XIII-lea al partidului“.

Desfășurată într-o atmosferă de puternică mobilizare revoluționară, plenara a dat expresie angajamentului tuturor oamenilor muncii din țara noastră de a acționa cu înaltă răspundere și exemplară dăruire pentru îndeplinirea obiectivelor înscrise în documentele aprobate, care asigură dezvoltarea României în ritmurile și proporțiile stabilite, continua întărire a forței economice noastre, ridicarea permanentă a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii, înaintarea fermă a țării noastre pe calea edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate. Puternic mobilizați de aprecierile și îndemnul cuprinse în cuvintarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la acest mare forum al democrației muncitorești revoluționare au dat glas hotărârii oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe de a aplica neabătut în practică orientările stabilite, de a-și intensifica eforturile în vederea îndeplinirii exemplare a hotărârilor celui de-al XIII-lea Congres al partidului.

ION DUMBRAVĂ

A XI-a sesiune a celei de-a VIII-a legislaturi a Marii Adunări Naționale, care și-a desfășurat lucrările în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a avut loc la scurt timp după Congresul al XIII-lea al partidului nostru, congres care, prin hotărârile de importanță istorică adoptate, prin marelui program deschis în fața întregii națiuni, se înscrie în istoria patriei noastre ca un eveniment politic hotărâtor pentru progresul țării. Reinvestirea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului exprimă voința tuturor comunistilor, a întregului popor de a avea la cîrma României socialiste pe cel mai iubit și stimat fiu al națiunii noastre, strălucit militant revoluționar și patriot înflăcărat, care și-a dedicat viața, cu eroism și abnegație, împlinirii celor mai înalte idealuri de libertate și independență, făuririi socialismului și comunismului pe pământul românesc.

În această perioadă de intensă eferveșcență revoluționară de puternică angajare patriotică, întreaga noastră națiune acționează cu însuflețire pentru înfăptuirea exemplară a planului pe acest an și pe întregul cincinal. Indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara comună a Comitetului Central al partidului și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii se constituie într-un amplu și concret program de desfășurare a activității pentru îndeplinirea exemplară a prevederilor Planului național unic de dezvoltare economico-socială.

În cadrul sesiunii menționate, Marea Adunare Națională a adoptat documente de excepțională însemnătate pentru mersul înainte al României pe drumul făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate: Planul național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii

Socialiste România pe anul 1985; Planul de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare a Republicii Socialiste România pe anul 1985; Bugetul de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1985; Legea privind tipizarea și standardizarea produselor, construcțiilor și tehnologiilor, normarea tehnică a consumurilor materiale și energetice, ridicarea calității și nivelului tehnic al produselor; Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea pentru asigurarea bunei aprovizionări a populației cu pro-

duse agroalimentare și bunuri industriale de consum pe perioada 1 octombrie 1984 — 30 septembrie 1985.

După cum s-a remarcat în cadrul sesiunii, întreaga construcție a planului pe 1985 are la bază teza fundamentală cuprinsă în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIII-lea al partidului cu privire la creșterea rolului planului național unic în conducerea și organizarea tuturor sectoarelor vieții economice și sociale. În concordanță cu această orientare, caracteristică principală a planului pe anul viitor o constituie realizarea unei reproducții intensive, utilizarea la maximum a puternicului potențial productiv creat în anii construcției socialiste, și cu deosebire în ultimele două decenii. Sintetizând concepția novatoare, revoluționară a secretarului general, principalele priorități ale planului pe 1985 sînt: accelerarea ritmului creșterii economice față de primii ani al cincinalului, dezvoltarea și modernizarea industriei, creșterea susținută a producției agricole, amplificarea în continuare a activității în celelalte ramuri

ale economiei, extinderea participării țării noastre la diviziunea internațională a muncii, accentuarea puternică a laturilor calitative în toate sectoarele. Planul asigură îndeplinirea consecventă a politicii partidului de industrializare socialistă, factor determinant în dezvoltarea întregii economii naționale. În acest cadru, se prevede creșterea producției industriale cu 7,5 la sută, în condițiile adîncirii procesului de modernizare a structurilor de producție sub efectul promovării largi a progresului tehnic în

dustriale și agrozootehnice mai importante.

Firește, potrivit orientării constante a politicii partidului și statutului nostru, întreaga dezvoltare economico-socială prevăzută pentru anul viitor este subordonată ridicării continue a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Potrivit planului, în 1985 retribuția medie nominală va ajunge la 2.990 lei, urmînd ca retribuția medie reală să fie cu 8 la sută mai mare decît în 1980; veniturile reale ale țărănimii pe o persoană activă vor spori cu 12,2 la sută. În 1985 vor fi date în folosință 140.000 de locuințe noi.

Planurile, bugetul și celelalte documente adoptate de Marea Adunare Națională poartă pecetea gândirii, concepției revoluționare, clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care în elaborarea lor a avut un rol decisiv. Conducătorul partidului și statului nostru a acționat permanent, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, printr-o laborioasă și perseverentă activitate de îndrumare și orientare concretă, în toate fazele de lucru, pentru a asigura fundamentarea științifică, realistă a importanțelor documente menționate, menite să contribuie la ridicarea continuă a României pe noi culmi de progres și civilizație socialistă. La sesiune s-a exprimat convingerea că, sub conducerea Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii din țara noastră, fără deosebire de naționalitate, vor acționa cu însuflețire pentru transpunerea în viață a prevederilor plenurilor adoptate, creînd o bază trainică pentru trecerea la înfăptuirea cu succes a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului, pentru dezvoltarea continuă a societății noastre socialiste, pentru întărirea independenței și suveranității naționale și ridicarea neabătută a României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație.

ION CODIN

Sesiunea Marii Adunări Naționale

întreaga economie națională. În concordanță cu orientările și indicațiile date de secretarul general al partidului, planul pe anul viitor prevede continuarea procesului de dezvoltare complexă și intensivă a agriculturii, obiectiv fundamental al înfăptuirii noii revoluții agrare în țara noastră. În acest context, sporirea producției agricole vegetale și animale constituie una din prioritățile importante ale planului. În anul viitor producția globală agricolă va crește față de anul 1984 cu 6—6,8 la sută, prin organizarea superioară a întregii activități potrivit prevederilor din programul național privind realizarea unor recolte sigure și stabile. În domeniul investițiilor, planul pe anul 1985 concretizează sarcinile și orientările conducerii de partid și de stat privind concentrarea eforturilor pentru terminarea obiectivelor în curs de execuție, grăbirea punerii în funcțiune îndeosebi a capacităților productive și reducerea frontului de lucru cu care se va încheia acest cincinal. În anul 1985 se vor pune în funcțiune peste 250 capacități noi în-

NICOLAE CEAUȘESCU:

„Perspectiva minunată care stă în fața noastră ne cere să lucrăm în spirit revoluționar, să facem totul pentru a păstra tradiția și spiritul de luptă al comuniștilor, al partidului nostru, să servim în orice împrejurări poporul, cauza socialismului!”

Revoluția e-n noi,

Flacăra sporii-i!

Munca e legea lumii moderne, s-a zis.

Restabilirea demnității ei, în vastul proces revoluționar al edificării României socialiste, a avut în cursul ultimelor decenii semnificația întemeierii unei adevărate civilizații a muncii.

În cadrul acestui proces complex ca viața însăși, actualitatea spiritului revoluționar, relevată cu pregnanța unei strălucite argumentații în Raportul prezentat Congresului al XIII-lea de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimă adevărul incontestabil că perioada pe care o parcurgem este o perioadă de construcție în toate laturile vieții, ceea ce presupune o continuă disponibilitate față de nou, dăruire în numele realizării idealurilor comuniste, al năzuințelor prin care cu toții ne definim dorința de progres.

Asociem curentul spiritului revoluționar cu o predispoziție firească, proprie vîrstelor tinere, capabile de mari elanuri civice, dar în măsura în care tinerețea este, într-un sens superior, combustie și temperatură interioară, așezarea ei sub semnul conștiinței o face să dobîndească înțelesurile perene ale nestinsei receptivității prin care se explică prospețimea gândului și avîntul faptei.

Astfel, prin această nouă dimensiune a conștiinței devenite ea însăși un factor stimulator în împlinirea gesturilor constructive ale țării și în configurarea nobililor ei idealuri care ne implică pe toți, spiritul revoluționar se constituie nu numai dintr-o sumă de atitudini ci și din liantul teoretic ce unește aceste atitudini și le conferă largi orizonturi umaniste.

El nu este numai elanul, explozia de energie consumată într-un act, ci devine o atitudine rațională constantă, o trăsătură definitorie a personalității omului nou.

Prin această atitudine, în vasta operă de edificare a socialismului pe pămîntul românesc, amplificată prin hotărîrile Congresului al XIII-lea și orientată spre înfăptuirea laturilor ei calitative, ne regăsim solidari prin aceeași menire, prin interese comune și de neseplat iar adevărul acesta se include de la sine în inșeși temeliile unității poporului, o unitate de tip nou, revoluționar, prin care efortul tuturor se desfășoară în numele beneficiului colectiv de a spori fructele muncii, succesele anilor laborioși și fertili ai Epocii Ceaușescu.

Chemarea pe care secretarul general al partidului ne-o adresa de la tribuna Congresului al XIII-lea de-a ne manifesta în toate împrejurările ca revoluționari constituie astfel calea prin care se însuflește pulsul zilei de lucru a fiecăruia dintre noi, racordat la bătaia de inimă a unui popor dăruit muncii. Și prin aceasta înțelegem că spiritul revoluționar nu-i o adeziune doar de natură teoretică, ci înseamnă, de fapt, muncă, răspundere, dăruire, înseamnă lupta cotidiană pentru afirmarea valorii în toate planurile vieții.

Intr-adevăr, sînt multe încă de zidit, și în oameni și în jurul lor. Dar este adevărat, în același timp, că totul depinde de oameni.

Totul depinde de noi.

Spiritul revoluționar pe care urmează a-l dovedi fiecare înseamnă chiar argumentul cel mai de preț că misiunea de a face ca țara să progreseze este înțeleasă și asumată ca o răspundere a noastră cea mai de seamă. O dovedesc și reportajele alăturate sub genericul unor versuri dintr-un cunoscut cîntec revoluționar al anilor din urmă și ale căror personaje își raportează existența și faptele la înaltele criterii ale spiritului revoluționar.

O recoltă neașteptată

În lumea cercetării științifice, în care munca fără pasiune nu și-ar găsi nici un rost și n-ar putea să ducă pină la urmă decât tot pe drumuri bătute, oamenii își aleg meseria dar în mod hotărîtor este nevoie, de bună seamă, ca și meseria să-i aleagă pe ei. Altfel nu se poate. Orice pas în această muncă înseamnă o înfruntare a necunoscutului, nu o horă pe loc, și numai bucuria izbînzii ar mai putea să explice de ce tocmai cercetătorii merituozii sînt, mai toți, aplecați spre modestie. Cărațul, țărnia și priceperea lor exprimîndu-se chiar în fapta de seamă de a aduce prin munca lor certitudinile noi. Astfel încît, desigur, astăzi nici chiar dr. inginer Constantin Olaru n-ar mai putea ști cînd și cum, în vreuna din zilele anilor săi mai tineri, s-a întimplat să treacă peste o clipă de voință și de limpezire în urma căreia s-a hotărît să lase cuvintele mari să se îndepărteze cu zgomot către o țintă ce nu putea fi decât a unui zgomot și mai mare iar el și-a aplecat atenția către inima unei realități în care cuvintele apar, cînd apar, numai dacă au ceva nou, adevărat și folositor să spună. La Stațiunea de cercetări agricole din Caracal, unde se află de mai bine de 20 de ani, după ce prin anii '50 a absolvit la Cluj facultățile de agronomie, biologie și geografie, Constantin Olaru lucrează în cadrul laboratorului de genetică și ameliorare a plantelor. Ori în acest laborator, ori în cîmpul de experiențe al stațiunii prin mijlocul căreia trece drumul roman ce suie de la Dunăre, de la Celei, către Romula-Malva, capitala Daciei Malvensis, munca lui n-a putut fi, se înțelege, la fel de dreaptă și fără ocolisuri ca un drum roman dar n-a fost cu siguranță nici atît de întortocheată încît să nu ducă nicăieri, către nici o faptă de preț. El, fiul învățătorului Marin Olaru din Curtisoara de Gorj, ar avea de spus că s-a ocupat mai cu seamă de cereale și în special de grîu. Îndemnul pe care presedintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a adresat cercetătorilor din

domeniul agriculturii de a crea soiuri valoroase, mai productive, s-au materializat aici, în această stațiune care a fost vizitată, de altfel, de către secretarul general al partidului, printr-o strădanie de ale cărei rezultate pe drept cuvînt inginerul Constantin Olaru și colegii lui se mindresc. Au fost create aici cîteva soiuri de grîu, precum „Olt” sau „Malva”, superioare ca nivel de producție și timpurietate unora dintre celea aflate în circulație. Peste toate, mîndria lui Constantin Olaru stă însă în finalizarea unor cercetări prin care a urmărit crearea unui soi de grîu superintensiv. Douăzeci de ani a muncit la el și nu-i deloc departe vremea cînd va ajunge să vadă intrat definitiv în producție acest grîu uriaș, care a fost cultivat pînă acum numai pe terenurile stațiunii de cercetări. Acest grîu cu talie scurtă și spic lung de peste 20 de centimetri a dat pe terenurile experimentale ceva mai mult de 10 tone la hectar. Despre o altă reușită a stațiunii să-l lăsăm chiar pe Constantin Olaru să vorbească: „Se știe că în repetate rânduri tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a adresat chemarea de a valorifica toate posibilitățile de care dispune agricultura noastră. În Raportul prezentat Congresului al XIII-lea, secretarul general al partidului ne-a cerut să gîndim și să acționăm cu spirit revoluționar pentru rezolvarea problemelor care se pun în contextul exigenței sporite cu care este privită munca noastră, pentru progresul general al agriculturii românești. În această direcție, o cale este fără îndoială crearea unor soiuri mai productive, însă o soluție care ne-a reținut mai puțin atenția pînă acum este ca pămîntul să fie cultivat, în anumite zone ale țării, în tot atîtea zile cîte zile are un an. Problema aceasta e cît se poate de însemnată. Suprafețe mari de pămînt, care urmează să fie însămintate primăvara, rămîn în cursul iernii nefolosite. Prin crearea unui soi de mazăre furajeră rezistent la gerurile iernii, care poate fi semănat toamna, pe la mijlocul lui octombrie, după culesul porumbului, să zicem, și poate fi cules primăvara, pe la mijlocul lunii aprilie, înainte de a semăna porumbul pentru recolta nouă, credem că rezultă o seamă de avantaje: folosirea în condițiile noastre, de climat temperat, a terenurilor agricole în tot cursul anului, nu numai în cele 5-6 luni cît aceste terenuri sînt folosite în mod curent; obținerea pe ogoarele de toamnă a unor furaje bogate în proteine și îndestulătoare can-

titativ, prin producții certe de 25 tone la hectar; protejarea pămîntului împotriva degradării prin eroziunea provocată de apă și vînt pe parcursul iernii; refacerea fertilității pămîntului prin mijloace biologice și menținerea ei; reducerea considerabilă a cantităților și a unor sortimente de îngrășăminte chimice și evitarea poluării solului și a apelor subterane; producții mari și constante la planțele care urmează acestei recolte de iarnă; venituri mai mari la hectar și economii însemnate de energie”. Iată, într-adevăr, o serie de avantaje despre a căror importanță ar fi necesar să ne grăbim cu toții a fi de acord. Mai notăm că planta aceasta care îngăduie o recoltă de iarnă a fost omologată și se află acum în circuitul normal al înmulțirii și al extinderii ei pe pămînturile unor unități agricole. Ceea ce reprezintă, în sine, un fapt remarcabil, care ne ajută să înțelegem că pentru Constantin Olaru, bunăoară, spiritul revoluționar nu are de ce să însemne lupta cu tot felul de piedici pe care le-ar așeza înaintea unei idei noi birocrăția, ignoranța sau comoditatea, ci înseamnă chiar pasiunea vie care-i innobilează lucrul cu idei îndrăznete și folositoare. Spiritul revoluționar este, la urma urmei, însăși condiția muncii lui de cercetător.

DUMITRU ELIADE ■

Fintinile care rămîn

La sfîrșitul adolescenței un tânăr este ca o spectaculoasă fintină arțeziană, ca un izvor fișnit cu vigoare din adîncurile misterioase ale naturii. Spectacolul este impresionant, de o umiltoare frumusețe, și el impresionează, contaminează lumea din jur și oxigenează atmosfera. Ceilalți îl admiră, unii încep să-i pună piedici, necazurile vin și de la sine, strîmtorile vieții ca și capetele hidrei mitologice nu se termină niciodată și, de la un moment dat, ai sentimentul că spre acea impetuoașă țîșnire de forță, invizibile buldozere împing valuri de pămînt spre a o tempera, spre a-i inmuia puterea, spre a-i stăvili energia. Și încet-încet acea țîșnire sfîrșește prin a fi înghițită și prin a fi contopită cu valurile vieții. Rareori unui oameni mai au strănii și adînci resurse morale și oricîte tone de suferință s-ar prăvăli peste energia lor, ea nu seacă, dimpotrivă, sporește, entuziasmul lor nu se stinge, dimpotrivă, arde

Demnitatea muncii și conștiința ei

Tara după Congres

● Satisfacțiile lui Gheorghe Neagu ● Ce vede și cum vede un șef de șantier ●

mal puternic și ce-a fost întâi flăcără devine foc, ce-a fost izvor devine mare care influențează și viața altora.

I-am reprodus această imagine și lui Gheorghe Neagu, un bărbat cu părul creț, cu un nas cărnos și cu o privire neliniștită. El lucrează ca subinginer la S.V.I.A.M. și face parte din acea categorie de inși de tipul pistolarilor sau a detectivilor particulari, care primesc o comandă, își aruncă o mină de lucruri într-o sacoasă și cu primul tren o pornesc spre „locul faptei”. Acolo apar cu un calm exagerat, mormăie câte ceva și se invită tăcuți în jurul unui aparat până când se hotărăsc de unde să-l apuce. Gheorghe Neagu a absolvit facultatea de energetică și a luat o repartiție la S.V.I.A.M., o întreprindere profilată pe întreținerea și repararea aparatelor medicale. Studiile sale nu aveau nimic comun cu profilul întreprinderii bucureștene. Opțiunea sa ar putea fi socotită drept un act de curaj. În țara noastră nu există o formă superioară de pregătire a personalului pentru depanarea aparatelor medicale. Omul acesta, absolut al unui liceu bucureștean, născut și copilărit în preajma Mandraveli, este un caracter integru. Într-o bună zi, la serviciul său a sunat telefonul. La Spitalul Elias este un rinichi artificial care s-a defectat. Cineva are nevoie de dializă. Și-a pus sculele într-o geantă, s-a dus, la reparat, s-a întors la treabă. În altă zi a auzit de o ispravă românească. Medicii de la Spitalul clinic Fundeni împreună cu cercetătorii de la Institutul de cercetări textile au realizat proteze cardiovasculare din fibre poliesterice. La realizarea lor se ridică o problemă legată de termofixare. Întreprinderea de tehnică medicală a solicitat o ofertă, încerca s-o introducă în lucru și totul urma să mai dăreze doi ani. Omul acesta a prins ideea din zbor și-n fiecare după-amiază, peș de câteva luni, a lucrat. În cele din urmă, după cinci luni de încercări, a reușit să construiască un aparat pe care l-a botezat Eluvă, pentru termofixarea protezelor cardiovasculare. A terminat-o, a oferit-o, a funcționat și funcționează și, cel puțin în momentul de față, este singura din țară. Și ce-ai câștigat, îl întreb eu. Nimic, răspunde el. Satisfacția că am reușit să fac ce n-au reușit alții. Într-o altă zi a fost chemat să controleze 38 de aparate de anestezie și ventilație artificială. Erau noi, nefolosite, și după ce le-a examinat îndelung, Gheorghe Neagu a eliberat 38 de certificate negative. Nici un aparat nu putea fi introdus în rețeaua sanitară. Au sărit pe el, că nu, că vrei să ne faci sicane, că te-a apucat pe tine corectitudinea. Omul a răspuns scurt, eu mi-am spus cuvântul, nu vreau să am pe nimeni pe conștiință. Da, dar noi pe timp de război legăm furtunul cu leucoplast și tot operăm. Acum nu este război. Puteți opera cu furtunul lipit și cu improvizări pentru că certificatul tehnic al aparatelor nu-l semnez. Nu-l semna, mare brinză, mergem la alții mai mari și mai deștepli ca tine și o să semneze ei. S-a apelat la competența profesorului universitar George Litarceck. Acesta a examinat și el aparatele și a eliberat 38 de certificate negative. Aparatele nu vor putea fi introduse în rețeaua sanitară până când nu vor fi aduse la nivelul celor produse de industria românească în actualul moment. În urmă cu trei ani Gheorghe Neagu a fost chemat la Botoșani. De aici începe o poveste pe care am auzit-o atunci când l-am întrebat dacă are un om pe conștiință. Fusese chemat prin adresă să repare și să verifice aparatele de anestezie și ventilație artificială. L-a controlat, le-a reparat, i-a instruit pe oameni cum să le folosească și a plecat la hotel. Unul din aparate fusese reglat ca în timpul ventilației artificiale să producă și aerosoli. Seara tîrziu Gheorghe Neagu a revenit la spital, mai mult dintr-o stranie curiozitate, presimțind ceva. Și acest ceva se petrecuse. Un tânăr avusese un infarct miocardic, fusese adus la spital și fusese pus la unul dintre aparatele de ventilație artificială. La scurt timp tânărul a decedat. Cel de la spital îi făcuseră respirația artificială cu aparatul reglat și pentru aerosoli, contraindicații într-o ase-

menca afectiune. Și au trecut trei ani și subinginerul Gheorghe Neagu își face probleme de conștiință. Dacă la acele ore ale serii mai era acolo și le spunea că acel aparat nu trebuie folosit și la infarct, așa cum le spusese și la instruire, atunci tânărul ar fi trăit. Poate că oricum nu scăpa. Dar un om corect, un om de bun-simț, cinstit în primul rînd cu sine, își pune mereu o întrebare, ba nu se sfieste să și-o pună public. El crede că a fi revoluționar înseamnă să ai curaj ca să pornești mereu la schimbarea ta și a lumii în bine. Și el se bate pentru a schimba modul de a gândi al celor care exploatează aparatura medicală. Nu demult a fost chemat la Hunedoara unde o serie de aparate de anestezie și ventilație stăteau nefolosite pentru că specialiștii preferau ventilația manuală. „În țara noastră există teribil de multă aparatură medicală, de toate tipurile. Cei mai mulți nu știu cum să o folosească, ce parametri pot obține cu ea. Asta și pentru că multe aparate au fost aduse fără schemă, fără cartea de servicii, fără anexele necesare, fără instrucțiunile de folosire”.

Gheorghe Neagu, subinginer din București, este omul care bate mai toate orașele țării. Și dacă nu întodeauna e ispitit de plecare, e chemat de cei care-l știu ce poate. Și el ar vrea mereu să schimbe câte ceva. „Nu suport modul unora de a trata oamenii. Cu ei nu sînt admise greșeli. Și uneori mă revoltă când văd că semenii noștri sînt tratați fără plusul de sensibilitate de care au nevoie. Dacă fiecare ar face mult mai mult decât face, aceste plusuri luate de la fiecare ar da la nivelul tuturor un plus mai mare care s-ar simți în viața noastră. A fi revoluționar înseamnă a înțelege vremea în care trăiești și apoi să faci ceva, pe măsura puterilor tale pentru binele oamenilor, pentru mersul înainte. Astăzi, unul care zice că nu se bagă, că de ce să facă el dacă altul nu face și un om care trebuie căutat la caracter”. Asta spunea într-o duminică dimineața subinginerul Gheorghe Neagu căruia eu îi povestisem cu anănunte parabola cu ființa înșind orbitor și peste care, spre bătrînet, invizibile buldozere ale vieții aduc valuri mari de pămînt spre a domoli strălucirea și energiile ei nestăvilite.

CORNEL NISTORESCU

Edificarea unei vocații

Povestea care urmează începe cu construcția unui pod.

Cînd vorbim de poduri, ne gândim la toate acele monumente ale artei și ingineriei, la punțile megalitice ce unesc malurile de fluvii și, de la o vreme, părți de orașe, ne imaginăm construcții triumfătoare, ca niște embleme ale geniului uman. Podul despre care e vorba însă în istorioara ce o însemnă aici e unul mai degrabă modest, ridicat cu decenii în urmă într-o comună oltenescă, Terpezița, de un anume Efrim, picher de drumuri și om gospodar. Fiul picherului, Ion, avea șapte sau opt ani cînd s-au făcut, cum ar zice cronicarul, acel pod. Acum, vă imaginați că un pod de piatră la Terpezița fermenta imaginația sătenilor și a pruncilor lor cam cit o fermenta pe a orășenilor podul lui Saligny, de la Cernavodă. În viață, totul e o chestiune de proporții.

Mulți fii de orășeni au văzut ridicîndu-se gigantul lui Saligny și n-au fost arși de nevoia de a se face mari constructori, pe cînd podușca de beton din Terpezița iată că a lucrat asupra inteligenței lui Ion Efrim și mai lucrează încă. A fost mai întîi o problemă de mîndrie. Am putea spune că, de fapt, toate sînt în viața noastră problemă de proporție și de mîndrie. Ion a umblat zilnic pe șantierul dirigit de taică-său și și-a umplut sufletul cu bucuria de a auzi cum toți din sat discută despre știința și meșteșugul picherului. În copilăria lui, plină de duhul salului cu case mici, înfățișarea măiestruoasă a zidirii aceleia de beton a căpă-

Opinia unui alegător

Lanțul generațiilor

Am cîțiva prieteni în lumea constructorilor, prieteni nu cunoștințe gazetărești cum are, firește, orice meseriaș al condeiului, timpul a selectat nemilos și nici eu n-am fost scutit de severitatea lui și mi-ar place să rămîn la fel de aproape de inima lor, nu mă feresc deloc de examenul greu al prieteniei, știu ce înseamnă să poți conta liniștit „și ziua și noaptea”, cum se mai spune, pe trînicia unor sentimente bărbătești, viața e atunci mai frumoasă, tu ești mai puternic, parcă pul capul pe pernă mai liniștit. Ei bine, în lumea constructorilor am întîlnit cîțiva oameni la care mă gîndesc întodeauna cu bucurie și cu mîndrie și față de care îmi place să mă simt obligat cu datorii prieteniei.

Unul din ei a cutreierat toate șantierele, aproape de la un capăt la altul al țării, puține sînt locurile unde să se fi bătut un țărș fără el și mi se pare că sînt treizeci de ani de cînd îl biciuiesc vînturile și ploile și îl arde nemilos soarele cit e ziua lumină de lungă și dîncolo de ferestrele ei niciodată închise definitiv. Cînd l-am cunoscut parea să se fi „liniștit”, slujba lui îl obliga să se așeze, în sfîrșit, într-un loc, „aici e de lucru o jumătate de voac”, glumea el serios și se așternuse pe treabă la com ca întodeauna de muncă; rar am văzut oameni atît de fericiți să se scoale din viul nopții și să se ducă la lucru împătimit de ideea atît de dătătoare de sănătate că fără ei nu se poate. În mai puțin de un an devenise al locurilor, tirgul în care se instalase era parcă al lui dintodeauna, nimic nu-i rămăsese străin și avea darul frumos de a pune umărul cu nădejde unde i se cerea și lumea se învățase să ceară, sprijinul lui se cunoștea, o curată seninătate lumina chipul lui ori de cîte ori lumea nouă în care intrase și-l revendica fericită să știe că un om de curaj e de față la zăbaterile ei. Eu povestesc lucrurile ca și cînd s-ar fi petrecut mai demult, dar ele se desfășoară și astăzi la fel, eroul acestei povești adevărate nu ostenește să mă cucerească cu puterea lui de a se dăruți unei idei creatoare, putere capabilă să-l facă să învingă greutatea din fața cărora alții s-ar fi retras omeneste și omeneste grijulii cu sănătatea lor dacă ea ar fi fost zdruncinată cum a fost sănătatea lui. Noul lui șantier presupunea lucrări de anvergură, unele unice, și instalarea unor mașini gigant și o bună bucată de vreme m-am ținut pe urmele

lui să-i văd isprăvile lui la fața locului, ambițios să țin o cronică a unei adevărate faceri a lumii și pînă la un loc am și ținut-o.

„Să vi să vezi cum iau totul de la început” — m-a chemat el într-o zi cu ochii în lacrimi. Fusese o primăvară ploioasă peste măsură, un deal întreg cit o măgură a alunecat pe un strat de cărbune, jumătate, într-adevăr, din „facerea lumii” trebuia luată de la început. Încă n-am avut răbdare să descriu drama acestui om, răbdare sau poate putere, mereu am tot amînat suferința de a încerca să fac înțelesă durerea lui uriașă, mi-a fost mereu teamă că răria cuvîntelor mă va trada. Am vrut să văd locurile pustiite și nu m-a lăsat.

„Așteaptă — zicea el — să le vezi iar cum au fost!”

Ne-am obișnuit să vorbim despre constructorii cu fireasca satisfacție a marilor lor realizări, cu mîndrie pentru opera lor, luminînd cum este și de înțeles chipul lor de învingători. Povestea prietenului meu m-a învățat să pătrund mai adînc înțelesul unei meserii căreia, sub acest cer, i s-a închinat una din cele mai frumoase legende ale lumii.

Sigur, obrazul lui e azi mai brăzdat decît atunci cînd l-am cunoscut și ani toțiș n-au trecut mulți, inima lui a fost și ea brăzdată destul de adînc, lăcomia lui sănătoasă de muncă e, încă neostenită, privirea i-a rămas senină și plină de încredere, „facerea lumii” la care s-a angajat cu o bucurie contagioasă și cu un sentiment al timpului tînar care e înaintea lui și îl așteaptă la fel de tînar îl ține mai puternic decît i-ar da dreptul și viața și vîrsta.

La sfîrșitul verii, cînd povestea Mesterului Manole prin care trecuse intrase definitiv în amintire, l-am întîlnit cu fiul lui, constructor ca și el, undeva în alt capăt al țării.

— Ce faci acolo? — îl întreb pe tînarul inginer.

— Exact ce fac eu, dar absolut exact! Îmi răspunde încercatul meu prieten. Și nu e o simplă coincidență. Ai putea odată să scrii despre lanțul generațiilor de meseriași care e azi, în România, una din cele mai frumoase opere ale socialismului. Mă aflu, adaugă el cu o mîndrie pe care nu și-o poate omenește rețea, la capătul unui astfel de lanț al generațiilor de constructori și îmi arată fotografia excavatorului gigant pe care îl montează fiul său. Aidoma celui montat de el! E o avere? mă întrebă el rîzînd. Iar eu îmi dau seama, privindu-i, ce mare și frumoasă e averea umană a țării acesteia pentru care lanțul generațiilor de ziditori ai noii lumi e semnul cel mai nobil.

DINU SĂRARU

tat o seamă de înțelesuri superioare. Ion Efrim a ajuns inginer constructor, dar cînd e să vorbească despre anii de ucenicie și despre limpezimea vocației sale, își amintește cu multă recunoștință de părințele lui și de opera de la Terpezița. În viață, în existența oamenilor de bine totul e memorie și recunoștință. Fiindcă memoria acordă întimplărilor adevărate lor dimensiune și importanță.

Al doilea capitol al povestirii cuprinde anii pe care inginerul constructor Ion Efrim i-a petrecut pe șantiere, de la absolvire pînă la meseria de director, în care lucrează astăzi. A terminat facultatea în cadrul Institutului bucureștean de construcții industriale, în anul 1971, după ce va fi făcut o școală medie tehnică pentru construcții de drumuri și poduri — la îndrumarea, firește, a tatălui. A cunoscut șantierul muncind ca șef de obiectiv, șef de lot, șef de sector, inginer șef și, de cîțiva ani, ca director în cadrul Centralei de construcții montaj. Ingerul Ion Efrim este directorul Antreprizei de construcții montaj numărul 2, dar dacă e să măsoare învățătura primită și să mulțumească cuiva pentru ea, atunci mulțumirile merg către cei zece ani — cit două facultăți! — petrecuți ca șef de obiectiv pe o mulțime de șantiere, din care primul, un siloz de cereale la Craiova.

Cuvîntul șef — ca și cuvîntul pod — are un înțeles plin de proprietate și cîteva înțelesuri deteriorate. Sensul propriu al termenului evocă nu numai calitatea școlii de a cunoaște intim meșteșugurile practicate de oamenii pe care-i conduce, ci și pe oamenii acestor meșteșuguri. În unele privințe, cunoașterea oamenilor e mai profitabilă decît a meseriilor lor. Ion Efrim e convins că inginerul, care, aflat pe șantier, nu știe să vadă deodată și întregul și amănuntul nu e inginer întreg. Simțurile inginerului se califică întocmai simțurilor muzicianului sau ale pictorului. Vezi, de fapt, doar dacă știi ce e de văzut. Ca să construiești bine, trebuie să știi ce e binele aici, pe șantier, și cum se obține el. Trustul contează pe mii de muncitori, iar Antrepriza de construcții montaj 2 pe vreo două mii cinci sute. Acești 2500 de oameni ai muncii au lucrat în zona numită a Aviației, în

zona aviator Beller, pe bulevardul 1 Mai, au „făcut”, cum se spune în construcții, toată Calea nouă a Moșilor și au, în prezent, în sarcină ansamblul Piața Delfinului, un veritabil monument arhitectural cu profil agro-alimentar aflat în atenția directă a secretarului general al partidului; fiindcă complexul de construcții unicat prefigurează un tip nou de clădire într-o parte a Bucureștiului înnoită în toate.

Ion Efrim e foarte atent cu cuvintele. Aș spune că șantierul l-a deprins să facă economie și la cuvînt, nu numai la materiale. El știe că un cuvînt zis cu simțire și responsabilitate se așază în sufletul unui om durabil, ca betonul în cofraj; pentru un timp îndelungat. Se poate spune că în viața totul e o chestiune de conștiință. Ce pretînd oamenii mei, zice Ion Efrim, îmi pretînd mai întîi mie. Disciplină, rigoare chiar, plăcere în efort, lucrul cu scop. Pe copiii mei îi învăț să gîndească la fel, să fie pasionați și riguroși. De altfel, fiica mea cea mare e studentă la construcții. Cum să construiească, o învăț în facultate. Cum să se devoteze profesiei și cum să-i aprecieze pe oamenii cei mai devotați, aceasta o învăț eu. Sînt membru de partid de mai bine de douăzeci de ani, conchide inginerul Ion Efrim, și în rîstimpul celor douăzeci de ani, am înțeles că oricare om cu vocația construcției e un om de partid.

TUDOR OCTAVIAN

Orașul care nu-și uită menirea

În urmă cu cîțiva ani, cînd s-au bătut primii piloni la turnătoria de pe platforma industrială a Rîmnicului Sărat — își amintește directorul Busuioac Ristea —, s-a născut o întrebare: ce să facem cu pămîntul? Era bun și fertil și era păcat să se irosească. Așa că, împreună cu viitorii muncitori ai întreprinderii, — în majoritate țărani de prin partea locului — oameni care știu să-i aprecieze

valoarea, s-a început o operație grea și dificilă. Pămîntul fertil de pe o suprafață de peste douăzeci de hectare — cel care urma să îmbrățișeze viitoarea hală industrială — a fost mutat cu răbdare și cu grijă pe valea Rîmnicului. Totul a fost ca o operație chirurgicală. Pămîntul arid, uscat și care niciodată n-a produs nimic, de pe albia riului, s-a acoperit, să spunem așa, cu un pămînt fertil. Imediat, chiar în același an, după ce totul a fost aranjat din toate punctele de vedere ale agriculturii (fertilizat și discuit) s-au făcut (apă exista din belșug) grădini. Astăzi locul de lingă oraș, locul de lingă platforma industrială, locul care a primit pămîntul de la turnatorie reprezintă un important suport al agriculturii de aici. Legumele produse satisfac, o spun specialiștii, în mare parte nevoile rîmnicenilor. Și, fără să mai folosim cuvinte mari, acest exemplu este edificator în ceea ce privește valorificarea, așa cum o spun documentele de partid, a pămîntului printro mare dragoste pentru acesta...

Ar mai fi multe exemple semnificative de dat în ceea ce privește valorificarea pămîntului de lingă Rîmnicu Sărat, ne spune primarul orașului Radu Gheorghe. Urbea noastră, o spune cu satisfacție primarul, nu-și uită menirea. El este industrial dar oamenii iubesc și doresc să facă și agricultură. Recent, dintr-o inițiativă a Comitetului județean de partid, pe drumul E20, înspre Focșani, exista o suprafață de peste 30 de hectare care nu foloseau la nimic. Arbusti răzleți, plante perene, nu făceau decît să vîlăguască pămîntul. Orășenii au înțeles că acel pămînt ar putea să fie folosit. S-a muncit mult. Au venit în ajutor și muncitorii de la drumurile naționale și cei de la imbinătățiri funciare. Pămîntul a fost de multe ori frămîntat și descîntat, să spunem așa, cu palmele. Anul trecut s-a cultivat porumb. Și așa, ca o dorință parcă a pămîntului să mulțumească oamenii, toamna, spre bucuria tuturor, s-au scos peste 5000 de kilograme boabe la hectar în condiții în care n-a fost irigat. Orașul își revine recolta de pe 13 hectare. Porumbul acesta, îl socotește la bob prima-

(Continuare în pag. 6)

SORIN POSTOLACHE

Trăind viața, ți-o explici în fiecare clipă

● Drumurile văzute și nevăzute ale unui primar ● Onomastică aminată ●

(Urmare din pagina 5)

rul Radu Gheorghe, ne este foarte folositor în gospodăriile orașului. Ce facem cu el? Notăm: Se hrănesc 3000 de păsări, 300 de porci, 250 de oi și, să nu mire pe nimeni acest lucru, s-au crescut și s-au exportat 50 de tauri. Altfel spus, în mai multe țări ale Europei a ajuns carnea pe care scria ea expeditor: orașul Râmnic Sărat. Dar, aflăm în continuare, nu numai porumbul este necesar în hrana animalelor. Tot în zona industrială (facem ce facem și ne întorcem aici) pe câteva hectare rămăseseră urmele războiului. Mastodontii de beton mușcău din pământ. Pe lângă faptul că decorul aducea a filme de groază — terenul, se înțelege, nu folosea la nimic. Cu mult efort, prin munca celor de pe platformă, terenul a fost degajat. Mastodontii de beton și-au găsit o altă întrebuințare, iar în prezent, în această zonă s-a amenajat o pășune. S-a creat astfel, o zecă primarului Radu Gheorghe, un echilibru între industrie și agricultură. Nu putem încheia aceste rânduri fără a mai spune că terenul cultivat în oraș depășește 24 de hectare, iar cantinele întreprinderilor de pe platforma industrială folosesc, în tot timpul, legumele produse de pe terenurile acestora. Este încă o dovadă, cum o zice primarul Radu Gheorghe, că orașul nu-și uită menirea. Menirea de a face industrie (unele piese și repere reprezintă premiere naționale) iar oamenii își întorc de câte ori este nevoie fețele și palmele bătătorite către pământ...

Ziua bună se cunoaște seara

E simțată după-masă, forfota comunei s-a potolit, iar stufărișul de pe marginea drumului, presărat cu stinjenii de baltă, se leagănă sub bătaia vântului de toamnă. La sfârșit de săptămână, în comuna Cefa din județul Bihor oamenii s-au retras la casele lor. Pe drumul de acum pustiu, pe care aleargă o ciine costeliv, apare ca din senin o limuzină grăbită, ocolește cliențele de pripas și, după un vi-raj abil, parchează în fața consiliului popular. Norul de praf nu s-a împrăștiat încă dar omul de la volan, îmbrăcat în costum, n-are timp să aștepte, coboară și dă să intre înăuntru. Se apropie întinerul însă el, primarul comunei, Teodor Mihincău, mai are încă de lucru. La prinz a avut o acțiune cultural-educativă la care au participat elevii și cadrele didactice. De când era secretar adjunct la Nojorid, Teodor Mihincău organiza întâlniri cu scriitorii, prilejuate de concursul de creație literară, desfășurat anual sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă Bihor. Acum după ce a fost ales primar în Cefa, și-a chemat invitații după el, fiindcă-i place să fie consecvent în ceea ce face. Astăzi a avut oaspeți numeroși. Scriitorii au purtat un dialog cu elevii și cadrele didactice, au citit din creația lor iar acum, după ce primarul și-a făcut datoria de gazdă până la sfârșit, s-a întors la primărie ca să officieze o cununie.

Încă nu se aud chiotele nuntașilor, așa că mai este vreme de discutat despre cum merg lucrurile în comună. Teodor Mihincău este un conlocutor ideal, e jovial, are umor și, ceea ce e mai important, are darul povestirii. Cred că ar fi putut fi și un bun actor. De când a venit în Cefa, n-a stat cu miinile în buzunar, ci a trecut la treabă. A început să introducă apă potabilă în case, a asfaltat 2 km de drum în Sînnicolau Român, un sat aparținător, și a pus la punct căminul cultural, unde ploua iar pereții aveau o zugrăveală de muzeu. Blocul din centrul comunei se afla într-o fază de început, construcția fiind adăncită din pricina necunoscută. Acum e aproape gata. Despre drumuri i se spusese la început că sint în stare ireproșabilă. Abia după ce a făcut un raid prin cele opt sate și-a dat seama că ele necesitau o reparație capitală. A adus imediat 18 vagoane de balast și a trecut la treabă. Drumurile sint cartea de vizită a comunei,

spune primarul. A intra în comună pe un drum plin de hirtzoape e ca și cum ai intra într-o casă fără ștergător la ușă.

Pînă în luna mai, Teodor Mihincău n-a vrut să vină la consiliu, fiindcă în curte era o adevărată debandadă. Prima dată i s-a părut că a gresit clădirea: „Dau să intru înăuntru și mă întâlnesc cu patru inși brunți care mă salută respectuos, în felul lor: «Să trăiți, dom' primar! Aici e casa noastră!» Nu stau mult pe gânduri și trec la acțiune. În curte, moloz. Împreună cu oamenii, am nivelat terenul, am făcut reparații, am semănat iarba și într-o lună am terminat. Pînă atunci am stat pe coridor. Cînd a fost gata, mi-am luat locul la birou. Atunci am primit și-o floare de la nana Lina, femeia de serviciu. Am luat floarea și i-am spus: «Dacă mai zăresc un fir de praf pe mobilă, nu ne mai vedem!» Lucrurile începuseră să se schimbe în bine și, văzînd probabil că ceva se întîmplă în comună, locuitorii au eert audiențe. Unul voia reparații, altul cerea de lucru. M-am dus la fața locului să văd despre ce e vorba». Sună telefonul: „Potfiți, vă rog, ce-i baiul, tovarășe director? Da, da! Unde-s oile?... De la noi din Cefa?... 3000 de oi? Am înțeles, da... Nu-i bai, iau eu măsuri. Da... Tovarășe director, ați zis că sînteți o instituție serioasă! Asta-i treabă?... Bine, bine. Alții le-au încurcat, noi doi le descurcăm». Un necaz cu niște oi. Astă-seară nu mai e vreme de făcut ceva. Îndată vin nuntașii.

Mă uit la ceas, afară s-a întunecat de-a binelea însă nu slăbesc discuția, ca să mai aflu cite ceva. „Așa, să vă spun mai departe. Deși îmi făcea plăcere să stau în birou, fiindcă acum era curat și aranjat, am plecat din nou prin comună. Întru în prima școală, în cancelarie. Mizerie. Îi iau pe director și ne urcăm împreună pe acoperiș. Izolația era sub orice critică. Începem reparația. Apoi mă duc la școala din Inand: «Bună ziua, bună ziua! Eu sint primarul». Mirat, directorul îmi spune că sint singurul primar care i-a călcat școala. Mă duc apoi în Roit, la altă școală. Întreb ce probleme sint și mi se răspunde că totul e-n ordine. «Cum e-n ordine, nu vezi că te plouă? Nu vezi că zidul e stricat?» «E casa părintelui» zice. «Așa deci, va să zică părintele n-are vreme să-și repare casa între două slujbe. Nu-i nimic!» După discuția de la școală, am început și aici reparațiile. Știți cum e: pe ușă intri cu părețile tale și ieși cu-ale sefului!»

Între timp, primarul Teodor Mihincău mai are și alte lucruri de făcut. Are de dat niște examene la Academia „Stefan Gheorghiu», hotărâște ce e de făcut în comună și se duce la București. Cînd se-ntoarce, vine să vadă ce s-a lucrat între timp. Muncitorii lăseseră baltă lucrul și fugiseră: „Mă interesez ce s-a întîmplat și aflu că nu le-a dat nimeni materiale. «Aha, zic, voi sînteți împotriva mea!» În plenara Comitetului comunal de partid, pe lângă alte probleme, am discutat și chestiuni de organizare. Acolo am spus clar că nimeni să nu mai plece brambura fără să comunice, fiindcă și eu o să anunț cînd mă voi duce să beau o cafea. Uitați, de pildă, acum i-am anunțat pe toți că stau în birou, fiindcă ați venit dumneavoastră de la „Făcără». Să nu creadă că pun la cale cine știe ce afaceri. Au fost multe lucruri de pus la punct. În dulapul ăsta, de exemplu, erau acte din '59. Nimeni n-avusesse curiozitatea să vadă ce e acolo. Scormonesc toată hirtzogaia aia plină de praf, ce mai, vechi, dom'le, acte din timpul lui Pazvante. M-am debarasat de ele și le-am dus la arhivă. Am chemat-o pe nana Lina și i-am spus: «Nană Lină, ăstea nu mai trebuie, fiindcă sint de pe vremea cînd erai matale fată!»

În comuna Cefa nu e lesne să fii primar. Cele opt sate în care locuiesc peste opt mii de oameni înseamnă investiții serioase, înseamnă producție agricolă și industrială, multe unități economice și nu mai puțin de 18000 ha de suprafață agricolă. Comuna desfășoară și o activitate de transport și gospodărire comunală, și una de prestări servicii iar valoarea producției globale industriale se ridică la 20606 mii lei. Agricultură pune și mai mari probleme, căci terenul e mare, eț vezi cu ochii,

și el trebuie administrat cu chibzuință. În comună sint trei C.A.P. (Cefa, Sînnicolau Român și Gepiu), o I.A.S. (Inand) o stațiune pentru mecanizarea agriculturii (Cefa), o fermă de creștere a rațelor, una de legume, un complex de creștere porcinelor, un centru de încercare a soiurilor, Teodor Mihincău n-a venit în Cefa pe un teren gol însă comuna părea un zid început și neisprăvit. Brătăria, moara, cele opt școli, magazinele, căminele culturale, dispensarele și multe alte unități economice și sociale nu s-au născut peste noapte însă ceea ce-a încercat primarul a fost ca această comună, atestată documentar la 1206, să-și trăiască prezentul cum se cuvine. Dincolo de realizările pe care le-am enumerat, în Cefa mai există și o întreprindere piscicolă, în componența căreia intră patru crescătorii amenajate (Cefa, Rădvani, Homorog și Tămașda). Aici, la Cefa, are baltă peste iar acest lucru se datorează înțitii de toate specialiștilor care au amenajat lacurile unde împărăteau înainte broaștele și lipitorile.

Discuția se apropie de sfârșit, pe scări se aud pași, semn că primăria se va umple de veselie. Se aude și muzica iar nana Lina tocmai îl anunță pe primar e-au sosit tinerii la cununie. „Cam aceasta ar fi, tovarășe reporter, spune Teodor Mihincău. Să-mi aranjez și eu nițel părul, ca să nu fac impresie neplăcută». În timp ce primarul își leagă eșarfa și-și aranjează o suviță rebelă, pe ușa primăriei intră un tînăr șaten, cu o domnișoară îmbrăcată de gală și cu o zgîrietură discretă în barbă. Urmează nașii, sobri și importanți, cu buchete somptuoase de flori artificiale, împănate cu a-paragus („Cetățene Roman Ioan Aurel, de bunăvoie și nesilit de nimeni consimți să-iei de soție pe Paina Maria Dana ?»), pe lături se înghesuie tineri și bătrîni, ca să-i vadă pe cei doi fericiți în toată frumusețea momentului. Primarul spune cuvinte grave, miresașa își mușcă buza de emoție, mirele are o brajii îmbrăcați și-și trece trupul de pe un picior pe celălalt, numai domnișoarele de onoare chicotesc, în timp ce Teodor Mihincău, primarul pus pe fațe mari, mai apucă să spună: „Să deveniți cetățeni de nădejde...» Se aud spre ieșire, urări de bine și sănătate.

RADU G. ȚEPOSU ■

Fermierul

Dobroteasa, o comună de deal, alcătuită din cinci sate și numărînd o populație de peste patru mii de suflete, este scotită în județul Olt drept una dintre cele mai mari producătoare de prune și struguri din zonă. Numai anul acesta, cooperativa de aici a recoltat și trimis la export peste cinci sute de tone de prune proaspete, iar ferma din Cimpu Mare a Stațiunii de cercetare și producție pomivitică Strejești-Simburești a obținut în medie 14 tone de struguri la hectar din soiurile negre superioare Cabernet, Merlot și Sauvignon.

De bună seamă că rezultatele se datoresc eforturilor depuse de toți membrii cooperatori, dar și muncii de pilduitoare competență științifică a mănunchiului de lucrători din cadrul fermei de cercetare și producție condusă de inginerul Ilie Macău, unul dintre oamenii de bază ai stațiunii. Și pentru că tot am ajuns la Cimpu, mi-am zis să nu pierd prilejul de a cunoaște munca aceluia despre care directorul stațiunii, Ioniță Nicolăescu, și ing. Vasile Radu, șeful fermei industriale, îmi vorbiseră cu deosebire căldură.

Fermierul Ilie Macău n-are mai mult de cincizeci de ani, iar din 1953 lucrează în horticultură. De șase ani conduce ferma viticolă din Cimpu Mare și, începînd din primăvară pînă tîrziu, în iarnă, el nu părăsește locul nici măcar o zi. Cîtreșteră cele 120 de hectare în lung și-n lat ziua întreagă, veghează ca via și pomii pe care-i are în primire să dea întotdeauna producțiile scontate. Împreună cu soția sa, Marcela, economistă în cadrul aceleiași ferme, și cu cei doi copii, încă elevi la școală, și-a legat întreaga viață, împlîmirile, ca și aspirațiile, de mun-

ca de cercetare și producție ce se desfășoară aici, pe platoul unui deal plesuș, unde își are și casa și masa.

Ferma din Cimpu Mare a devenit model de organizare și eficiență printre fermele frumtașe ale stațiunii. Numai în acest an, planul de producție a fost îndeplinit și depășit la toți indicatorii, iar valoarea beneficiilor peste plan a depășit două milioane lei, ceea ce este destul de mult pentru o mică subunitate de cercetare și producție. Omul despre care scriu aceste câteva rânduri nu numai că este un bun specialist, ci și un desăvîrșit organizator și gospodar. Îmi reamintesc o întimplare semnificativă, povestită chiar de inginerul fermier.

Nu demult, într-o primăvară, soția și toți ai casei se pregătiseră să-i serbeze inginerului ziua de naștere. Era după amiază și, din clipă-n clipă, trebuiau să sosească invitații. Masa era pregătită și delicatessenile încă abureau cînd, deodată, ca din senin, s-a dezlîntuit o grindină cumplită, care avea să țină câteva minute. Întîind parcă ravagiile, Macău s-a luat cu miinile de cap și a fugit repede în vie. Lăstarii de pe butuci fuseseră loviți și, în cea mai mare parte, zăceau la pămînt. Truda lui, munca de cel puțin un an a tuturor lucrătorilor fermei, abia stăpînindu-și lacrimile, alerga cu capul descoperit, ca un nebul, cînd la un butuc de vie, cînd la altul. A tînut-o așa ore întregi și abia tîrziu, seara, după ce dăduse ocol întregii ferme, s-a întors acasă deznădăjduit și frînt de oboseală. N-a mai avut niciun chef de onomastică. Nici n-a mai mîncat de amarăciune. Invitații îl așteptaseră cit îl așteptaseră și, înțelegători, plecaseră.

Despre calamitate s-a aflat repede la conducerea stațiunii. Printr-un telefon, directorul s-a interesat și el de urmările prăpădului și, cu voce calmă, a încercat să-l consoleze pe fermier. Acesta i-a răspuns însă hotărît la telefon: „tovarășe director, să știți că n-am să mă las înfrînt. Am să încerc să fac tot ce e posibil cu oamenii mei și nu voi avea odihnă pînă nu voi reface întreaga plantație! În câteva zile și nopți, vom face din nou tăierile pe întreaga suprafață. Sper să mai avem o șansă...» Iar șansa aceea, unică, dublată de un mare efort, de aplicarea riguroasă a tehnologiilor, le-a suris, în sfîrșit, celor de la Cimpu Mare: planul producției de struguri a fost îndeplinit! Parcă nici n-ar fi bătut grindina.

— Ce v-a determinat, inginer Ilie Macău, să nu cedați nici măcar în fața celor mai aspre vicisitudini?

Fermierul mă privește oarecum surprins, cu ochii lui mari, căprui. Cumpănește bine vorba, apoi răspunde, fără pic de afectare:

— Eu știu?! Cred că grija față de soarta producției, adică datoria. În al doilea rînd, cred că intervine aici și curajul, tăria de a te confrunta întii cu tine însuși, de a nu ceda în fața rutinei și neprevăzutului.

MIHAI STĂNESCU ■

Istoria se grăbește și la „Acumulatorul”

Dimineată ușor indecisă. Umbrele nopții mai stăruie încă, învăluind zidurile, strada. Azi soarele răsare, anunță fila de calendar, la 7.39. Și e abia 7.25. Frigul mușcă destul de tăios. Nimic neobișnuit în asta. Sintem în decembrie doar. Pătrund pe poarta întreprinderii „Acumulatorul”, situată la marginea Bucureștiului, pe bulevardul Biruinței. Hale mari, impunătoare. Muncitorii grăbiți. Nimic neobișnuit nici în aceste imagini pe care le poți întîlni și în alte întreprinderi. Căuțîndu-l pe Florea Volintiru, secretarul de partid, încerc să sistematizez ceea ce știu despre uzină. Mulți cred, poate, că producția realizată aici îi interesează aproape în exclusivitate pe automobilești. Cîndva, adică între 1911 și 1948, în trei ateliere răspîndite în București se asam-

blau într-adevăr acumulatori pentru autovehicule. Imaginea acestor ateliere a rămas pe cîteva fotografii îngălbenite de vreme din albumul de familie al „Acumulatorului”, care s-a născut ca întreprindere, în 1943. Nimic neobișnuit aici. Cîte alte întreprinderi din țară n-au aceeași istorie? Nimic neobișnuit nici în faptul că de atunci pînă astăzi producția s-a diversificat continuu, încît acum cuprinde circa 150 de tipuri de acumulatori care interesează nu numai pe automobilești. De fapt, venim în contact cu munca oamenilor de aici fără să ne dăm seama, în diverse situații. O simplă convorbire telefonică nu ar fi posibilă fără contribuția acumulatorilor încorporate în centralele telefonice. Așa cum tot ele permit reluarea activității într-o sală de operații în numai cîteva secunde, în caz de intrerupere accidentală a curentului electric.

O imagine mai fidelă despre ceea ce se produce în această întreprindere și despre activitățile în care se utilizează produsele realizate aici am obținut de la inginerul șef Nicolae Stancu. Cele peste 150 de tipuri de acumulatori de care am amintit pot fi grupate în trei mari familii. Acumulatori auto, sau de pornire, folosite la autovehicule și locomotive diesel. Acumulatori de tracțiune, destinate asigurării energiei electrice pentru mijloacele de transport uzinal: electrocare, electrostivuitoare, locomotive de mină, sau acționării sistemelor electrice de încălzire ale autovehiculelor, vapoarelor și avioanelor. Acumulatorii staționare, folosite la echiparea marilor sisteme energetice (asigură funcționarea sistemelor de acționare ale termocentralelor, hidrocentralelor) la iluminatul de siguranță al spitalelor și sălilor de spectacol, sau la alimentarea permanentă cu curent continuu a centralelor telefonice.

Prin ea însăși această simplă enumerare ilustrează saltul revoluționar realizat la „Acumulatorul”. Istoria cea mai dinamică a întreprinderii a început din anul 1967, avem să aflăm de la Florea Volintiru, secretarul de partid. Atunci s-a dat un puternic impuls producției mărîndu-se spectaculos contribuția acestui colectiv muncitoresc la satisfacerea nevoilor economiei naționale. Așa s-a ajuns să se realizeze astăzi, anual, circa 24000 tone de acumulatori. Și încă o cifră grăitoare. Numai la acumulatorii auto s-a realizat o creștere de peste 500 de ori a volumului producției față de anul 1950.

Dar cifrele nu spun totul. Nu spun, de pildă, că s-au depus mari eforturi și cu bune rezultate pentru ridicarea parametrelor tehnice și calitatii ai produselor realizate. Acumulatorii devin părți ale altor produse. Deci, buna lor funcționare asigură o bună funcționare a întregului care le-a încorporat. Și pentru că întregul se perfecționează continuu, acumulatorii trebuie să țină și ele pasul. Colectivul întreprinderii a înțeles acest imperativ și i-a consacrat toate resursele sale de gândire tehnică creatoare. Așa s-a ajuns să fie produse acumulatori auto cu întretinere redusă, acumulatori care sint, deocamdată, echipate autoturismele Oltcit, dar care în anul ce urmează vor fi montate treptat și pe ARO și Dacia. Parametrii lor tehnici vorbesc de la sine. Curenții foarte mari de pornire la aceeași capacitate a bateriei, consum de apă scăzut, durată de viață mărită cu circa 30% față de tipul clasic, greutate redusă datorită înlocuirii reperelor de ebonită cu mase plastice, funcționare ireproșabilă, la temperaturi foarte scăzute de -30°C, fie foarte ridicate de +53°C. Faptul că acest tip de acumulator a fost testat și omologat de specialiștii francezi în laboratoarele firmei Citroen este, credem, suficient de concludent. Mai mult, la ora actuală, „Acumulatorul” este, din cîte mi-a spus inginerul Nicolae Stancu, unul din cei patru furnizori omologați ai Citroenului, alături de firme celebre: Fulmen (Franta), Varta (R.F.G.), Chloride (Anglia). „Firma «Tudor» din Spania s-a dus de 11 ori la Citroen să-și omologheze bateriile și n-a reușit” — a adăugat Nicolae Stancu. Soluțiile noi constructive aplicate la acest tip de acumulator vor fi extinse în 1985 și la cele destinate autocamioanelor, tractoare-

Eroii, niște oameni obișnuiți

Țara după Congres

● Și la 12 volți — tensiune înaltă ● Uneori și respirația e o performanță ●

lor și combinelor. Pe planșetele specialiștilor se află acum în lucru acumulatorii fără întreținere. La acest tip care face parte din perspectiva imediată de modernizare a producției întreprinderii nu va trebui să supravegheam deloc nivelul electrolitului. Aceasta se va realiza printr-o etansare perfectă prin termosudură.

Experiența tehnologică obținută în procesul de fabricare a bateriilor auto va fi aplicată și la cele de tracțiune. Și pentru că modernizarea, ridicarea gradului de competitivitate, nu puteau ocoli, cum e și firesc, nici cea de-a 3-a mare familie de acumulatori, cele staționare, trebuie menționat că, în cursul anului 1984 s-au realizat la „Acumulatorul” 6 noi tipuri de baterii cu plăci tubulare, care le înlocuiesc pe cele cu plăci de mare suprafață. Modificarea constructivă a permis reducerea greutateii, a consumului de plumb și a lucrărilor de întreținere precum și asigurarea unei funcționări excelente chiar în condiții de șocuri puternice, cum ar fi seismele.

Pentru a ilustra pasiunea, spiritul revoluționar cu care cei de la „Acumulatorul” se preocupă de modernizarea tehnică a producției, inginerul Nicolae Stancu mi-a spus că numai în anul acesta au fost înregistrate circa 25 de brevete de invenții și inovații. În acest spirit revoluționar comunist, au înțeles oamenii muncii de la „Acumulatorul” cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu,

rostite de la înalta tribună a Congresului al XIII-lea al partidului: „Dezvoltarea industriei în cincinalul viitor se va realiza îndeosebi prin modernizarea mijloacelor de muncă și a structurii producției, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al acestora, introducerea continuă și aplicarea largă a tehnologiilor avansate”.

ALEXANDRU ȘERBAN ■

Din inimă, pentru inimă

Doctorul Petru Lădăriu este un nume de rezonanță în binecunoscuta stațiune Buziaș. În anul 1962 a venit aici ca stagiar secundar și aici a rămas. Comitent cu activitatea profesională a desfășurat o intensă activitate politică. Nu de mult a fost ales secretar al comitetului de partid pe stațiune, muncă ce-l onorează și-l pasionează. Când l-am vizitat era încă preocupat de sarcinile ce-l revin în noua sa calitate. Cum, personal, prefer pentru o discuție gazetărească un om care vibrează la tensiuni înalte, am profitat de împrejurarea dată și, cu carnetul și creionul în mână, întreb:

— Drumul dumneavoastră în viață a fost greu?

— Mi-aș permite, fără supărare, să vă corectez. Nu e vorba

de greutatea drumului, pe care eu, Petru Lădăriu l-am străbătut, ci de întâmplările ivite în drumul stațiunii, succese și neajunsuri care, analizate cu răspundere, ne-au indicat calea ce avem de urmat. De multă vreme ne-am axat întreaga muncă pe marele eveniment politic, Congresul al XIII-lea al P.C.R., și doream să avem rezultate pe măsura marelui eveniment.

— Nu este un secret pentru nimeni că anul trecut, pe lângă prețioase succese, ați fost confrunțați și cu mari probleme...

— Am luat toate măsurile pe care le-am crezut de cuviință pentru rezolvarea lor. Totdeauna iarna pune, firesc, probleme, se ivesc dereglări nedorite. Am luat măsurile pe care le-am crezut de cuviință pentru rezolvarea lor.

— Pină una alta, vă reamintesc că aveți un director de stațiune experimentat, Nicolae Irgăreanu, că de câteva luni în funcția de primar a fost numită tovarăsa Aurica Orășanu, un om pe cât de tânăr pe atât de energic, oameni care sînt dispuși să facă totul pentru bunul mers al lucrurilor și pe timpul iernii, așa că să primim încrederea viitorului. Să revenim la problemele medicale. Anual vin la Buziaș pentru tratament 40 000 de bolnavi. Vă întreb: cum stați aici cu cercetarea științifică?

— Aria întrebării se cere extinsă. Adevărata cură durează 18 zile și ea trebuie făcută cel puțin 3 ani. Cu cât crește numărul anilor cu atât mai bine. Avem medici la dispoziția pa-

cientilor, iar dintre ei, trei sînt doctori în medicină.

— Printre aceștia și doctorul Petru Lădăriu.

— Exact. Mai rețineți că dispunem de aparatură de cercetare suficientă. Dacă vom rezolva și problema unui oscilometru vom putea spune că avem dotare la nivel internațional. Evident că din numărul mare de bolnavi care ne vizitează, ne alegem cazurile interesante pe care, cu pasiune, le urmărim de-a lungul anilor. La diferitele consfătuiri, medicii din Buziaș prezintă numeroase comunicări. Anul trecut comunicarea cercetătorilor noștri „Efectul curei de Buziaș în hipertensiunea la bătrîni”, a avut un mare succes, iar anul acesta la Iași vom prezenta „Acupunctura în arteriopatiile membrilor inferioare”. Legat de Directivele Congresului al XIII-lea, cercetăm acum efectul apelor minerale de Buziaș în unele afecțiuni ale tubului digestiv.

— Tot vă lăudați cu ionii negativi ai Buziașului. De fapt, ce sînt ionii negativi și ce importanță au pentru cardiaci?

— Ionii negativi, cu cit sînt mai numeroși, cu atât ajută ritmul respiratoriu al pacientului, deci o oxigenare abundentă a plămînilor, obținută cu un efort minim al inimii. Ionii negativi se găsesc pretutindeni în țara noastră, dar la mare altitudine, care nu convine cardiacilor. Buziașul, rețineți, se află la 123 m peste nivelul mării.

— Am înțeles. Dar parcă li-niștea deplină ce se așterne aici,

imediat după orele 18, devine prea „obositoare”.

— Când va intra în funcțiune, totală, noul hotel Timiș, viața la Buziaș va fi mai trepidantă.

— Cunoașteți stațiunea, problemele ei sociale și medicale, mi-aș permite să spun la perfecție căci ați crescut o dată cu ea. În ciuda unui calm aparent sînteți într-o permanentă frămîntare. Acum, în această clipă, ce vă doriți?

— N-aș vrea să părem lipsiți de modestie, dar aș menționa câteva premiere rezolvate aici la noi și care au trecut neobservate. Campania pe care Flacăra a susținut-o în urmă cu ani în privința Boicului, la noi a avut un ecou imediat, fiind primii care am folosit medicamentul. Acum avem șase cabinete, care aplică cu bune rezultate acest produs românesc. Tot noi am făcut primele cercetări privind arteriopatiile membrilor inferioare, iar acum elaborăm un vast program privind tratamentul arteritelor. Legat de Directivele Congresului al XIII-lea cercetăm acidul. Dar marea noastră ambiție e să avem un spital profilat numai și numai pe recuperare. Parcă încercăm un sentiment de jenă cînd aflăm că medicii din Timișoara trimit pentru recuperare tocmal la Covasna, cînd noi sîntem colea, la o azvîrlitură de băț.

— Să sperăm că cele consemnate de noi își vor găsi ecoul scontat...

DAN BÎRLĂDEANU ■

Sîntem într-un foarte tînăr bazin minier, dar care se situează deja, ca mărime, în plutonul frunțos al giganților cărbunelui, ocupînd locul al III-lea pe țară. Un orizont de muncă și de viață ale cărui deschideri în timp și în spațiu sînt elocvente pentru dinamismul politicii energetice românești, vegheat cu pasiune și stăruință de secretarul general al partidului. În 1980, anul înființării întreprinderii miniere Horezu, cu sediul în localitatea Berbești, s-au extras aici 65 000 de tone de lignit energetic, anul acesta s-a ajuns la 2,5 milioane de tone, la sfîrșitul cincinalului 1986—1990 se vor atinge 8 milioane de tone pe an. Din cele 100 tone de cărbune stabilite de Directivele Congresului al XIII-lea pentru anul de pisc al viitorului cincinal, o prețioasă parte va izvi de aici. Exploatarea subterană și „mine la zi”, mii de miniere, mii de destine, fiecare cu o anume culoare expresivă — nu știți pe care să-l alegeți! — se adună aici într-un unic tunel creator, dînd sunet plin istoriei lucrurilor.

Minerale, carierele, cu toate anexele și suprastructurile (clădiri administrative, industrii adiacente, șosele și drumuri de acces etc.), sînt denumite de constructorii lor „obiecte”. Nu știu cu cit umor, sau, poate, nu cu umor, poate că ei, constructorii, așa le văd, ca unii care, edificîndu-le, le domină, avînd asupra lor o privire de sus.

Astfel de „obiecte” sînt și cele patru tunele de pe traseul noul căi ferate Băbeni-Berbești, destinată transportului cărbunelui din uriașul bazin. Spre deosebire de transportul dominant pînă acum, cel auto, costisitor și lent, cu inerente intermitențe, pe deasupra mai trebuind să înfrunte și vreo 100 de kilometri calea ferată Băbeni-Berbești asigură fluxul continuu, bogat și rapid, scurtînd drumul la 35 de kilometri. Mai mult de jumătate din „obiect” funcționează deja, fragmentul rămas inert fiind și el atacat zi de zi, prin lucrări care înseamnă dislocări și străpungeri de dealuri, consolidări de terenuri, poduri și viaducte peste ape, șosele și văi etc. Densitatea „obiectelor” lucrări de artă e maximă, iar soluțiile tehnice novatoare abundă.

Intrăm în tunelul Cerna, aflat în plină construcție. Construcție somptuoasă, în care trenul se pierde, decisă așa de calcule care scapă priceperilor profane și decisă, ni se spune, și de tehnologii de ultimă oră (masivul de piatră și lut e străpuns cu „scuturi”, agregate care taie roca, evacuează sterilul, prin bolțarii de ciment pe circumferința săpăturii, astfel că în urmă-le tunelul e gata, ferăstruit, rotunjit, betonat, lustruit, șlefuit, sugerînd o perfecțiune de ou), cu rolul lor în crearea alurii arhitectonice pe care o admirăm. Tînărul inginer Gheorghe Rednic, șeful punctului de lucru, ni-l prezintă pe minerul Alexandru Bogdan și Nicolae Sanda, șefi de schimburi, Nicolae Stanciu, de loc din comuna vecină Roșiile, Constantin Dumitru, tot din Roșiile, pe mecanicii Ion Proteasa și Marin Popescu, și ei de-al locurilor. Cei mai mulți, oameni tineri, dar și cîțiva trecuți prin o nădejde de trudă și prin combustii sufletești, care le-au calcinat și părul, dîndu-i culoarea scrumului. Au apucat, ne povestesc, vremurile cînd galeriile se armau cu lemn, cînd

lămpile de carbid scoteau din beznele subpămîntului ba fisuri, ba „burdușiri” în pereții de piatră, ba amenințătoare fantome ale copacilor terțiar zidiți în roci, totdeauna gata să se prăbușească peste oameni. Au apucat, ne mai spun, abataje în care intrai ca sub pat, intr-atît erau de strîmte, și în care accidente nu erau nici măcar spectaculoase. Prins în falca muntelui, ca o nucă, omul pieria nu mai mult de o clipă, rămînîndu-i uneori afară bocancii, alteori nimic. Masivul e masiv, geologia e geologie, drept care și astăzi încă, în epoca tehnicilor ultramoderne, surprizele nu lipsesc, mai cu seamă surpările de terenuri. Tunelul Cerna surpă printr-un masiv ruinat, subrezit, bătrîn. Dealurile locului sînt îngrămădiri de materiale eterogene, ciorchini de gresii, nisipuri, argile dispuse într-un echilibru atît de pre-

vor să-l urmeze, să se facă mineri tuneliști. Știe, desigur, cui îi datorează bucuria asta și înțelege să-și plătească datoriile cu vechea lui onestitate de muncitor, adînc stimulată de Raportul secretarului general la marele forum al comunistilor. Perspectiva deschisă mineritului românesc, astăzi mai amplă ca oricînd, cere, firește, eforturi de muncă eroice, dar împlinirea ei o să răsplătească din plin nădejțile de prosperitate și forță ce scintilează pe chipul țării. În ce-l privește, el, Nicolae Stanciu, nu se zgîrcește la aceste eforturi, face tot ce poate (și poate, că de-aia e vechi miner!) ca producția să meargă bine, mereu cu un pas înaintea planului, și ca tinerii din echipa lui, cei mai mulți intrați pentru prima oară în tainele subpămîntului, să dobîndească și știință, dar și conștiință muncitorească. Apelul pe care tovarășul

cu răspundere politică), unele se mai și desfac („nu toți rezistă”, vorba lui Nicolae Stanciu), chestiunea fiind, în ultimă instanță, de seriozitatea celui în cauză, de modul în care acesta pricepe lumea în care trăiește și șansa, nesperată cîndva, pe care ea i-o oferă. Fără acest gigantic transplant al noului care sînt minele și „obiectele” aferente, cei ai locului ar fi ajuns, pînă la urmă, dacă nu niște depezași, oricum ceva pe aproape. Dealurile locului sînt „slabe”, deloc faimoase pentru recolte, de pe ele totul, de multă vreme, curgea la vale, și avuții, și civilizație, și speranțe, într-un declin obscur. Ce-l ținea totuși pe omul de altădată în rădăcinile și în virtutea lui era o anume mindrie istorică, cei ai locului fiind vechi moșneni, „boieri în izmene”, dar „boieri”, cu bunii și străbunii ostași ai Vladimirescului și ai Magherului. Ca și micii hidalgos din Spania lui Cervantes, reduși după expresia românească la sapă de lemn, își ascundeau sărăcia cu hrîsoave, cu trufia genealogică, cu drepturile din vechi ajunse de mult abstracte. Cultul istoric devenise pînă la urmă o frînă, închisînd energia, încuind-o în vechi sîpete cu moaste și cu hrîsoave, transformînd-o din energie în amintire de energie, în nostalgia ei. Istoria, cu dinamismul ei, s-a reluat aici dintr-un punct mort, printr-un autentic salt, care avea să transforme un pămînt străvechi, redîndu-l împreună cu oamenii lui mișcării, vieții, progresului.

Împreună cu primărița Ioana Oproiu ne-am aruncat o privire în prezentul și viitorul Berbeștilor. Operație inedită aici, unde era obiceiul să-ți arunci ochii doar în trecutul îndepărtat, cit mai departe de azi, cit mai dincolo de ieri, cit mai spre marginile timpului. Satul a trăit, în ultimii doi-trei ani, exodul întoarcerii celor plecați spre industrie; peste 1 500 de inși ai Berbeștilor, rătăciți prin lume, și-au reluat locul lîngă vechile vetre, le-au aprins și, zice primărița, s-au rînduit în juru-le cu mîini întinse, ca să alunge frigul iernatic al departărilor cuibărit în ele. Pentru noii miniere și specialiști ai Berbeștilor (nu mai puțin de 3 500) s-au construit aproape 1 000 de apartamente. Un centru civic cu o piață modernă, cu liceu și grup școlar minier, cu casă de cultură, gară, auto-gară, teren de fotbal cu 1 000 de locuri în tribune, cu magazine, așezăminte de sănătate, podoabe de verde și floare etc., configurează viitorul oraș, unul din noile orașe prevăzute a fi decretate ca atare de Directivele Congresului al XIII-lea al P.C.R. O populație tînără (numai școlarii sînt vreo 700), cu voioșia, exuberanța și larma ei, dezgheață zidurile vechiului sat, devenite de mult neîncăpătoare, revîlînd dimensiunile noi sub care respiră și trăiește astăzi timpul.

La gura tunelului din Berbești, un miner ieșit din schimb își destinde spîr_narza, apoi minile, desfăcîndu-le larg și rămînînd cîteva clipe așa, într-un gest care, fără să fie neapărat statuar, e simbolic. Ai senzația că omul ține în brațele lui întreaga vale a Berbeștilor, oprindu-i vechea fugă spre neant. Și că e gata să plece cu ea, grăbit, spre întîlnirea cu energia.

Prin tunelul tăiat în munte ca un ocean, această întîlnire se vede aproape, foarte aproape.

ILIE PURCARU ■

Tunele spre izvoarele energiei

Dezvoltarea bazei naționale energetice și de materii prime — unul din comandamentele suverane ale înaintării noastre, desemnat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul la Congresul al XIII-lea, drept obiectiv prioritar, vital pentru economia, independența și forța țării — e o realitate care încorporează, în substanța ei, un uriaș efort material, financiar, tehnic, uman, într-o fierbinte interferență de planuri dinamice, într-o continuă escaladare de trepte. Prezenți, în aceste zile, în bazinele minier Berbești-Alun, am putut lua, pe viu, pulsul acestei monumentale realități, făurită de niște oameni pe care îi vom numi — fără să ezitam la cuvînt — monumentali.

car incit și-e frică să spargi de peretele lor un ou. Mai sînt și infiltrații de ape, uneori abundente, ce te silesc, ca să înaintezi doar cu un pas, la tot felul de „sprîjiniri” și de „bandajări” ale subteranului, făcute cu minuție de bijutier. Se muncește cu maxime precauții, dar ritmul e ritm, trebuie să-l respecti, trebuie deci să-ți pui la lucru imaginația, să descoperi soluțiile care în de strîngente clipei. „Tunelul cărbunelui” de la Cerna (ca și cel vecin, de la Copăceni, cel mai lung de pe noua cale ferată, însumînd 945 de metri) este printre puținele din țară „executate în curbă”, lupta cu muntele nefiînd decît o parte, nu cea mai drastică, dintr-o bătălie în care cuvîntul hotărîtor aparține complexității tehnice.

Stăm de vorbă, într-o clipă de pauză, cu minerul Nicolae Stanciu. Are aproape 50 de ani, e de loc, cum spuneam, din comuna vecină Roșiile, dar viața de minier și-a petrecut-o, pînă mai acum un an, în Valea Jiului. Între minerii și mecanicii Cerneli, a căror vîrstă medie e sub 35 de ani, Nicolae Stanciu face o figură aparte, e „veteranul”, e cel cărui, potrivit termenului latin, i se conferă statut de ctitor de familie (de familie minierească, în cazul nostru) într-un nou teritoriu. E bucuros, ne spune, că, în sfîrșit, s-a întors acasă, între ai lui din Roșiile, unde cei mai tineri din neam

Nicolae Ceaușescu l-a lansat, la tribuna Congresului, pentru pregătirea atentă a tinerilor miniere înseamnă, ne spune N. Stanciu, un apel la însăși grija pentru viitorul mineritului la români. Sigur, în subteran e greu, nu rezistă oricine, aici fiecare clipă de muncă înseamnă o performanță tehnică și umană, care în clipa următoare va trebui depășită. Unii tineri nu prea pricep lucrul ăsta, ei își propun numai „să tragă cit îl se cere”, cit scrie în cifra de lucru, nici o zecimală mai mult. Dar asta e o cerință subînțeleasă a muncii, care nu trebuie să se transforme într-o cerință suficientă. Asta ar fi ca și cum ți-ai propune ca toată viața să respiri. Uneori și asta e greu, uneori și respirația e o performanță, dar respirația, la cele mai elementare forme de viață, nu duce nici la personalitate, nici la construcție.

Străbătem alte tunele — Copăceni, Groși, Berbești —, stăm de vorbă cu alți miniere și mecanici. Ultimul tunel, cel al Berbeștilor, satul-capitală al cărbunelui vilcean, e cel dinții ocean sâpat în masiv spre izvoarele energiei. Și aici, sute de tineri care s-au investit sau care așteaptă investitura cu titlurile de miniere și mecanici. Traiectorii umane noi se tot fac pe aici mereu, dar, zice Ioana Oproiu, primărița Berbeștilor (un destin „făcut”, ajunsă din minierită la treapta de subinginer, apoi la investirea

Să gindim
cu capetele
noastre

Adevărurile trebuie cucerite

● Zeno Popovici, un om de prima linie ● Miracolul plantelor de la Virciorog continuă ●

Importante contribuții românești în chirurgia faringelui

În domeniul chirurgiei digestive, școala românească de azi, clădită pe o îndelungată și renumită tradiție, numără câteva personalități de primă mărime, deopotrivă cunoscute în țară și peste hotare. Numele cel mai respectat, inclus în marile tratate ale genului și citat în întreaga literatură de specialitate, este cel al profesorului Dan Gavrilu, ale cărui contribuții sînt socotite de-acum „clasice”. Dar nu aceste contribuții de seamă vor face obiectul rîndurilor care urmează, ci altele, mai modeste, dar menite să pledeze și ele, convingător, despre originalitatea și valoarea chirurgiei noastre contemporane. Ele aparțin, spre a intra în subiect, doctorului Zeno Popovici de la Spitalul de Urgență din Capitală.

Mai tînr decît maestrul său, „n-am lucrat niciodată împreună, dar îmi permit să-l consider pe Dan Gavrilu, alături de Ion Turai și Iuliu Șuteu, dascălul meu”, Zeno Popovici (născut la 14 februarie 1933, la Reșița) se găsește de mai bine de 20 de ani, mai exact din 1962, în „prima linie” a bătaiei pentru sănătate, meseria de chirurg de urgență fiind una specială, obligînd la decizii imediate, la maximă promptitudine. Obșnuit, astfel de condiții duc, fără a supăra pe nimeni, la rutină, chirurgii din această spîță izbutind rareori, din cauze obiective, să depășească stadiul unor buni practicieni. Excepțiile care există, și sînt destule, nu fac altceva decît să confirme regula, iar Zeno Popovici, doctor în științe medicale, șef de lucrări, membru al Societății internaționale de chirurgie (Basel) și al celei de boli ale esofagului (Tokio), reprezintă una dintre ele. Cînd scriem asta, avem în vedere, ca un prim argument, monografia sa „Traumatismele esofagului”, Editura Medicală, 1970, cea dintîi apărută la noi și între cele mai redutabile din lume. Ea a stîrnit încă de la data tipării un larg interes, fiind apreciată de autorități ale chirurgiei internaționale ca profesorii francezi Jean Moreaux („sînt în măsură să elogiez considerabila Dv. experiență”) și Jean Perrotin („o statistică cu adevărat mondială”), interes care n-a scăzut în ciuda trecerii timpului, „Traumatismele” fiind citate și de „Encyclopedie medicochirurgicale” în 1981 (Paris), precum și în „Chirurgie urgentis” în 1984 (Milano).

Atras, de vreo 15 ani, de esofagoplastii (înlocuirea ale esofagului), Zeno Popovici a cutezat să meargă pe alt drum decît pe cel inaugurat de profesorul Gavrilu, al cărui procedeu, de-

venit de referință, apela și apelează la stomac, la pilor. Doctorul Popovici a efectuat pînă în prezent, cu rezultate notabile, peste 200 de esofagoplastii cu colon, alegînd această cale după ce va fi studiat, minuțios, sistemul vascularizației colonului și vasele colice, adăugînd puncte de vedere personale, noi, unei chirurgii care, pînă la urmă, tot una de transplant rămîne. El a enunțat, după o asiduă cercetare, un procedeu original de injecție a vaselor colice și, totodată, o clasificare a acestora, lucrarea care le-a cuprins, dată publicității prin „Journal de Chirurgie” (Paris, 1977), producînd o deosebită surpriză în rîndul specialiștilor. Profesorul francez Paul Orsoni, unul dintre promotorii înlocuirii esofagului cu colon, s-a exprimat după cum urmează: „Prin studiile angiografice asupra vascularizației colonului, Popovici a adus o contribuție capitală în coloesofagoplastie”.

Dar nu esofagul e, dacă am înțeles bine, principala preocupare a doctorului Zeno Popovici. El s-a dedicat, de aproape un deceniu, faringelui, adică unui organ pe care celebrul Orsoni îl numea „aux pauvres parents”. Explicația afirmației de mai sus ne-a furnizat-o însuși doctorul Popovici: „Organ de răsruce, la care se întînesc calea respiratorie și cea digestivă, faringele continuă să rămîna insuficient rezolvat. Harta lui, dacă îmi este permisă o comparație, seamănă cu a Africii înainte de expedițiile lui Livingstone. Multe se bănuiesc, puține se știu cu certitudine,

motivul fiind simplu: chirurgii maxilofaciali îl lasă oreliștilor, aceștia îl trec chirurgilor generali și invers, faringele fiind pentru unii prea jos și pentru alții prea sus!”

Munca de pionierat, care nici nu se anunța și nici nu s-a dovedit ușoară, l-a captivat pe Zeno Popovici. Chiar dacă modest, specificînd că măcar doi profesori de renume, Dănilă Cîncă și Dorin Hociotă, au merite excepționale în lămurirea unor aspecte legate de faringe, el și-a adus, și în această direcție, contribuții substanțiale, clarificînd, de pildă, căile de acces spre faringe în funcție de nervii regionali. Observațiile sale s-au încheiat într-o altă lucrare publicată, în 1977, în „Journal de Chirurgie”, satisfacția autorului fiind cu atît mai mare cu cît ilustrul profesor Jean Noel Maillard a reprodus un an mai tîrziu schema sa, notînd că „tehnicile de deschidere au fost recent sintetizate de Popovici, după riscul lezării nervilor regionali”. Această onorantă recunoaștere a fost întărită ulterior de interesul manifestat față de lucrarea medicului bucurăstean de celălalt elev al lui Lortat-Jacob, „părintele” plasilor de esofag și faringe, profesorul parizian Francois Fekete. Nici de această dată Zeno Popovici nu s-a oprit la latura teoretică a problemei, ci a îndrăznit, pe măsură ce a căpătat experiență, mai mult, trecîndu-și în cont, pînă astăzi, 30 de faringoplastii, efectuate în cancer, în necroze caustice etc. A început, după exemplul școlii ieșene, animată mai întîi de profesorul Nicolae Costinescu și în prezent de conferențiarul Dinu Cezar, cu faringoplastii cutanate, după care a optat asupra celor viscerale cu colon. A abordat și abordează așa-numita „pharyngoplastia vera”, procedeu de reconstrucție totală a faringelui cu colon, înlocuind cei 3 pereți ai hipofaringelui (spre deosebire de tehnica de „ventuzare”) și asigurînd, printr-o „tapisare” a organului, înlăturarea întregului țesut cicatricial și a epiglotei.

Aprecierile de peste hotare, măgulitoare la adresa unui domers adesea de pionierat, precum și, înainte de toate, intervențiile chirurgicale realizate de Zeno Popovici în „prima linie” a bătaiei pentru sănătate, într-o clinică dirijată, cu competență și tact, de profesorul Iuliu Șuteu, sînt gata oricînd să deponă mărturie despre o muncă rodnică, inobolabilă de izbinzi. Este și motivul pentru care am așternut aceste rînduri, încercînd să scoatem din anonim o activitate ce nu merita să rămîna acolo, elogiile dobîndite de doctorul Zeno Popovici ilustrînd, într-o manieră convingătoare, vigoarea și resursele școlii noastre de chirurgie digestivă, tot mai stimată și respectată azi în lume. Ștafeta, ca să zicem așa, se găsește în mîini pricepute și harnice.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Cum decurge experimentul Elthes?

Răspunzînd interesului manifestat de cititori față de tratamentul Elthes al bolilor hepato-biliare, despre care revista noastră a scris în „premieră”, vă informăm astăzi despre modul în care decurge experimentarea „ceaiurilor de la Virciorog” în mai multe clinici universitare din țară, sub cel mai strict control științific. Este exact ceea ce a cerut „Flacăra” în repetate rînduri și — o spunem cu satisfacție — cerința a devenit realitate.

Așadar, la Oradea, sub egida și cu sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și sub îndrumarea directă a Comisiei Medicamentului, a Institutului pentru control de stat al medicamentelor și cercetări farmaceutice, „ceaiurile de la Virciorog”, se testează pe un lot experimental de studiu (cu zece paturi) la Spitalul județean din Oradea, secția Interne II, sub conducerea medicului Ladislav Elthes și cu concursul colegilor din secție. Lotul este format din 70 bolnavi, care din două în două luni, prin rotație, se reinternază în spital pentru a fi urmăriți clinic și în laborator. Totodată, urmează ambulator tratamentul circa o mie de bolnavi.

S-a constatat o evoluție favorabilă în peste 90 la sută din cazuri, fapt confirmat de rezultate de laborator. Dar atenție! Acest tratament aflat încă în studiu — ca și orice alt tratament hepatic — rămîne inoperant fără un regim alimentar dietetic adecvat și fără odihna indicată și diferențiată în funcție de gravitatea bolii, cooperarea și autodisciplinarea bolnavilor reprezentînd un factor de primă importanță. Unele (puține) eșecuri este posibil să se datoreze și refuzului, poate inconștient, al unor bolnavi de a înțelege acest adevăr elementar.

Experimentul va continua și se va amplifica în anul viitor. Și la Cluj-Napoca s-a format recent un grup experimental la Clinica medicală I. Un colectiv similar se va forma în curînd, probabil, la București.

Ce relevă analizele medicale la cei o mie de bolnavi mai sus amintiți? Se cunoaște participarea ficatului în metabolismele proteinelor, lipidelor, glucidelor, factorilor coagulării. Or, urmîndu-se în timp analizele de laborator și, prin ele, această participare a ficatului la procese metabolice s-a observat cam la 90 la sută din bolnavi o evoluție pozitivă, din etapă în etapă, în ce privește sinteza proteinelor, scăderea gammaglobulinelor și a transaminazelor, o sinteză îmbunătățită a factorilor coagulării, intensificarea sintezării colesterolului hepatic — toate oglîndindu-se în evoluția subiectivă și obiectivă a bolnavilor. Experimentul Elthes continuă cu toate pinzele sus!

LIONEL NIȚESCU ■

Soarele — combustibil pentru autoturisme

Constructorii și, deopotrivă, proprietarii de autoturisme vor putea deveni în curînd beneficiarii unor dispozitive capabile de a ameliora exploatarea motorului sau chiar de a furniza energie electrică prin conversia energiei solare.

Prima invenție, datorată unui colectiv de tineri ingineri de la Institutul de tehnică de calcul, se referă la un calculator menit să potențeze funcționarea motorului prin nuanțarea injecției de benzină, deci prin optimizarea carburăției și aprinderii în fiecare moment, consumul de combustibil reducîndu-se cu circa 20 la sută. El va asigura de asemenea o importantă depoluare, micșorînd smogul ce plutește ca un blestem pe arterele de circulație. Computerul, prezentat la expoziția „Dezvoltarea economică și socială a României”, va transmite vești de la o sondă ce analizează gazele de eșapament, deciziile lui făcînd posibilă o ardere mai completă a gazelor generatoare de noxe.

„Ne-am gîndit, ne-a declarat inginerul Sergiu Budu, să creăm și un calculator de bord pentru afișarea consumului mediu și momentan a temperaturii sau a distanței ce se poate parcurge la o viteză medie cu benzină existentă în rezervor. El va putea oferi și un cod personal antifurt sau alte informații utile”. Interlocutorul nostru ne-a asigurat că prețul de cost al calculatorului de afișaj de bord nu va fi mai mare decît al unui aparat de radio, iar cel pentru optimizarea motorului de 2-3 ori mai mare decît primul. Oricum, amîndouă se vor amortiza rapid prin economia de combustibil. Am mai aflat că specialiștii le testează la „turație maximă”, astfel ca în 1985 primele calculatoare să poată fi instalate pentru experimentare pe mai multe autoturisme, iar producția lor de serie să înceapă în 1987.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Logic, Eridiarom-ul merge înainte!

E a treia oară cînd revenim asupra Eridiarom-ului, extractul natural „gîndit” de dr. Roman Morar, șef de lucrări la Institutul Agronomic, Facultatea de Zootehnie și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca. O facem, datorită aspectelor de ultim moment survenite în „dosarul”... Eridiarom-ului. Ne vedem obligați ca azi, la nici două săptămîni de la apariția articolului „DIN NOI DEȘPRE ERIDIAROM, EXCEPȚIONALUL EXTRACT NATURAL NOTAT CU „10” DE ZOOTEHNIE ȘI „4” DE UN FARMACIST BUCUREȘTEAN”, să revenim pentru a relata evenimentele petrecute în ultimele zile.

— Să consemnăm pentru început... „starea timpului”. Se pare că... cerul e senin și temperatura a revenit la normal!

— Da. Se pare că norii au fost numai trecători, deoarece în ședința din 16 noiembrie 1984, O.S.I.M.-ul a acceptat contestația noastră, despre care aminteam în interviul apărut în Flacăra din 30 noiembrie 1984. Se pare că dosarul nu era complet. Îl vom completa în cel mai scurt timp și sperăm că nu va mai fi nici o piedică în fața unei brevetări mai mult decît logice, de vreme ce produsul realizat la Cluj, așa cum a reieșit din ședința de dezbateri a contestației, nu e produs de nimeni în lume, avînd toate condițiile de brevetare îndeplinite. Totodată am depus și cererea pentru înregistrarea lui ca marcă.

— De fapt, ce-nseamnă „Eridiarom”?

— Încă nu pot destăinui totul, pînă în ziua brevetării lui. E normal. Explicația pe care o pot da în această fază, este, dacă vreți, „metodă românească de era-

dicare a diareelor la animale”. La momentul oportun, vom putea oferi însă toate „amănuntele”...

— ...Și starea Eridiarom-ului în „instaurat”, devenit și el „stație-pilot” în lansarea noului pentru zootehnia românească?

— E foarte bună. Producem cît putem mai mult. Trebuie să menționez receptivitatea Inspectoratului silvic județean care ne-a asigurat o mare parte din materia primă necesară. Avem speranța că în anul 1985 sutele de kilograme de materie primă se vor transforma în mii. Conducerea județului Cluj, M.A.I.A. — Departamentul Agriculturii de stat ne-au sprijinit și ne sprijină continuu și constant. Sperăm că la anul să transformăm Laboratorul de micro-producție într-o stație pilot. Va urma apoi, normal, lărgirea spațiului și redimensionarea personalului, pentru care, de asemenea, avem promisiuni ferme de la conducerea institutului și a facultății.

— În cei doi ani de la descoperire, ce itinerar a urmat Eridiarom-ul?

— Eu cred că a urmat un traseu constant ascendent. Greutățile, poticnelile, îndoilele, le consider azi normale. Important e că ne-am păstrat entuziasmul, optimismul, încrederea în ceea ce facem și tenacitatea. Produsul a fost prezentat la Expoziția cuprinzînd dezvoltarea economiei naționale (E.D.E.S.), organizată la București în vara acestui an, la expoziții locale. Produsul se extinde zilnic. Toți cei care l-au experimentat, cer noi cantități. Flacăra l-a făcut mult mai repede cunoscut decît revistele de specialitate și seminariile științifice, unde l-am prezentat și despre care am publicat pînă în prezent 5 articole. Pînă azi a fost folosit în 77 de unități din 16 județe. Numai în acest an am livrat peste 330 000 de doze.

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Cinci artiști, Daniela Mirea, Gheorghe Vasiliu, Radu Popovici, Petre Dăncilă și Gaspar Barabaș, expun într-un spațiu din păcate prea mic, cel al sălii de la parter al **Galeriilor Căminul Artei**, o foarte largă gamă de obiecte ce tind să depășească limita funcționalului dar fără a o abandona, totuși, și să se apropie, prin culoare, linie și sugestie de ansamblu, de ceea ce s-ar putea numi obiect ambiental de artă contemporană. Ne aflăm, cu alte cuvinte, în fața unor propuneri ce vizează deopotrivă arta și industria, designul, motiv pentru care expoziția celor cinci artiști se și intitulează **Prototipuri '85**. Să adăugăm acestor prime amănunte și faptul că **Prototipuri '85** s-a născut din inițiativa conducerii **Combinatului Fondului Plastic** a cărei fermă intenție este de a introduce în liniile sale tehnologice, în serii mai mult sau mai puțin mari, exponatele celor cinci artiști care, nu întimplător, desigur, lucrează efectiv în atelierul acestei fabrici de frumos.

În ordinea de mai sus, deci, articolele de vestimentație ale **Danieli Mirea** impresionează prin sobrietate cromatică, prin calitatea

materialului textil (în general în sau pinză topită) prin linia largă a croiului, prin ingeniozitatea combinațiilor și, nu în ultimul rând, prin rafinamentul imprimeurilor. În ceea ce-l privește pe **Gheorghe Vasiliu** — cu ale sale grațioase și fragile păsări de sticlă, sugerând silueta zveltă a unui flamingo, sau a unui cocostire abia sosit din zbor, dar și cu ale sale veioze,

de sticlă îndelung șlefuite, aidoma unor cristale ce păstrează forma și căldura miinii umane, intrucit respectivele forme, de o transparență ca de lacrimă, au fost șlefuite manual. Alături, ca o continuare a acestor șlefuiți, citeva boluri pe meridianul cărora a intervenit tot mina omului, a artistului, dar care, totodată, poartă și amprenta prototipului industrial. Tot **Radu Po-**

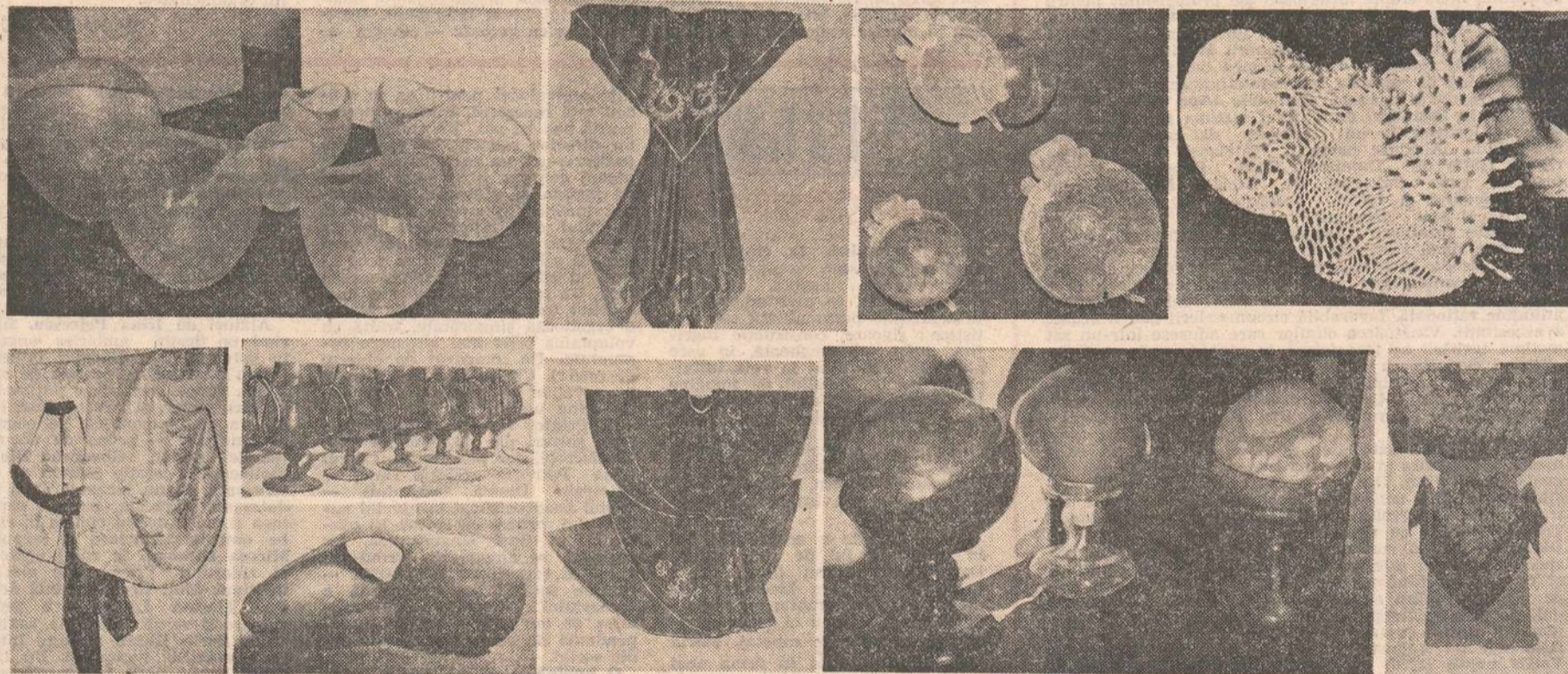
pusiformă, ornamentele spiralate și, cromatic vorbind, griurile de albastru, de verde sau de galben. Mai decorativ, mai ambiental, **Petre Dăncilă** a dat pieselor sale un aer mai rafinat, oferindu-le, parcă, unor viitoare spații festive, pe ciă vreme **Gaspar Barabaș** s-a aplecat mai mult asupra funcționalității stricte, imediate, motiv pentru care serviciile sale de cafea sau de ceai, platourile, și carafele sale de apă sau de vin, deși de o frumusețe aparte, de un bun-gust decăvirșit, par a fi destinate mai degrabă unei întrebuințări cotidiene. Dar, repetăm, majoritatea lucrărilor expuse la **Prototipuri '85** vor intra, cit de curind, în prima parte a anului viitor, în producția largită a atelierelor **Combinatului Fondului Plastic** și ele sint propuse, deci, unor zilnice întrebuințări. Până atunci, însă, **Prototipuri '85** este o expoziție de gust ales, o expoziție ce se adresează deopotrivă ochiului, mediului inconjurător, o expoziție de atmosferă artistică, o expoziție ce se constituie dintr-o largă serie de embleme ale viitorului.

VICTOR NIȚĂ ■

Embleme ale viitorului

amintind parcă de vechile planigloburi, ori sfesnice, sau vase de flori, tot din sticlă, firește, dar dintr-o sticlă albă, parcă vaporosă, parcă de consistența zăpezii, ori a petalelor albe, de cate sau crini — vom spune că artistul a adăugat soluțiilor tehnologice un ceva poetic de aleasă simțire, o atmosferă inefabilă pe care obiectele sale o degajă din plin. Un alt „sticlar“ de excepție, **Radu Popovici**, aduce în prim plan tulburătoarea frumusețe a unor forme

povici mai expune o interesantă serie de broaște festoase, stilizate și cu multiple funcționalități (pot fi o veioză, o casetă, sau chiar și o fructieră), și-un grup de trei vitralii, unul mai frumos decit celălalt, în fapt trei compoziții cromatice de mare acuratețe. Ceilalți doi artiști, **Petre Dăncilă** și **Gaspar Barabaș**, sint doi ceramiști ale căror lucrări, într-un evident dialog cu toate celelalte exponate, cultivă linia rotundă și alungită,

A doua carte cu prieteni

Inzăpeziți în colinde

Pe cind eram copil și inseram cu poveștile lui pe buze și ingenuncheam, în adumbriri de Dumnezeu, ca să mă rog, înainte de culcare, izbucneam în ris ca un mic păgîn blond și cirionțat, închideam ochii și schimbam cursul vorbelor: moș Ion Creangă, ziceam — și el : moș e tăine-tu — și mii te drăcușori verzi, cu buzele ostenite și copitele crăpate se porneau s-alerge prin carnea mea — moș Ion Creangă, dă-mi dumneatale nițel derdeluș sub sanie, dă-mi mereu cite-o poveste, dă-mi-l pe Harap Alb și Dănilă Prepeleac, pune-l pe Ivan Turbincă să-l taie cu paloșul pe popa Danclu, că mi-a spintecat palma cu nuiua, din pricina psaltirii, dă-mi turtă dulce de la Brăilla, lartă-mă că am furat covrigii bunicilor, du-mă pe mine la Humulești, dar nu-l lua și pe tata că vă fură caii... Apoi am crescut. Mai mult în pelin, mai puțin în sulfina.

Și cu toate că vîla-1 o nesfîrsire de pierderi succesive, n-aș fi vrut niciodată ca să mă nasc fir de iarbă sau fulg de zăpadă. Mi-ar fi fost dor în veșnicie de făptura ce-o am numai pentru a-l citi pe Creangă. Cind mă bintuie un fulger negru spre lepădări și singurătăți, cind sint mai singur decit singurătatea și nu stau la masă nici cu mine, cind știu că o pedeapsă m-asteaptă la colț, nu ca să facă să mă doară ceva, ci să se-mplinească pe sine însăși, mă strecur într-o noapte plină de multe nopți, în patul unui plaur curgînd pe Dunăre, deschid **Amintiri din copilărie** și tot ce e bun în mine se insufflește să stea în picioare.

Moș Ion Creangă, murmură un pîriu pe sub fluviul cel mare — și el : moș ești tu, de-acum — spune-mi, acolo la Trisfetitele din rai, într-o margine de circiumă, se vede pădurea și cîmpia, se-alungă-n zvon de frunză pas de căprioară ? Și ce vin bun se bea sub umbrar ? Și-apoi are Dumnezeu gînd de strugure adunat la iconă ? Rugă-i înălțăm ca dumitale și bădiței Mihai să vă țină mereu oala plină. Pentru că noi, pe pămînt, ne-am lepădat de noi înșine și-am imbrăcat lutul visului ce l-ați visat. Ca să fim mereu acasă. În încordarea ochiului

(Continuare în pag. 14)

FANUȘ NEAGU ■

Fragmente critice

„Linia moderatoare“

Studiul lui G. Dimisianu (**Introducere în opera lui Constantin Negruzzi**, Minerva, 1984) vine după altele, numeroase, scrise de oameni cu gusturi și stiluri diferite. Autorul novej **Alexandru Lăpușneanu** pare a-i mulțumi pe toți. Lovinescu (1913) vede în el un prim folietonist român și un spirit impresionistic fin și pătrunzător (în **Scrisori**), adversar, înaintea lui Maioreșcu, al formelor fără fond. Cine are încă prejudecata că E. Lovinescu este un dușman al valorilor clasice să citească aceste rânduri : „Să ne descoperim dinaintea acestui străbun care pe de o parte tăia în marmură, iar pe de alta impletea din firul de mătase al cuvintelor cea dintîi horbotă de proză literară. A fost cind și unde trebuia. Inteligență mlădoasă, el și-a întins atele în toate ungherele (...). Alături de scrisorile lui spirituale, săltărețe, serpuitoare în jurul atitor lucruri, Negruzzi, poate arăta și blocul de marmură al lui Alexandru Negruzzi, care nu mai e jocol mintii rafinate, ci o creație pornită din intuiție artistică“...

Ideea unui Negruzzi om de **juste-milieu** și ideolog cu intuiții junimiste înainte de afirmarea junimismului este acceptată de toți comentatorii. G. Ibrăileanu aduce în discuție **temperamentul** scriitorului (un temperament al ideilor) și-l judecă în funcție de datele spirituale și morale ale Moldovei. G. Călinescu face lui C. Negruzzi o biografie memorabilă și remarcă, în operă, echilibrul între convenția romantică și realitatea individului zicînd că aceasta este „minunea creației lui Negruzzi“... Cercetătorii mai noi (între ei Al. Piru, și, de curind, cu o monografie fundamentală, Liviu Leonte) întăresc cu elemente noi portretul unui spirit moderat, convins că noi, românii, nu trebuie să dăm „buzna în civilizație“ și, în consecință, să nu acceptăm „obraznicia neexperienței și aroganța științei superficiale“. Boierul cumpătat nu-i, totuși, un om al vechiului regim, conservator mărginit. El vrea progresul, dar, ca

(Continuare în pag. 14)

EUGEN SIMION ■

Cronica literară

Romanul politic

Marian Odangiu debutează cu o foarte interesantă carte, un eseu de o netăgăduită actualitate cu titlul **Romanul politic** (Facla, Timișoara, 1984). În ultimii ani, cu prilejul apariției diverselor romane, s-a vorbit insistent de această specie a cărei prezență în literatura română nu mai poate fi ignorată. Ce este un roman politic? Iată o întrebare la care Marian Odangiu caută un răspuns. El caută mai puțin în domeniul teoriei, cit al practicii, fiindcă așa cum s-a constatat într-o anchetă despre **Romanul românesc de astăzi** (Cafete critice, 1983, 1-2), puțin se hazardază să arate ce este romanul politic, mulțumindu-se să spună doar ce nu trebuie să fie. În al său eseu despre romanul românesc, **Arca lui Noe**, Nicolae Manolescu susține că romanul politic trebuie deosebit de cel cu temă politică, istoric sau social, ci punând „problema însăși a politicului, a mecanismelor și tipologiei lui”: „Romanele istorice, realiste (sociale — n.n.) de azi sint populate de personaje și de tipuri social-istorice (tăranul sau activistul epocii 1948-1964 fiind cele mai frecvente), dar lipsește din ele **homo-politicus** însuși, cu mentalitatea și comportamentul lui general specific”. Și mai departe: „Politicul nu e socotit doar o temă: este o categorie capabilă să fundeze un tip nou de roman, pe care secolul XIX nu-l cunoștea”. Această categorie rezultă dintr-o atitudine în fața condiției umane care, în acest sfârșit de secol, a devenit aproape o emblemă a existenței omului (Eugen Simion). Romanul politic decurge din însușirea de a testa o atitudine față de actualitate, subliniază Marian Odangiu, și nu din furnizarea de documente de date de arhivă.

După ce a operat în primul capitol distincția care duce la romanul politic între discurs și document românesc, autorul se ocupă în capitolul al doilea al eseului său de romanul istoric ca „preistorie a actualității”, după o definiție a lui Georg Lukács, exemplificând cu Eugen Barbu, Paul Anghel, Dan Mutașcu, Vasile Băran, Mihail Diaconescu, Radu Ciobanu, Florin Bănescu și Mircea Constantinescu, prozatori inegali cu cărți dintre 1969 și 1982, cele mai multe din a doua jumătate a deceniului opt, când încep să apară și romanele politice, discutate în cel de-al treilea capitol. **Realitate politică și ficțiune românească în treisprezece sevețe.**

În fruntea romanelor politice, Marian Odangiu pune **Cel mai iubit dintre pămînteni** (1980) de Marin Preda a cărui temă dominantă este „recuperarea sinelui în fața istoriei” prin dragoste, adică prin înțelegerea neînțelegerii, nu numai cale către sine, dar și punte către lume: „Ipotezele / ipostazele existențiale care sint personajele sale se regăsesc în imaginea totalizantă și totalizatoare a lui Victor Petrini — un univers care se închide și se deschide în același timp”. La acest roman Preda a ajuns străbătând două trepte anterioare ale propensiunii pentru politic: prima e a evenimentialului (**Moromeții**, I-II, **Delirul și Risipitorii**), a doua a ideologicului (**Marele singuratic și Intrusul**). Și Alexandru Ivasiuc a ajuns la **Racul** (1976), roman parabolă despre iluzia puterii care împinsă pînă la suprema reprezentativitate se autonimizează, prin două încercări prealabile (**Apa și Iluminări**), mai ales în **Iluminări** eroul fiind victima propriului său sistem instituit la un moment dat sub imperiul necesității. Alegoric poate fi înțeleasă și **Vinătoarea regală** (1973) de Dumitru Radu Popescu, prozator la care individul și istoria formează un tot: „adevărul și falsul, realitatea și supradeterminările ei sint termenii unei ecuații mereu deschise către rezolvare”. Asistăm la o confruntare ideologică între două stări ale revoluției, întâia de fapt și a doua de drept. În prima, puterea la forme aberante antrenând dezintegrarea oricărei ierarhii de valori, în a doua puterea e împiedicată să se individualizeze printr-o atitudine rațională, favorabilă circumscrierii într-o ordine a necesității. Vinătoarea ciinilor care aduse într-un sat molima turbării se transformă în vinătoare de oameni: „Este o evoluție cu sens unic, către autodistrugere și autoanulare: devorîndu-se între ei, bolnavii fac să dispară boala însăși”. **Ucenicul neascultător** (1977) de George Balăiță este un roman politic polemic. Naum Capdeaur, fiu de orășean cu o făranță, trăiește condiția individului cu dublă extracție: dintr-un sat constrins să-și modifice structura și dintr-un oraș perimetru de convergență a energiilor. Drumul eroului e un drum către conștientizarea noii condiții a umanului. Două aspecte ale transformărilor revoluționare sint reținute de Constantin Toiu în **Galeria cu viță sălbatică** (1976) și **Insoțitorul** (1981). În primul roman, revoluția e abordată din perspectiva genezei sale, în al doilea din unghiul devenirii ei continue. Amindouă romanele sint alcătuite din felii de viață conținînd altfel decît memoria colectivă întregul, nu prin abstracții și esențe, ci prin mituri ce completează spațiul excedentar al existenței de fiecare clipă. **Romanele lui Augustin Buzura, de la Absenții** (1970) la **Vocile nopții** (1980) își aproprie, scrie Marian Odangiu, una din cele mai tulburătoare devieri ale condiției omului contemporan, ale statutului său politic, ieșirea din dogmă, prin reabilitarea dreptului la liberă manifestare a spiritului, a conștiinței.

Nu scapă lui Marian Odangiu defectele romanelor politice ale lui Ion Lăncrăjan (**Suferința urmașilor**, 1978, **Fiul secetei**, 1979) în care eroii ilustrează aceeași teză a deturării eșecului existențial în izbîndă. În schimb Dumitru Popescu are darul tratării esențiale a faptelor, prin teze și antiteze, fără a se situa polemic față de evenimente și umplînd interstițiile demersului său ideologic cu un material uman extrem de divers. Autorul nu urmărește stabilirea adevărului evenimentelor evocate, ci modul cum acestea s-au repercutat în plan uman. Jurnalul pe care Vladimir Cernea i-l trimite lui Manole Suru ca explicație a rupturii iremediabile dintre ei și testamentul lăsat de Manole Suru la moartea sa scot în evidență valoarea absolută a umanului, reper spre care trebuie să se îndrepte orice acțiune întreprinsă în numele unei lumi noi, mai drepte. Trilogia romanescă a lui Dumitru Popescu apare sub genericul „Retorica și gustul amintirii”. Ultimele secvențe privesc „prețul dragostei și al puterii” (în **Niște țărani**, 1975, **Clipa**, 1976, **Dragostea și revoluția**, 1981, de Dinu Săraru), „interminabila istorie a bibliotecii (Biblioteca din Alexandria, 1980, de Petre Sălcudeanu), „elogiul iubirii” (**Fascinația**, 1977, **Salvați sufletele noastre**, 1980 de Laurențiu Fulga), „minunata poveste a preferenței” (în cele nu mai puțin de șase romane publicate de Platon Pardău între 1978-1983) și „discursul întrerupt” (în **Casa ursei mari**, 1978, **Reciful**, 1979, **Sărbătorile**, 1981 și **Ziguratul**, 1982, de Paul Eugen Banciu).

Intr-un ultim capitol, **Nostalgiile romanului contemporan**, Marian Odangiu fixează cîteva constante ale romanului politic românesc. Ele sint: relativizarea adevărului prin multiplicarea viziunilor, obsesia dublului (a cuplului antinomic), desăvîrșirea acțiunii în prezent și recuperarea trecutului prin rememorare, obsesia mărturiei și replica ei, jurnalul, sentimentul rătăririi conducînd la redescoperirea adevăratei identități în raport cu istoria, în fine obsesia reperului pierdut. Concluzie pe care ne-o însușim: „Romanul politic se află într-o situație limită: șansele lui stau în continua regenerare a convențiilor pe care singur și le-a impus”.

AL. PIRU

Statornicia crezului

Urmăresc de peste treizeci de ani cu interes, cu respect și la fiecare nouă primă audiție cu o aparte bucurie drumul creației lui Gheorghe Dumitrescu. Nu este senzația unei ambiguități pe care o provoacă întilnirea unor teritorii cu totul neștiute și nici, desigur, aceea creată de instalarea într-un peisaj sonor confortabil, cunoscut. În operele, oratoriile, simfoniile sau cîntecul lui Gheorghe Dumitrescu descoperim mereu reînnoita imagine a unui făuritor de frumusețe care urmărește, cu admirabilă consecvență, un unic ideal estetic: a reflecta într-o expresie muzical-poetică de factură contemporană îndelungata plămădire a spiritualității naționale și a formării conștiinței istorice a poporului român, țel care, de altfel, se articulează întim cu străvechiul rost social al frumosului. Drumul acesta, al creației lui Gheorghe Dumitrescu, e deschis de un superb portal: oratoriul istoric „**Tudor Vladimirescu**”. Era o minunată zi de toamnă bucurăsteană acel 24 septembrie 1951 cînd prima audiție, la Ateneu, sub bagheta lui George Georgescu, provoca un șoc emoțional puternic și care avea să fie îndelung reverberat. Se întimpla, într-adevăr, ceva nou în muzica acelor ani, ceva nou

și ceva mult așteptat. Sufiul de autenticitate al acestei muzici — tablou de epocă slăvindul pe „Domnul Tudor” într-o viziune monumentală — a apărut el însuși revoluționar într-un timp în care exercitau presiuni conformismul cultural și o anumită estetică dogmatică. „**Tudor Vladimirescu**” include, desigur, pagini de antologie ale muzicii românești („**Marșul lui Tudor**”, „**Cîntecul eltenelor**”, „**Cîntecul mamei lui Tudor**”, „**Blestemul Oltului**”), dar însemnătatea acestei partituri în cultura românească este ieșită din comun. Pentru întâia dată, arta sunetelor a oferit o creație inspirată din istoria patriei care poate fi așezată alături de opere majore ale literaturii și artelor plastice. „**Tudor Vladimirescu**” este o piatră de hotar prin care muzica își ocupă locul ce-i era rezervat lingă dramele lui Delavrancea și Iorga sau romanele istorice ale lui Sadoveanu.

Se inaugura, prin acest oratoriu istoric, **Cielul Jertfei**, unul dintre cele două mari trasee în care se grupează cvasitotalitatea creației de operă și oratoriu a compozitorului: operele **Ioan Vodă cel Cumplit**, **Răscoala** (după romanul omonim al lui Liviu Rebreanu), **Decebal**, **Fata cu garoafe** — omagiu a-

dresat martirilor clasei muncitoare — **Vlad Tepeș** și **Marca iubire** (în care simbolul jertfei este ridicat la o dimensiune planetară: pleoarie pentru cel mai elementar dar, asfazi și cel mai periclitat drept al omului — dreptul la viață) și oratoriile **Grivița Roșie**, **Zorile de aur**, **Pămînt dezrobît** și **Soarele Neafîrării** se constituie într-o autentică frescă națională, făurită într-un limbaj viguros, care se alimentează permanent, și într-un mod cu totul personal, liber, din rădăcinile mereu vii ale culturii populare: cîntecul bătrînesc, doina, colindul și din tot ce îi este propriu spațiului muzical și poetic românesc.

Marea deschidere a lui Gheorghe Dumitrescu față de toate aspectele esențiale, profunde, ale spiritualității românești, curiozitatea sa intelectuală mereu vie, — pasiunea pentru istorie fiind egalată de venerația pentru poezia eminesciană, de interesul major față de manifestările filozofice și, desigur, ale culturii tradiționale românești în totalitatea și marea diversitate a formelor ei — au condus cu necesitate spre făurirea unui tronson de creații care reprezintă o impresionantă apologie a marilor simboluri românești. S-a constituit astfel în **Cielul Miturilor** alcătuit din oratoriile-balet **Miorița** și **Luceafărul**, oratoriile **Din lumea cu dor în lumea fără dor** și **Marea Trecere**, operele **Meșterul Manole**, **Orfeu și Geniu pustiu** (Poesis).

Solitară, în afara celor două cicluri, este ultima creație, opera inedită **Ivan Turbincă**.

Cinci simfonii, de diferențiată expresie și semnificație, sint elementele majore din domeniul muzicii orchestrale; un număr imens de piese corale, de la cîntec direct, de factură revoluționară, la subtilele madrigale pe versuri de Eminescu; muzică de cameră, muzică de scenă și de film — toate acestea însumînd pînă acum peste 150 de numere de opus, ne dau imaginea unei creații deschise care are a se mai îmbogăți cu noi titluri, spre împlinirea marelui proiect asumat. Oricum, din oricare unghi ar fi considerată, creația lui Gheorghe Dumitrescu își afirmă necontestabil organicitatea.

RADU GHECIU

Chipurile demnității

Cu **O lumină la etajul zece**, Malvina Urșianu, scenariu și regie, revine asupra filmului de actualitate, în care aduce toate achizițiile personalității sale artistice: rigoare, construcție îngrijită, atent supravegheată, în care nimic nu este lăsat la voia întâmplării, de la detaliul de imagine la amănunțul de expresie fizionomică, o calofilie de o speță aparte, dezvoltîndu-se în imediata vecinătate a „anticalofiliei” (frumusețea vine în filmele Malvinei Urșianu dinlăuntru și această exigență modelează întreaga concepție a filmului).

Întîia calitate a scenariului stă în economia lui de date epice. Despre Maria Dinu (încă) tinără ingineră aflată, la începutul filmului, pe chiar granița ce desparte în două destinul ei (condamnata sub acuzația de sabotaj, Maria Dinu este eliberată în urma unei revizuirii a dosarului său, imediat după Congresul al IX-lea al partidului și reintegrată în aceeași muncă) nu aflăm prea multe lucruri. Revenirea la viața în liber-

tate echivalează pentru ea cu o adevărată **renaștere**. Viața e redescoperită pas cu pas. Un combinat — un director reticent, inclinat spre partipris-uri, un secretar de partid uman, generos, o hală de turnare cu forfota ei obișnuită. Un autobuz încărcat și curgerea matinală a rîului de oameni care vin la lucru. Un cartier nou, cu noroi mult și schele. Un bloc cu zece etaje, al cărui lift nu funcționează încă. Un apartament sumar și rece mobilat, pe care îl umple numai o orgolioasă singurătate, trăită cu voluptatea celei mai autentice comuniuni. Un magazin de obiecte de menaj. Cîteva pete de culoare: un revelion la o cabană, zăpada, un crîng umil, primăvara și cam atît. Printre imagini, cuvinte puține, gesturi din economie, sugestii discrete, dar penetrante. Cuplul Irina Petrescu (Maria Dinu) — Gheorghe Dinică (avocatul) — cuplul neautenticat la nivelul subiectului, pentru că eroina își păstrează în final singurătatea, iar bărbatul se angajează vrînd-nevrînd în experiența paternității — conține însăși ideea centrală a scenariului: **demnitatea**. Demnitatea de om pur și simplu, independentă de orice atribute de ordin social.

O lumină la etajul zece polemizează, într-un fel, cu literatura „obsedantului deceniu”. Nimic din „vindecările” posibile numai socialmente, nu și sufletește, pe care ea le consacră. Maria Dinu nu reclamă răni de neșters, nu se soco-

tește frustrată, nici marcată pe viață. Cu o fermitate care, firește, se instituie ca **model**, dar nu și ca soluție la îndemina oricui, ea șterge cu buretele trecutului. Ceea ce reușește încă să o mai doară nu e **amintirea**, încrederea înșelată a **tunei**, ci numai neîncrederea oamenilor de acum. Demnitatea inginerii frizează un superb fanatism, care nu e rama cișculii, care scoate subiectul scenariului din seria cunoscută a „revizuirilor”, a „reparațiilor” generoase.

Alături de **Irina Petrescu**, figurînd un destin ambițios angajat în salvarea echilibrului interior, într-o interpretare extrem de sensibilă, simplă, cu foarte puține îngroșări (chiar și acelea justificabile la un moment dat în ecuația personajului — scena cu decorația, de pildă), **Gheorghe Dinică** realizează o creație extrem de interesantă. El nu încearcă să-și indulcească expresia, punînd asprimea și chiar ușorul cinism în slujba omiei funciare a eroului. **Mircea Diaconu**, în rolul episodice al zidarului **Trică**, este aici la înălțime. Mult firesc, jovial detașare. **Florina Luican** are multă culoare și vervă. Imaginea, semnată de Sorin Ilieșiu slujește inteligent intențiile regizoarei. Un film color, care tînde la „ascetismul” peliculei alb-negru, **O lumină la etajul zece** este o creație care își asumă finalitatea în deplină cunoștință de cauză.

TANIA RADU

CAP LIMPEDE

Evocare **Alexandru Oprea**. Muzeul Literaturii Române a organizat, în cadrul tradiționalei serii de evocări literare „**Rotonda 13**”, o manifestare dedicată lui Alexandru Oprea la împlinirea unui an de la dispariția sa.

Au fost invitați să-i evoce personalitatea: Ioan Alexandru, Paul Anghel, Dumitru Bălăeț, Adriana Daia, Ion Lăncrăjan, Edgar Papu, Mihai Ungheanu și Romulus Vulpescu. A prezidat acad. Șerban Cioculescu. Și-au dat concursul actorii Maria Ploae și Adrian Pinteau.

Spectacole jubiliare. După spectacolele jubiliare cu **Tartuffe** de Molière și **Cabala bigoților** de Mihail Bulgakov în regia lui Alexandru Tocilescu care s-au jucat recent pentru a suta oară, Teatrul „**Bulandra**” a prezentat joi, 6 decembrie, ora 19, la sala de la Grădina Icoanei, cea de-a 200-a reprezentație cu piesa

Răceala de Marin Sorescu. Regia aparține lui Dan Micu iar scenografia lui Dan Jitianu.

De asemenea, spectacolul cu piesa **O zi de odihnă** de Valentin Kattaev se va reprezenta tot pentru a 200-a oară la Tîndărei, în seara zilei de 13 decembrie 1984.

Regia aparține lui Valeriu Moisescu iar scenografia lui Dan Jitianu. **Reluare.** Teatrul „**Bulandra**” a reluat marți 27 noiembrie a.c. spectacolul cu piesa **Ferma** de David Storey. Din distribuția spectacolului fac parte: Dina Cocea și Ileana Predescu, artiste emerite, Petre Gheorghiu, Irina Petrescu, Mirela Gorea, Marcel Iureș și Răzvan Ionescu. Regia aparține Sandei Manu. Premiera spectacolului a avut loc în stagiunea 1975-1976.

Expoziție de foaler. Teatrul Mic găzduiește o nouă expoziție, de această dată de pictură. Sem-

natarul ei se numește **Dan Popovici**, un tînră pictor ce se simte deopotrivă atras de peisaj și de portret, cu precădere excelînd în peisaj, mai ales atunci cînd își refuză, de la bun început, un aer ușor romantic, parcă delulcît, parcă mult prea poetic. Ne referim la două peisaje cu cai în galop sălbatec, sau la alte două lucrări, un crîng de toamnă, ori un amurg peste măsură de învîpăiat. În rest, ceea ce înseamnă alte aproximativ 15-20 de peisaje, Dan Popovici etalează o tușă sensibilă și modernă, cu valențe cromatice ferme, intenția sa, de-a sugera o anume atmosferă, materializîndu-se pe deplin în spații ce se apropie mai mult de pictura de miniatură. Din acest punct de vedere, al miniaturizării peisajului, Dan Popovici a dat dovadă de o inteligență artistică demnă de toată lauda, intrucît expoziția

sa este privită între două acte, în pauza unui spectacol. În atari condiții, cînd timpul se comprimă, cînd numărul spectatoriilor pe metru pătrat este supermărit, un tablou se lasă mai lesne privit și, eventual, înțeles, dacă se înscrie într-o dimensiune mai restrînsă. Facem astfel, felicitîndu-l pe Dan Popovici, apologia expoziției de foaler, idee pe care, între alți oameni de teatru, cei de la Teatrul Mic o promovează și o susțin cu pasiune, cu dragoste față de frumos, cu încredere în numele mai mari sau mai mici ale artelor plastice. (**Victor Niță**)

Recital. Genul recitalului de poezie pentru televiziune numără, de la o vreme, cîteva reușite, datorate atît calității interpretării, cit și profesionalității realizatorilor. În persoana Elenei Dumitrescu, televiziunea a pierdut recent un astfel

Rolando Certa:

„Admir și iubesc eroismul curat, patriotismul bun și de omenie“

Unul dintre scriitorii străini care au făcut mult bine literaturii române peste hotare în acest an este poetul italian Rolando Certa care a invitat la cea de-a treia întâlnire a scriitorilor din spațiul Mediteranei și doisprezece scriitori români; prezența noastră la acest simpozion internațional prin comunicări și o zi dedicată poeziei românești au făcut ca, între cele peste douăzeci de delegații, cea românească să fie printre cele mai apreciate. Ecoul întâlnirii din Sicilia, cuvintele noastre s-au răsunat și în presa din alte părți ale lumii.

Acest om tânăr încă, de cincizeci de ani, Rolando Certa, născut la Palermo, autor a peste treizeci de cărți, editorul unei reviste periodice Impegno 70 (Impegno 80, acum), ce apare de 14 ani, revistă ce a publicat și multă poezie românească, este inițiatorul, sufletul întâlnirii internaționale a scriitorilor și oamenilor de cultură, ajunsă la cea de-a treia ediție acum, ce are loc în Sicilia, în orașul pescarilor Mazara del Vallo. Tată a cinci copii, tradus în nenumărate limbi, Rolando Certa este un om angajat în viața socială a țării sale, în Sicilia fiind membru al Partidului Comunist Italian, consilier municipal ales pentru a cincea oară, viața sa fiind cea a Siciliei pe care o iubeste cu ardoarea poetului și patriotului.

L-am auzit vorbind în Sicilia cu harul său convingător, bucurându-se de ecoul comunicărilor noastre, îmbrățișându-ne pe noi, români, în public, atunci când versurile noastre ovaționau sala.

Cu prilejul apariției antologiei poeziei siciliene editată la Timișoara, de Facla, în traducerea italianistei și poetesei Eta Boeriu, premiată cu aur în Sicilia în acest an, Rolando Certa a fost la București oaspete al Uniunii Scriitorilor.

La această masă de lemn, lângă un pahar de vin, ne-am continuat convorbirea începută în Sicilia într-o seară de curând. Transcriu pentru revista Flacăra din convorbirea noastră:

I.A.: Sunteți în România pentru a treia oară după câte imi dau seama. Pentru câte ați făcut intru mai buna cunoaștere a poeziei și culturii românești în Italia vă socot frate al nostru cum știu că în adincul inimii ne socotiți și dumneavoastră pe noi. În scrisorile ce mi le trimiți imi spui iubite frate Ioane.

R.C.: Cu ce să încep? Acum sunt copleșit de marea bucurie ce am avut-o la Timișoara cu prilejul lansării antologiei de poezie siciliană tradusă în românește; pot spune că a fost momentul cel mai mișcător din viața mea seara întâlnirii cu iubitorii de poezie din Timișoara care au asaltat librăria, iar zecile de copii care mi-au încărcat brațele cu flori mi-au smuls lacrimi. Nu voi uita niciodată acest eveniment. Da, iubire pentru poezie, iubire pentru frația dintre România și Italia, dintre țările noastre latine surori.

I.A.: Timișoara are și un Teatru de poezie unde versurile poezilor contemporani, cita un autor în două spectacole în aceeași zi, pot umple sala Teatrului Național și oamenii își cumpără biletul de intrare să asculte poezie.

R.C.: Este o mare bucurie a vieții mele să descopăr această dragoste față de cuvint, față de poezie. Atita candoare nu poate să nu facă lumea mai

bună. Acum sunt în România în vederea pregătirii Antologiei poeziei românești pe care dorim să o prezentăm cititorilor din Italia, căci am sentimentul limpede și cunoștința că se scrie o mare poezie în România.

I.A.: Vreți să vorbim despre rostul poeziei astăzi? Eu v-am vorbit în Sicilia despre rostul ei. Te ascult acum pe Dumneata, aici, în casa mea, ce spui despre poezie?

R.C.: În discursul meu de la întâlnirea internațională din Sicilia am spus despre poezie ce cred eu. Iată îți spun acum ce este poezia pentru lume. Poezia este aerul vital, pinea ce o mincăm, sufletul omului care are nevoie de hrana esențială a ființei umane. Este starea de candoare, dorul după neprihană și fericire. Starea existențială a omului este legată de rostirea poetică. În adincimile ființei sale omul este poet doritor de cele ce-l smulg din bezna și îndoială, din deznădejde și nedreptate.

I.A.: Aproape la fel imi vorbea aici la masa aceasta marele poet francez Pierre Emmanuel ce s-a stins cu numai cîteva ani în urmă. Pierre Emmanuel vorbește de limba originală, limba mamă a marilor creatori din orice domeniu care este graiul poetic din străfunduri. Este dorul irezistibil al sufletului după comuniune, după eterna iubire intru viață. Ce avem mai profund în istorie, în sufletele noastre, provine din rostirea poetică.

R.C.: Așa este dar rostirea poetică este mama tuturor artelor, străfundurile poetice pot izbucni și în alte forme de artă decît în poezie, în pictură sau muzică de pildă.

I.A.: Da, însă dorul absolut este legat de Logosul devenit istorie.

Alunecăm cu acest gînd într-o altă dimensiune ce vreau să o atingem măcar în convorbirea noastră. Anume este graiul poetic universal cîntînd să vorbească unei anumite stări sufletești morale, existente la un moment dat în istorie în mai multe părți ale lumii, bunăoară, angoașă, absurdul, spaimea sau este mai degrabă universal cîntînd să întreprină să descifreze adîncurile insondabile sufletești ale unei națiuni care a durat în istorie înțemeiată fiind pe virtuți existențiale nu pe stări. Mai precis ești universal vorbind pe înțelesul multora dezrădăcinați sau pe înțelesul unic al celor ce nu se dezic de forța iubirii, a adevărului, a angajării la greul unei familii, al unei Patrii cum spune Bălcescu prin jertfa de sine. Am văzut în Sicilia cum stăteați incremenți cînd vă rosteam versuri legate de ceea ce nu știți nemijlocit provenind din adîncurile sufletești ale țărănilor Transilvaniei.

Poezia ori este intrupată în ființa unui neam ori exprimă sufletul unei seminții cu toate speranțele și credințoșia și iubirea ei ori nu este nimic. Noi poezii suntem oceane numai dacă ne zburcîmăm între hotarele limbii ale unei națiuni.

R.C.: Nu limbile ne despart pe noi, oamenii, ci răutatea, iar comunicabilitatea între oameni o mijloace poezia nu leșind din națiune sau limbă, ci din ne-semnificativ abstract, din narcisism, din izolare. Cuvîntul parola ne face universal. A ne lega de forțele lui înseamnă a putea leși cu un mesaj arzător față de ceilalți oameni.

Parola a născut civilizația lumii, cu parola a început lumea. Omul vorbind, consumind grai, consumind energiile cuvîntului, s-a desălbăticit.

I.A.: Mîncînd cuvînt hrînindu-se cu Logos.

R.C.: Parola este în adîncul omului. Omul din adîncuri cu limba din adîncuri este poetul. Între misterul inimii și misterul firii se interpune Logosul.

I.A.: De aceea cred că poetul este și grădinarul limbii, întreține cultura graiului; versul este îngrijit rostirea ține de sacerdoțiu atît de nemuritor exprimată îngrijită la voi de un Dante.

R.C.: Și de Eminescu la voi. Nu-s de acord cu limbajul mass-mediei, langajul banal, depersonalizat, desfrunzit de taina frumuseții.

I.A.: Uite, am să te întreb: ce ai luat din sufletul tău de acasă venind spre România să ne aduci nouă prietenilor tăi? Eu, iartă-mă că ți-o amintesc, în mai, cînd am venit în Sicilia, v-am adus cele ce vi le-am spus și ne-am bucurat unii cu alții.

R.C.: Frate Ioane, omul nu poate trăi izolat. Fiecare om are problemele lui personale, dar nu se poate trăi singur. Pentru că refuz și nu pot trăi singur am nevoie de frația altora a poezilor cu suflet mare și adevărat.

Apoi, aici în România noi ne descoperim pe noi înșine în ceea ce am avut comun am pierdut poate sau nu bîgăm de seamă că avem. Poate am venit să iau, înainte de toate, să culeg florile bucuriei, ale candorii acestor copii minunați ce m-au fericit în Timișoara.

Să descopăr omenia românilor umanitatea latinătății noastre. Apoi să întreprin un dialog atît de minunat început cu sufletul vostru în Sicilia.

I.A.: Ce ai descoperit aici la noi?

R.C.: Un mister am descoperit aici. Zilnic aici pe stradă mă lovesc de cuvinte ce sunt aceleași și în siciliana mea. Duminică, miercuri, piersică înteleg tot ce vorbiți iar text tipărit înțeleg aproape tot fără dicționar. Am tradus zece poezii din Blaga al vostru din Transilvania. Mă pasionează istoria voastră, eroismul poporului român. Îl cunosc de Columna lui Traian din Roma care este și a voastră pe marele erou Decebal. Admir și iubesc eroismul curat, iubesc patriotismul bun și de omenie. A-ți iubi Patria nu înseamnă niciodată șovinism. Apoi am descoperit aici cit de iubit poate fi un poet italian. Simt că sunt foarte iubit în România și asta mă face fericit. Este ceva nou pentru mine.

I.A.: Așa ne simțim ca poeți noi aici. Ne iubesc oamenii, ne citesc cărțile și ne scriu scrisori de iubire. Asta ne dă curaj

R.C.: Mi-am dat seama din poezia ta Mama Roma ce ne-a bucurat pe toți în Sicilia cînd al rostii-o. Am scris despre tine după ce te-am auzit. Iată sunt bucurat nespun că stau cu tine de vorbă la masa ta de lucru, lângă copiii tăi. Asemenea legături personale între poeți fac bine lumii. Suntem frați pentru că iubim oamenii și tot ce-i frumos și ziditor pe pămînt. Acum pregătesc Antologia poeziei românești în Sicilia.

I.A.: Rogu-te să spui un cuvînt pentru tinerii din România. Știi că sunt cîinci milioane de copii la noi în școli și universități? Eu personal sunt foarte preocupat de creșterea lor intru cele frumoașe și adevărate legăți de tradițiile bune de rînduiri curate ale înaintașilor angajați în istorie în familie.

R.C.: Iubesc și eu tineretul și viitorul tinerilor țării mele mă preocupă ca tată și poet. Am cîinci copii. Ce să le spun decît să-și vadă de lucru, de studiu. Sunt vremi grele care îl cer pregătit pe fiecare de timpuriu. Apoi să fie echilibrată. Extremele sînt dăunătoare. Să imbine studiul cu arta și drumețiile. Să-și iubească părinții și Patria. Iubindu-ți propria Patrie te respectă și alții înțelegi iubirea altora pentru valorile neamului lor. Iubindu-ți Patria nu poți deveni șovin.

I.A.: Îți mulțumesc pentru dialogul din seara asta ce s-a pîntuit desăvîrșit intrucîtva sau hai să zicem l-am pus pe drumul cel bun pentru a nădăjdui să-l putem continua.

IOAN ALEXANDRU

PLASTICA

Cartea miniaturilor și a manuscriselor ornate

Martori importanți ai procesului de edificare spirituală, cărțile din vechime consumă un destin paradoxal: mărturia lor e atît de codificată, datorită unor pricini nu întotdeauna foarte desluite, nu întotdeauna lesne de explicat, încît apare riscul de a nu le putea aprecia corect și oportun însemnătatea. Aceste cărți trebuie indecoboteste restituite pe limba și gîndirea unor alte cărți. Bucoavnele moștenite din secolii ne sînt de două ori inaccesibile: în fapt și în esență. Se poate întimpla să le avem în mină și să nici nu le bănuim rosturile, cum e posibil să fim totuși pregătiți pentru delicata operație a restituirii, iar cărțile să nu ne apară în cale, să-și prelungească taina în cine știe ce depozite ori colecții, sub straja cine știe căror interese.

Cu seria „Manuscris“ a Editurii Meridiane, ajunsă cu o anume academică discreție la un număr relevant de apariții, s-a mediat pentru un public cititor mare — și, socotind asiduitatea cu care întimplă noile titluri, calificat să aprecieze izbînda autorilor — cunoașterea patrimoniului de manuscrise miniatur românești, aflate în țară dar și în străinătate. Este emoționant ce succes poate să aibă în librării această serie de cărți de artă atîngătoare de un domeniu cu dificultăți și, la drept vorbind, puțin frecventat. La o primă impresie, de manuscrise miniatur pare să se fi ocupat — și să le fi epuizat interesul — cărturari de seamă. O cercetare precum cea întreprinsă acum prin temeinică inițiativă a editurii dovedește că totul rămîne de descoperit. Un exemplu recent e cartea semnată de Gheorghe Buluță și Sultana Craia „Manuscrise miniatur și ornate din epoca lui Matei Basarab“. Din scrierea în discuție apare clar că în epoca lui Matei Basarab, într-un veac (al XVII-lea) de renaștere culturală, miniatură rămăsese un gen nu doar activ, ci stimulat cu înțelepciune și simț al perspectivei. Pare de la sine înțeles că Matei Basarab să fi încurajat cartea, și îndeosebi cartea foarte elaborată în conținut și desen, ca un mijloc de contracarare a influențelor culturale străine. Unele cercetări mai vechi au dat argumente bune intru această prezumție, dar, în absența unui studiu monografic al problemei, tomurile cu privire de ansamblu asupra artelor românești (ca, bunăoară, tratatul de „Istorie a artelor plastice“ volumul II) ignorează calitatea și importanța miniaturii în vremea lui Matei Basarab. Gheorghe Buluță și Sultana Craia pornesc studiul de la un număr relativ mic de manuscrise și reușesc să identifice, ca urmare a unei munci pline de devotament și cu talent de prospector piese de însemnătate majoră, astfel că albumul conținea pe un fond de douăzeci și trei de manuscrise. Nu e vorba de o școală, ci de mai multe școli, de o activitate ramificată cu caracter de fenomen. Cercetătorii au meritul de a fi perseverat într-un teritoriu străjuit de opiniile unor mari istorici de ai noștri, opinii care orientează dar și timorează. „Profilul epocii lui Matei Basarab — conchid autorii — se reflectă într-un mod particular în arta ornamentării și ilustrării manuscriselor, progresul manifestîndu-se prin numărul sporit al acestora, cit și prin diversitatea motivelor ornamentale și a tematicii... Aceste particularități ale creației... permit să se vorbească despre existența unui puternic centru al artei miniaturii în țările române în secolul al XVII-lea“.

Frumos tipărită, cu planșe selectate spre demonstrația unei rafinate plasticități, scrisă din dorința de a comunica gîndire, și nu doar date și elemente de relație, lucrarea lui Gheorghe Buluță și a Sultanei Craia e o pildă de pasiune cărturărăască.

TUDOR OCTAVIAN

CAP LIMPEDE

de profesionist. Unul din ultimele recitaluri de poezie românească al căruia redactor a fost, s-a difuzat cu câteva săptămîni în urmă. Versuri de Bacovia, Blaga, Coșbuc, Eminescu, Jebeleanu, Adrian Păunescu ș.a. s-au întîlnit într-o interpretare sensibilă, plină de vibrație și inteligență a rostirii, aparținînd actriței figmureșene Adam Erzebet. Prim plan-urși generoase au exploatat din plin expresivitatea aparte a chipului său, conturînd un moment de poezie mare într-o tîlmăcire emoționantă. Peste acestea toate — un gînd recules pentru cea care l-a gîndit.

Evocare TV. În regia lui Nae Cosmescu, televiziunea ne-a oferit la începutul acestei luni o frumoasă evocare dramatică a personalității marelui voievod Mihai Viteazul. Simbătă, 1 decembrie, și marți, 4 decembrie, telespectatorii au putut urmări cele două

părți ale filmului de televiziune Mihai Viteazul, adaptare după trilogia cu același titlu de Octav Dessia. Filmul urmează structura textului dramatic: succesiune de tablouri, ilustrînd principalele momente ale domniei lui Mihai. Riscul linearității declamative este în general depășit prin solemnitatea de bun gust și de remarcabilă încercătură afectivă a interpretării. În rolul titular, Costel Constantin reușește să impună un nou chip al marelui domnitor, concurend cu talent și loialitate imaginea cu care ne obișnuise regretatul Amza Pellea. Jocul lui e sever, economic, evitînd inteligent poza marțială și grandilocvența obosită, chiar atunci cînd replica le-ar putea presupune. Cu Mihai Viteazul, Costel Constantin face unul din cele mai bune roluri ale carierei sale.

Dintr-o distribuție foarte numeroasă (din care amintim, la întîmplare,

fără intenția vreunor le-rarhii, pe Ion Marinescu, Petre Moraru, Olga Deila Mateescu, Valentin Teodosiu, Mihai Dinvale, Constantin Băltărețu, Dumitru Rucăreanu, Teofil Vălcu, Dinu Manolache și alții), evoluînd mai degrabă în grup decît prin creații individuale, se distinge totuși Vasile Nițulescu (un țaran din Rovine), ca autor al unui moment cu adevărat emoționant. Decorurile — realizate cu mijloacele obișnuite teatrului filmat, sînt de bun gust, sugestive. Emisia color le pune și mai mult în valoare (ca și în cazul costumelor, de altfel). O ilustrație muzicală mai puțin conformistă ar fi ridicat, fără îndoială, nivelul filmului, care își păstrează, cu toate astea, toate meritele unei evocări de tinută artistică. (Tania Radu)

Salonul anual al artiștilor plastici reșițeni. Galeria „Agora“, situată pe unul din principalele bu-

levarde ale „Orașului nou“, cum s-au obișnuit să-l numească nu numai reșițenii, a găzduit recent Salonul anual de pictură, grafică și sculptură al cenaclului UAP din municipiul de pe Bîrzava. Au expus 13 artiști plastici a căror vîrstă variază între 30 și 40 de ani. După cum ne mărturisea Petru Galiș, președintele cenaclului, organizatorii s-au străduit — și au reușit, spunem noi — să se alinieze principalelor evenimente plastice ale țării.

Tematica tablourilor prezentate este puternic ancorată în realitățile zilelor noastre din acest colț de țară. Ele au coexistat într-o fericită simbioză cu grafica (semnată de Aglae Corneanu), designul vestimentar (al Liane Stănescu) sau cu ansamblul de sculptură și desen (al lui Luigi Varga), (La George Drăgulescu (tabloul „Remembrări“), Ion Bobeică („Amintire“), Petru Comi-

sarhi („Tineri“) sau Liviu Munteanu („Șantier la Crivina“) apare peisajul industrial în care este fericit încadrată figura muncitorului de pe platformele Reșiței sau Anișiei. Tot din peisajul industrial, dar al meleagurilor dobrogene, se inspire și Nicolae Ungar cu o imagine-document a șantierului Canalului Dunăre — Marea Neagră. La alt nivel, alegoric, este realizat și peisajul industrial la Petru Galiș („Iesire din tunel“ și „Omăgiu mulțimii“).

Aproape fiecare dintre expozanți este prezent și cu naturi statice, peisaje sau portrete. De remarcat tablourile semnate de Steluța Saroși, cele ale lui Tiberiu Orvoș sau Iulian Cojocaru (portretul de un rar dramatism al lui Marin Preda folosind o tușă viguroasă).

A IV-a ediție a Festivalului cenaclurilor literare de la Cișirliu. Cîmăna maramureșeană Cișirliu a găzduit nu demult întîlnirea bienală a celor mai buni reprezentanți ai cenaclurilor literare din România. Desfășurată pînă acum sub semnul participării membrilor cenaclurilor sătești din țara noastră, ediția a IV-a a lansat invitații și cenaclurilor din localitățile urbane. A avut loc, cu acest prilej, o întîlnire cu fiii minerilor de la Exploatarea Nistru și un recital de poezie și proză susținut de scriitorii invitați. O mare varietate de preocupări și o pasiune comună — literatura. Prezența cîștigătorilor în paginile unor publicații literare și culturale care le-au oferit premii va constitui cu siguranță un real stimulent pentru viitoarea lor activitate. (Radu Levărdă).

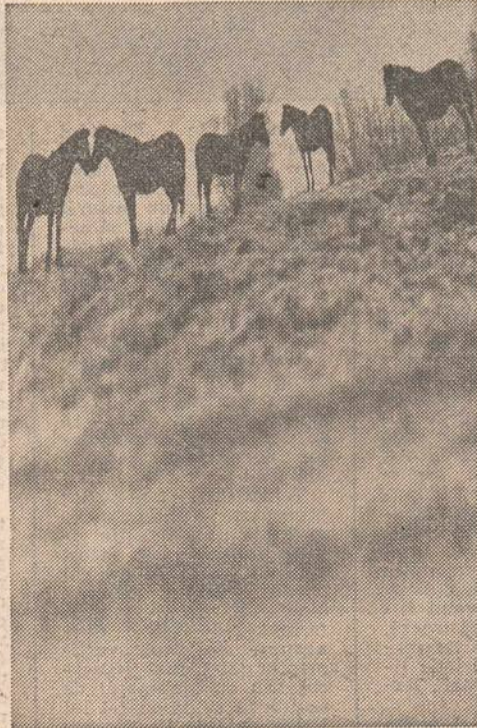
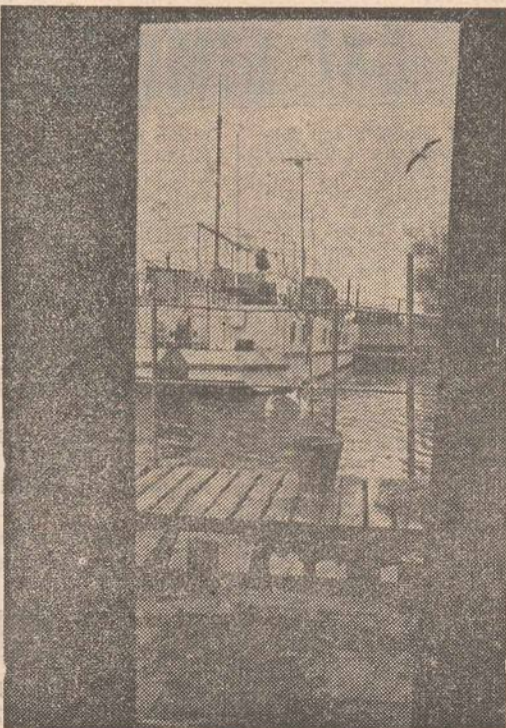

Decembrie în Deltă

Ce culoare are decembrie în Deltă? Această preafrumoasă toamnă târzie are culoarea lunii privită printr-un coș cu struguri. Bat din cap, pe grinduri, parcă chemînd pustietatea ninsorii și zodia săniilor, caii, vișinii, sălciile și plopii tulburați de sarea pe care-o pierde timpul în cîmpiile mării. Acum pe canale se închid poveștile ce se vor trezi în martie, la cherhanale se-adună ca oaspeți pescărușii, sturionii fulgeră înalturi de val și pescarii despică vîntul cu brațul pe care-l sărută poveștile din început de ninsoare. Delta Dunării își trăiește viața pe poduri de corabie și în legende care se dezleagă numai inițiatilor. Cîntecul de astă vară s-a adunat în stufuri și se va rostogoli în urlete spumoase la desperecherea anilor.

Delta, în decembrie, urcă pe săniile mitologice.

F.N.

Fotoreportaj de PAUL AGARICI

Bucuria vieții

Ca un făcut ea, mireasa, a locuit în ultima casă a Peștișanilor, iar el, mirele, în prima casă din Hobița. Altfel spus erau vecini fiind despărțiți doar de un câmp de cițiva kilometri. Și în această toamnă frumoasă ca un zimbet de mireasă au hotărît să facă nunta... Și nunțile nepoților lui Brâncuși durează trei zile. Zile în care, ca o sărbătoare a satului, vin mai toți oamenii. Și cei care au rămas să frământ pământul Gorjului cit și cei care au plecat. Vin toți, fără invitații speciale. Vin fiindcă așa s-a pomenit. Vin nu să chefuliască așa cum s-ar crede la prima vedere ci vin ca să joace. Și, trei zile și trei nopți, joacă, fiindcă, se spune, cîntecele Gorjului sînt frumoase numai atunci cînd ele sînt ascultate și horite la ele acasă. Numai așa, o zic bătrîni, se poate păstra tradiția care înseamnă, pe lîngă cîntec și dans, și descîntatul bucatelor cit și obiceiul de a dărui fiecăruia ștergare și batine croșetate, în timp, în nopțile de veghe, de către bătrîne care par niște mesagere ale veacului către un alt timp...

Două fotoreportaje de SORIN POSTOLACHE

Bucuria creației

Deși Intreprinderea de Produse din Ceramică Fină pentru Construcții din Cluj-Napoca a luat ființă în luna iunie 1970 — sortimentele fabricate aici, în foarte scurt timp, au fost apreciate în multe țări ale planetei. Cunoscuta marcă SANEX s-a impus și, în momentul de față, stă alături de marile firme de tradiție. Noul, ultimele cunoștințe în domeniul respectiv, creația reprezintă elemente care, fără nici un fel de exagerare, zi de zi îi preocupă pe toți cei de aici. Atelierele de creație și de proiectare, unde muncesc foarte mulți tineri, reprezintă elementele de bază și de plecare a noutăților. Adevărate laboratoare, atât la propriu cit și la figurat, din aceste puncte ale întreprinderii pleacă spre toată lumea elemente ale talentului celor de aici care ne încintă pe toți...

atelier literar

G. Dumitrescu

Nistor M. : Cele două texte par să aducă vești și perspective bune. Trebuie să vedem însă cum vor merge lucrurile în continuare.

A. Albu : Bateți pasul pe loc. Se simte lipsa contactului cu cartea, iar sovăelile de gramatică și ortografie (după atita amar de vreme!) încep să pună sub semnul îndoielii prezența dv. în rîndurile celor ce aspiră, cu seriozitate și șanse, la o adevărată împlinire în sfera poeziei. Ceva (încă palid, minor) în „Zile de singurătate”, „Trebuie să știți”.

Marius K. : La o asemenea manieră „telegrafică”, plină de discontinuități și suspensii, e nevoie de o mare forță de iradiere, de sugestie. Altminteri, rămîne un gust de inconsistență și nevoia ridicării din umeri...

Marian Soimaru : N-am putut descifra decît parțial scrisul dv. îngheșt și neglijent. Pe lângă stîngăcii și naivități, par să existe și unele semne bune. Vom vedea mai bine în viitoarele texte (dacă, bineînțeles, vor fi scrise mai cîtîț!).

V. Soare : Cu excepția textului englez (cu caracter oarecum utilitar și de performanță literară submițioasă), celelalte sînt demne de interes, compuneri sensibile, de reală îndeminare, reușind, nu rareori, să depășească pragul unei lucidități programatice din care s-au iscat. Din păcate, cele mai multe angajează unele detalii particulare, intime, care le restrînge aria de accesibilitate și interes. Vom reuși să alegem ceva, probabil.

I. Craiova : Printre obișnuitele, sonorele tirade, citeva mai aproape de șoaptele poeziei :

„Sub lună sfîșiat de amintiri”, „Morile visate”, „Să știți”.

Em. Chelaru : Semne sporite de redresare, în „Evoluție”, „Fără galoane”, „Cu cărțile pe față”, „Imperioasă”. (Și un răspuns mai vechi, rătăcit : Cîteva lucruri mai înfîlirate („Octombrie”, „Imperativă”, „Continuitate”, „Test”, „Reiterare”) printre pagini de... convalescență. Vă dorim sănătate ! Firește, ne puteți suna cînd socotiți necesar.

Deli Orman : În general, versurile sînt mai mult eforturi de bunăvoință (ceva, în „Piatra albă”). Printre epigrame, sînt și unele amuzante, dar trebuie să le trimiteți la locul potrivit.

Catrinel : 1). Există unele lipsuri importante : lipsa copieii scrisorilor expediate (care face ca aluziile din răspuns să nu mai aibă nici un înțeles, după un răstimp inevitabil prelungit), lipsa unei receptivități mai profunde, mai subtile, poate chiar intuitive — adică, în fond, a „comunicării” (ceea ce arată, la urma urmei, că poate exista și fum fără foc...), lipsa înțelegerii (elementare) a condițiilor cu totul speciale (de ordin practic și nu numai...) ale dialogului (mai ales pentru acela dintre preopinienți nevoit să vorbească doar cu ceva mai puțin de jumătate de gură !). Ș.a.m.d.

Incit, soluția finală a „povestirii” dv., pe care o propuneți în ultima scrisoare, pare să fie, după toate semnele, cea mai înțeleaptă și mai plauzibilă. 2). Un pseudonim — v-ați gândit cumva ? — încetează a mai fi un pseudonim, după o folosire intensă și îndelungată, și devine cu timpul un obiect de atenție (atracție) publică,

pierzîndu-și, deci, însușirea cea mai importantă, discreția. (E vorba, firește, de un pseudonim „de lucru”, pentru „poșta redacției.”) S-ar putea ajunge, așadar, la cugețarea epocală că pseudonimul ideal e acela care se schimbă cel mai des (sic !)...

Maria Veric, Dana Mihai : Adresați-vă revizitorilor pentru copii.

C. Bănuț : „Căutînd”, „Spleen”, „Seară în pădure”. În general, o ușoară amenințare de ariditate.

Petrică Ionuț : Lucruri mai slabe, de data asta, inconsistente, risipite, vagi.

C. Pejan : Depănare de vorbe fără șir, „în dodii”, care nu degajă nici sens, nici frează liric, nici cîntec. Un drum greșit.

Florin Marcus, Miroca Fițigău, Aida Manciulescu, Aurora, I. Negreșteanu, Mih. Nistor, Tr. Pașali, El. Dulgheru, Colin Cristea, Sana, Rozalia Simo : E ceva, încă nu îndeajuns ; continuati.

Costin Pascaliu, A. Ivu, Dan Barbu, Adianca, Lil. Negruțiu, D. Dartra, I. Biriș, Fl. Satty, D. Pietraru, E. Bio, Tr. Simpetru, D. Cojan, Cătălina S., A. Păunion, Metis — Alba, S. Vidan, V. Fulea, Alexa Alexis, I. Baban, El Chico, E. Perșa, Mirela Minea, Costel Rădulescu, S. Brădean, Catia Tomșa, D. Veronica M. W., De-laboian, E. Fecioru, E.-G. Todirașcu, Mini Max, M. Proca, V. Neagu, C. A. Din, A. Cozianu, Peter Dionisie, Mara M. R. Laurențiu, Viorel Angheliescu : Nimic nou !

GEO DUMITRESCU ■
N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

De miine

De miine n-am să mai scriu poezie. E ca și cum mi-aș ridica gîndurile ca pe haltere deasupra capului.

De miine, în zori n-o să mai aud zgomotul ierbii urcînd ca scările rulante din amintirea copilăriei pe care-o mai am pe buletin...

VICTOR ANTONIE

Banalitate

Noi pășim unii după alții, în șir indian. Pămîntul se învîrte. Timpul curge, noi sîntem fericiți. Mergem în șir indian, învățăm facem prunci noi sîntem fericiți.

În spatele nostru se închid uși, în fața noastră se deschid porți.

Noi murim fericiți.

CASSANDRA ȘERBAN

Cel care cîntă piatra

Femeie rotundă, ovală, perfectă, alunecă printre sferile pupilelor adulmecîndu-le adîncurile !...

Femeie înaltă, subțire, caldă, vocea ta prin spiralele auzului plutește la infinit...

Femeie pătrată, cubică, stabilă, așează pe rînd, succesiv, plăcerile materiei în ordine crescătoare.

Femeie, deși apele cure, eu sînt bărbatul care cîntă piatra.

FLORIN TOLLBERGSSON

Cuvintele

Cuvintele năpîrleau se lepădau de înțeles ca de o blană sau boală sau altceva.

Le prindeam de ceafă le studiam atent „ce jivine” — ziceam și le-aruncam între noi să adulmece distanța ce ne pîndea.

IULIAN BOLDEA

Diamantul

Cînd ești singur în împărăția viselor.

Cît ești de al nimănui în împărăția luminilor —

Cît poți privi culorile ce se reflectă în apă :

Sufletul mi-e greu ca un diamant pierdut în fundul mării și briza mă învîluie molatic.

Cît ești de singur și totuși nu vrei să se destrame gîndul.

BIANCA MARCOVICI

Oglindire dincolo de acum

nu voi înconjura cu felinarul în miini țînutul argintului viu

nici n-am să adaug silabe fardate pe obrazul minciunii chiar dacă mi se refuză o vreme mărturia unei proliferante decadente trebuie să fac auzit pocnetul semințel în venele primăverii

să delimitezi noima și rostul deosebindu-le de nîsilul lingușitor să denunți împunsătura cu spinul rușinii pentru ca din focul mocnit în fructele momentului

tu să reinventezi răbdarea din zilele facerii care îmi aparține doar mie pe

de-a-ntregul mai puțin tăcerea de la un cuvînt la altul ca să înțelegi ceva mai de preț decît anii speranței

numărați pe degete de iarbă ca să arunci peste umăr un plaur roditor în locul uităturii piezișe

COSTIN GRIGORAS

„Hai să facem o operă”

Excelentă inițiativa Operei române de a monia, după *Micul Pan* al lui Laurențiu Procea, încă o lucrare destinată în primul rînd celor de vîrstă fragede : *Micul coșar* de Benjamin Britten. Urmările unor astii de opțiuni repertoriale nu se pot calcula astăzi. Dar este limpede pentru orice om de bună-credință că Opera trebuie să-și pregătească, să-și educe din punct de vedere muzical de pe acum viitorul public.

Interpreții sînt tot minunații mici maeștri din corul „Voces primavera”. Desigur, nu mai sînt aceiași pe care i-am cunoscut în urmă cu cîțiva ani. Dar profesorul Claudiu Negulescu, conducătorul ansamblului, a avut norocul — dar și pricoperea — să descopere mereu noi talenți care să stîrnească în continuare admirația celor care le ascultă.

Micul coșar (pe un libret de Erik Crozier, versiunea românească de Ana Maria Ivan) se află de mai multă vreme în repertoriul acestui cor ale cărui performanțe au dobîndit o recunoaștere internațională. Dar de-abia acum, pe scena Operei române, el ni se înfățișează în toată strălucirea lui. Istoria unui copil necăjit din Anglia secolului trecut, cum sînt atîția în romanele lui Dickens, este expusă într-un limbaj simplu, lesne accesibil. Sammy a fost vîndut de părinții săi săraci unor coșari care-l exploatează fără milă. După mai multe peripetii el este salvat de un grup de băieți, și fete în numele solidarității care trebuie să existe între cei însetați de cîndoare și dreptate.

„Hai să facem o operă” este titlul primei părți a lucrării. Ca urmare, Ion Caramitru — în ipostază de regizor și de interpret — ne invită mai întîi să cunoaștem personajele, să vedem cum se folosește lumina, care e recuzita și ce fac mașiniștii. Orice mister al artei este spulberat. Pentru ca, în continuare, el să faurească o lume de iluzii, plină de un farmec aparte, spre deliciul asistenței care se prinde în joc și uită pentru un moment că nimic din ce i se înfățișează nu e real. Scenografia de o simplitate sugestivă semnată de mereu excelentul Roland Laub și mișcarea scenică plină de vervă realizată sub conducerea Roxanei Bodnariuc contribuie substanțial la proiectarea spectatorilor într-un univers imaginar în care se petrec fapte emoționante. Iar copiii din „Voces primavera” (la care se alătură cu maturitate profesională Elena Grigorescu, Rodica Mitrică-Bădîrcea, Ștefan Teodorescu și Nicolae Bratu) sînt impresionanți prin limpezimea glasurilor, prin însușirea perfectă a partiturilor, prin jocul lor plin de căldură, firește și nuanțat.

GEORGE ARION ■

Înzăpeziți în colinde

(Urmare din pag. 9)

tubînd. În prunduri de Dunăre. Mîngîiați în inimă și-n piscul plecării pe drumuri de Ozana cea frumosă curgătoare... De unde ne știai dumneata pe cei ce ne-am născut mai tîrziu ? Pesemne că din osînda celor urșiți să se nască o dată la zece mii de ani... Uite, vine vremea colindelor — din veac spre cap de veacuri — și-ți spun cu vorbă duhovnicească, în timp ce-o sanie se clatină peste fața României : nu vreau, mi-e groază să mă gîndesc, fie și o singură clipă, că n-ai fi putut exista. N-am fi existat nici noi cu temelia întregă. În noaptea de Moș Ajun, ca și-n toate zilele anului, ai odăie largă de ospătat în casa mea. Aprind focul cu

„Linia moderatoare”

(Urmare din pag. 9)

mai tîrziu junimiștii, îi vrea lent și cu chibzuință. Această „linie moderatoare” în cultură și în viața socială este confruntată de G. Dimisianu cu alt element al operei lui Negruzzi : „turmentatoarea policromie”, imaginea unei lumi învîlmășite, confuze, în tranziție spre alt stil de viață. Negruzzi este observatorul ei atent, ironic, „îngăduitor și epicureu, jovial, neipocrit, liber cu decență”, zice criticul. Cu alte vorbe, ideologul temător de excese, datat cu tihna vieții de la Trifești este concurat serios de artistul ce savurează culorile unei lumi care își schimbă veșmintele și mentalitățile. Din acest spirit în cumpănă, fixat între *bonjurii* și *ruginiții* vremii lui, iese un creator care, în multe privințe, este un întemeietor. Artistul este, indiscutabil, cu un pas înaintea timpului său. Stilul în care este scrisă *nuvela Alexandru Lăpusneanu* este edificator. G. Dimisianu îl numește „stilul rezumativ” și-l dă următoarea explicație : „Dar vocația lui Negruzzi era de a rezuma, de a trage printr-un același inel toate firele, de a comprima și densifica, procedînd prin restrîngerii și cristalizări, prin decantări severe. Caută peste tot nucleele formatoare și rămîne numai la ele. Dramele umane le înfățișează în stare pură, așa zicînd, un spectacol esențializat, nu mai puțin impunător totuși cu tot aspectul restrîns, compactat, cu tot spațiul minim în care se desfășoară prin autoconstrîngere”.

Acest realism netulburat, din care a ieșit mai tîrziu marea proză românească,

argint din icoană, schițez niște fluturi în formă de bucoavnă, torn vinul cu labă de aur în ulciacă și te aștept. Pentru că de la dumneata am învățat că mai mult decît toate ostenele merită să trăiești chiar dacă nu te rabdă dușmanii. Sau mai ales atunci.

Vinul va miroși a Crivăț și atingîndu-l cu gura-ți vrednică de zicori se va schimbă-n poveste fără de sfîrșit. Mie îngăduie-mi doar blestemul de-a umple ulciaca și de-a mă sprîjini cu genunchii, cînd te ascult, pe două mere domneștii. Căci în preajma dumitale, în adumbriri de Dumnezeu, voi fi mereu un copil lărgînd păcatul credinței că veșnicia ține de cuvînt. Poate că sînt nebun. Dar de la cine am deprins nebulia ? Sînt din ce în ce mai puțin frumos și mai puțin logic. Îmi place să miros a lucernă și a zăpădat albastru. Departe, spre locul unde mă-ndemn cu sania și nu-mi trebuie s-ajung (cel mai

bine e pe drum, drumul e viața), mă așteaptă o vislă. Două împlîntări în moli-ciunea apei, o clipă de uimire, un pește, curcubeul bindu-se pe sine în stropi de răsărit, o lupoaică adulmecînd deșteptarea prăzii, o salcie, o față zimbind, o cărare despletită, speranța, fruntea unei prispe de lut, o cană cu lapte, o zi de uitare și de legendă... și iată-mă din nou strigînd : viața e frumoasă, nimic nu trebuie pierdut. Doamne, moș Ion Creangă, ce sălbatică foame de-a trăi ai zidit în noi ! Dă-ne-o nouă în toate clipele. Și nu ne sătura niciodată. Lasă-ne să flămînzim mereu de cer albastru. De munți. De muicri. De noi. De oameni. De dor. De nelegiuirea iubirii. De toate amintirile din copilărie. Chiar și de nedreptăți. Unde-i lumea, acolo să fim și noi.

Și mai dă-ne în fiecare seară cite-o poveste. Și puterea de-a înzăpezi în colinde.

întîmpină adesea senzaționalul temelor romantice. Este aspectul ce pune în dificultate pe toți comentarii lui Negruzzi. G. Dimisianu rezolvă contradicția zicînd că eroii din nuvele au trăsături romantice, în timp ce mediile în care trăiesc sînt descrise de prozator în chip realist. O situație răspîndită într-o epocă în care nu numai stilurile vieții se învîlmășesc, dar și stilurile culturale. Ca artist, Negruzzi a știut să aleagă, și acest fapt este esențial. Studiul lui G. Dimisianu, exact și pătrunzător, pune accent pe această notă și aduce argumente și din altă zonă a operei. Din însemnările de călătorie, de pildă, unde remarcă, în raport cu memorialul lui Dinicu Golescu, aparținînd „sentimentului literar și intenționalitatea estetică”. Este o observație fină. Negruzzi participă, cu adevărat, la configurarea unui stil al călătoriei în literatură noastră. Este, ca și Alecsandri, un „sudic” și într-un fermecător fragment (reprodus de G. Dimisianu), explică firea individului prin elementele climatice. Teorie veche și discutabilă. Negruzzi caută în jocul elementelor naturale o justificare a temperamentului artistic colectiv : „în țările friguroase muzica este rece, ca și pămîntul, iar de ce te apropii de climatele stîmpărate, vezi că fiecece nouă zi este înzestrată cu nouă frumuseți. Circulația singelui făcîndu-se mai repede prin încălzirea razelor soarelui, este pricina aștei plecări atît de vie spre desfătare. Cu cît un norod e mai apropiat de ămezi, cu atît mai mult îndemnul acesta se face mai iute, mai puternic. O natură îmbilșugată se îngrijește de toate trebuințele omului ; florile și poamele sînt tot pe același arbore. După zile frumoase, urmează nopți și mai frumoase, și vremea se numără nu după ceasuri, ci după plăcere.

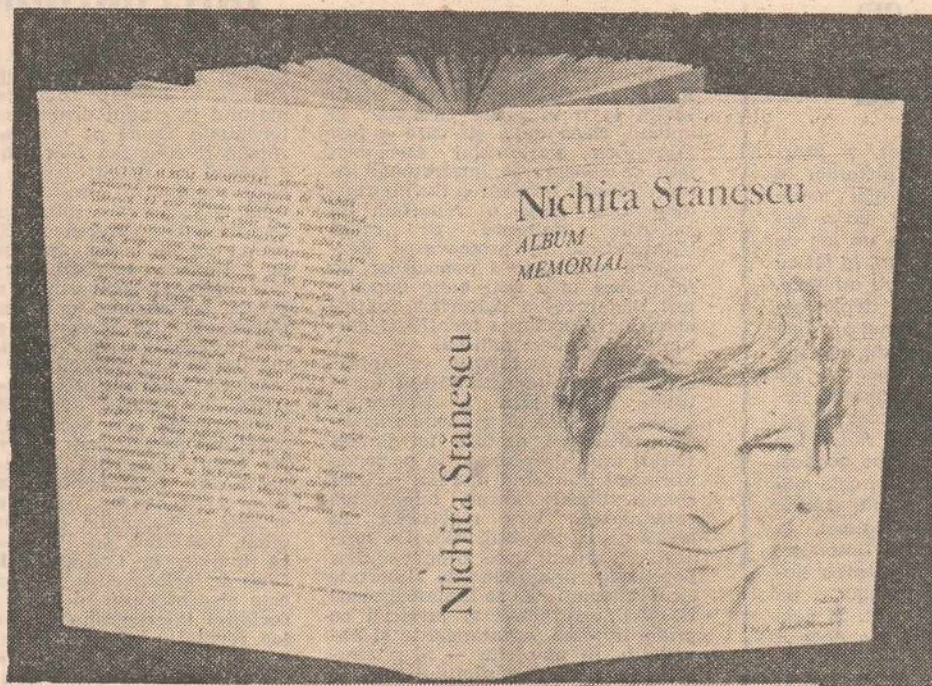
Din această vine astăzi trîndăvie, acest drag farniente, astăzi silnică plecare către joc, cîntare, danț și plăceri a simțurilor”.

Și Alecsandri, și toți sudicii, solarilii noștri (Eminescu este primul spirit „nordic” în literatura română) gîndeau în același fel. Deosebirea este că Negruzzi nu fuge, ca amicul Alecsandri, de Crivăț, și de ploile reci, este un sedentar, se hotărăște greu să părăsească locul lui *îmbilșugat* de la Trifești și grădina de la Iași în care (aflăm din G. Călinescu) a instalat o butie cu apă din care curge, în timpul arșiței, o diră răcoritoare... Cînd se decide, totuși, să se miște, prozatorul are un ochi ager și o gîndire ironică. G. Dimisianu insistă asupra acestei detașări pe care i-o dau prozatorului cultura și, desigur, temperamentul. Ironia îi pare criticului a fi o compoziție a creației, vizibilă și în *nuvelistică*, nu numai în *Scrisori*.

Încercarea pentru orice comentator al lui Negruzzi este analiza inanalizabilei narațiuni din 1840 : *Alexandru Lăpusneanu*. O scriere intrată, prin cîteva formule („proști, dar mulți”, „de mă voi scula...”), în limbajul străzii. G. Dimisianu vorbește de „sfericitatea nuvelei”, de plăcerea neroniană a personajului, de „vocația reducției” în linie stilistică, apropiînd pe Negruzzi de I.L. Caragiale, ceea ce este corect. E sceptic față de ideea privitoare la „democratismul nuvelei”, avansată de E. Lovinescu, și trebuie să cădem de acord că G. Dimisianu are motive serioase să fie astfel. Analiza lui este, în genere, corectă și prudentă (în sens negruzgian), fiind, el însuși, prin convingere și prin temperament, un spirit în „linie moderatoare” a înaintașului de care se apropie, acum, cu simpatie și inteligență critică.

Primul an după Nichita Stănescu

„Să ne închipuim o carte despre Eminescu, apărută în 1890. Multe semne, ireversibil volatilizate în neant, ale trecerii prin viață a poetului, s-ar fi păstrat“.

Pentru o mie de cintece

Pentru o mie de cintece am fost născut
Nouăstenuouăzecișinouă
sunt răgușite, de cintece, unul
pentru care-am fost născut
Nu mă înjumătățiți voi timpuri !
S-ar putea, înalt cum este
cintece, unul,
să fie la urmă...

Sa vezi riul...

Să vezi riul lunecind pe riuri
iar lumina pe lumine
Oh, ce lacrimi senine
cite ape peste ape.
Să vezi cerul traversind
numai ceruri instelate
O, ce moarte în curind
fi-va-vor departe
Și să-l vezi pe omul tristul
cum își înconjoară bustul
să vezi limba cea secată
și mai cumînțește gustul
Totul aleargă pe totul
doar nimica stăpînind
cu o gură mare lată
surizînd.

Înghesuita lumină

Piatra e o lumină
înghesuită
Ea nu vede.
Ea e de văzut.
Ea nu are durere.
Ea doare.
Cum doare piscul muntelui
Pe vultur
stîrnindu-l în aer
și în cuvinte.

Muntele gîndea în ape

Muntele
gîndea în ape, ape
Peștele în riuri, riuri
Eu departe și aproape
aveam doar păreri
de răuri
de suflam de sub aripe
aerul de vulturi
și-așteptam, iubito și iubite
să mă scuturi, să mă scuturi !

Ars poetica

Poetica nu este într-o limbă anume
ci într-un suflet anume
Fără de nume.

Seara pe deal

Îndură-te de mine
iubita mea visată
cum timpul se îndură
de ore altădată
înțepenește-mi ochiul
și neclipește-mi-l
învirte-n juru-ți focul
cu para de copil
și lasă-mă-n căldură
ca pe un animal
și lasă-mă-ntorsură
ca valul mării, val
și increțește-mi pielea
și părul tău sălbatic
și lasă-mi în picioare
un fel de mers apatic
lunatic
sub rază
fără ingenunchere
de argint pieritor
de orbul dracului ce sunt
de scumpa vieții mele, ce ești

Seama poeziei

Seama poeziei este
Făt-frumosul din poveste
care nu descalecă
și nu se înduplecă.
Să le zici la cei codrii
că sunt verzi și că sunt modrii
iar la oile ovale
să le zică animale
Seama poeziei este
de un zid plin de ferestre
de-o prințesă ce așteaptă
lumea cea pe cealaltă
și neînduplecată stă
la fereastra de la turn
pînă cînd părăse-mi-sem
că întreaga lume-o pinsem
cu un fel de fel de sare
ca delfinii cei din mare.

Basm

Căpșună ea mi-a fost
pe cerul gurii mele cel uscat
Cădeam unul spre altul
întrerupînd abisul și înaltul,
și dînd un rost
la tot ce are rost
și dînd palat
la somnul meu cel plin de vise
și de împărat.

Oho,
cînd se puseseră
cînd se umbriseră
și se sărutaseră
și cu luna se-nseraseră
și se iubiseră
în toate abisele
cele frumoasele
și de nescrisele.
Doi.

La primul an după Nichita Stănescu a apărut o carte cum alta nu mai este în literatura noastră. Albumul memorial Nichita Stănescu nu reprezintă numai o însumare de documente, mărturii, fotografii care să ni-l înfățișeze pe autorul celor 11 elegii mai îndepărate. Astfel de lucrări au mai apărut la noi. Una dintre ele îi aparține chiar lui Gheorghe Tomozei care, alături de Janos Benesik (prezentare grafică și tehnoredactare) a alcătuit și redactat acest album. De data aceasta avem de-a face cu un roman cu sute și sute de personaje care au legătură între ele, dar toate gravitează în jurul eroului central, urmărit cu tenacitate și iubire de la primii săi pași în viață și pînă cînd s-a stins. Urmasul material strîns cu mîgăla de arhivă a fost structurat cu o știință ce face parcurgerea volumului absolut pasionantă. Secvențe importante din viața marelui poet ca și altele în aparență insignifiante sînt evocate de martori cunoscuți de toată lumea sau de alții de care auzim acum prima oară. „Poetul, ca și soldatul / Nu are viață personală“, repeta Nichita Stănescu. Dar el a avut o viață personală mult prea bogată și, s-ar spune, trăită în văzul tuturor, așa cum dovedesc și paginile acestui volum. Dar tot paginile lui probează și alte lucruri: că toate năzbiturile pe care le făcea nu numai în copilărie, ci și mai târziu, făceau parte dintr-un scenariu pe care el îl elabora cu scrupulozitate, pentru a se simți în largul său. Cel care îngăduia oricui din prima clipă să-i spună Nichita era mai distant decît s-ar fi putut crede. Cel care se risipa chipurile fără nici o noimă era de fapt mai avar cu timpul său și nu și-l cheltuia fără

nici o socotela. El construia întimplări, declanșa evenimente, îi silea pe participanți să-i accepte partiturile pentru ca să-și făurească o ambianță propice pentru a-l stimula să creeze. Actul creației se comitea pe loc, prin dictarea unor poezii celor prezenți, sau prin retragerea din fața lor atunci cînd simțea nevoia să-și aștearnă în intimitate cuvintele pe coala de hirtie. Așa se explică numărul mare de volume pe care le-a scris, așa se explică sutele de inedite rămase de la el, care înseamnă un tezaur fabulos prin dimensiunile lui nebănuite încă. Actuala carte ne îngăduie să întrezărim

Cele dintii postume

numai o parte din scrierile acestei comori. Poeziile aflate între copertile acestui volum nu divulgă un alt chip al poetului, pe care acesta, poate din pdoare, poate din dorința de a ne pregăti o surpriză sau poate din neîncredere, nu ni-l dezvăluie pînă acum. Ele continuă liniile de forță deja cunoscute din ultimele sale volume — **Epică magna, Operele imperfecte sau Noduri și semne.** Ele dau seama despre simplitatea rafinată a mijloacelor poetice pe care le dobîndise Nichita Stănescu în ultimii săi ani de viață. Cel mai liber poet dintre poezii noastre contemporani, neinteresat de bunuri și onoruri, era și cel mai liber în poezie, fiindcă își crease un limbaj poetic care-i convenea de minune, care ni-l făcea tot mai accesibil după ce ni-l însușeam. Cit de familiar ni se adresează poetul în această **Pană de**

soare care deplînge trecerea într-o altă vîrstă, „mutarea“ într-un alt trup: „S-a dus pe apa simbelei / trupul meu de trestie, de adolescent / S-a dus și plăcutul miros de sudoare / de tinărie / de piele jęgoasă / și gingăveala în fața oamenilor / și puritatea nespălată / a ochilor albaștrii, / și timiditatea / de a avea imaginație / iar nu viziuni...“ Se conturează, ca și în atîtea și atîtea alte poezii de Nichita Stănescu, un spațiu în care totul e posibil, în care delfinii înoată în iarbă iar la sfîrșitul țărîmului nu urmează marea. Cîntecele sale de dragoste traversează stări contradictorii, folosesc cuvinte tandre sau imprecacii, dar sînt întotdeauna tulburătoare: „Nîngea pe clopote, nîngea / și clopotele clătinate / de mai nimic, nimic sunau / în turlă de cetate / Cu plăci de gheață mă-nveleam / de frigul mult prea mare / și neputînd să mor, la tine / mă gîndesc / și tremurînd te vestesc / La primăvară, odată cu dezghețul / aș putea să mă topesc și eu“. Crepusculul e acceptat cu o impresiune liniștită: „Din afara ființei umane am venit / în faptura ființei umane. / Abia m-am obișnuit cu felul ei / și am fost chemat deodată înapoi / Drag de om, la revedere. Pueri de plantă și ierburi, / voi ciini, regi ai mirosului, / voi păsări ale aerului regine, // nu cred să mai mi se dea voie să vin înapoi. Da, — oriunde voi fi, / mă va mistui dorul / de neîmplinirea de om, de arbore, / de pește, de pasăre, / de stîncă, de glob“.

Numai poeziile cuprinse în acest volum și semnate de Nichita Stănescu ar putea atrage atenția asupra unui poet original. Un mare poet.

GEORGE ARION ■

Urmele Poetului

La împlinirea unui an de la moartea lui Nichita Stănescu apare o carte care nu numai că-i este dedicată, dar îl și conține în ipostaze esențiale. Iubitorii de Nichita și de poezia lui sînt astfel — oricît de parțial și de simbolic — conșoși. Zeci de poeme inedite — unele chiar în fascimil — întrețin prin însăși nouitatea lor iluzia unei productivități care continuă încă. De fapt, avem în față un volum masiv de postume ale lui Nichita Stănescu, volum care s-ar cere comentat în sine și în perspectiva aruncată asupra operei poetice întregi.

Dar poemele inedite reprezintă numai cîteva secvențe din acest amplu **Album memorial** editat de revista **Viața Românească** și redactat de poetul Gheorghe Tomozei care nu se află la prima întreprindere de acest gen. Coleg și prieten cu Nicolae Labiș, coleg și prieten apoi cu Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei n-a considerat deloc umiltoare pentru sine condiția de scutier al gloriei altora. Dimpotrivă, cu o devotivune demnă, cu o emoție în același timp subiectivă și impersonală, el a compus această carte de evocări și mărturii ca un omagiu adus Poeziei și memoriei prietenului. Cititorul de bună-credință va remarca delicatețea și discreția lui Tomozei în cutare comentariu înfiorat sau în aminarea semnăturii de autor pînă la finele volumului.

În chipul generos și discret în care e concepută, această carte s-ar putea constitui și ca un omagiu mai amplu, ca un semn, ca unul din semnele omagiului pe care epoca însăși ar trebui să-l aducă poetului ei reprezentativ. Căci Nichita Stănescu a ținut să fie, cum singur a declarat, „un poet în timpul vieții sale“. Evocările zilelor în care Nichita a murit și în care a fost înmormîntat ne sînt cu atît mai dureroase.

În afara textelor inedite comunicate de Dora Stănescu, soția poetului, a unor fragmente în proză prezentate de Gheorghe Tomozei și a numeroase poeme dedicate sau încredințate prietenilor, volumul mai cuprinde incursiuni biografice (semnate de Ioan Grigorescu, Dan Alexandru Condescu) și interviuri și dialoguri ale poetului (un asemenea schimb de opinii cu fostul coleg de liceu ploieștean Eugen Simion a atins chiar dimensiunile unei cărți — după cum ne asigură criticul), precum și diverse mărturii în legătură cu momentele esențiale ale carierei poetice, cu Marele Premiu de la Struga etc. Moartea lui Nichita Stănescu și ecourile ei în conștiința ocupă o altă secțiune importantă a volumului. Sînt republicate aici poemele scrise în memoria marelui dispărut de Florin Murgu Adrian Păunescu, Grigore Hagiu, Ana Blandiana, Gheorghe Pituț, Emil Brumar, Nicolae Dragoș etc. Dintre evocările și comentariile critice prezente în volum trebuie reținute acelea semnate de Silviu Iosifescu, Paul Georgescu, și D. Micu, susținători ai poetului la începuturile sale, ca și elogiul sobru al lui Mihai Șora. Revelator din multe puncte de vedere este și „omagiu eretic“ al lui Gh. Grigoru. Ce se poate spune chiar la o anume distanță în timp despre emoționantul cuvînt de rămas bun al poetului, prietenului și traducătorului lui Nichita în limba sîrbă, Adam Puslojić? Gestul său și al altor cîtorva poeți iugoslavi de a se urca în trenul de București la cîteva ore după ce au aflat de moartea lui Nichita rămîne încă viu în memoria noastră.

Inițiativa redacției **Vieții Românești** susținută de osîrdia competență a lui Gheorghe Tomozei ni se pare din toate punctele de vedere lăudabilă. Într-o prezentare grafică atrăgătoare, cu un bogat material iconografic, volumul reprezintă nu numai un eveniment bibliografic, ci și unul bibliofilic. Ca pentru a-și încununa opera, editorii mai au o ultimă idee fericită — aceea de a oferi amintirii noastre un mare portret al lui Nichita tînăr, împreună cu textul facsimilat al poemului său **Eminescu**:

„Atîta să nu uitați:
că el a fost om viu
viu
pipăbil cu mîna.

Atîta să nu uitați
că el a bătut cu gura lui, —
că avea piele
îmbrăcată în ștofă.“

Moartea autorului acestui poem transformă invocarea în confesiune și metafora temporală în implorare tragică:

„Atît să uitați! Numai atît, —
că El a trăit,
înaintea noastră...
Numai atît,
în genunchi vă rog, să uitați!“

MIRCEA MARTIN ■

Un muzeu in labirint

Petrașcu sau căldura rece (IV)
O întâlnire fericităGn. Petrașcu.
Autoportret

Veneția a exercitat, și exercită încă, asupra pictorilor o fascinație poate și mai mare decât asupra poezilor. Ea a devenit de multă vreme un loc de pelerinaj pentru pictori, la fel ca stinca Acropolei pentru arhitecți. Faptul mi se pare pe deplin explicabil. Mai întâi, Veneția a fost scena pe care s-a jucat una din cele mai curioase aventuri ale istoriei, în care navigatori și negustori amețiți de succes și putere au arătat o rară slăbiciune pentru pictură. Apoi, pe aceeași scenă s-a jucat una din cele mai pridoșe aventuri ale culorii. Lumina umedă a lagunei, în care s-a născut gloria unui Titian sau a unui Tintoretto, a fost mereu un miraj pentru colorști. Când cetatea dogilor s-a transformat într-o Mecca a romanticilor, un voiaj la Veneția a devenit o problemă de suflet. Și cum aproape nimeni nu e dispus să pară insensibil, a devenit și o problemă de modă. O descindere pe cheiurile acestui oraș privilegiat și, în egală măsură, pedepsit de soartă a căpătat aura unei călătorii inițiatice. În sfârșit, nu seamănă oare Veneția, prin chiar natura ei, cu arta? : amestec de utopie și realitate, de imprudență și melancolie; încercare de a sfida timpul și de a-l susține ca în vis. Clipa se dilată aici enorm, încât să încapă în ea o întreagă istorie defunctă, iar cel abia debarcat în lagună se pomenește captiv, îmbolnăvindu-se de luxurianta deolare a unei iluzii care există și nu există, care te dezleagă vremelnice de partea ta derizorie, așa cum ea însăși s-a dezleagat de blestemele unei istorii vanitoase pentru a se situa undeva între eșec și grandoare, între candoare și păcat.

La drept vorbind, Veneția suferă de un păcat ce nu poate fi ispășit; a crezut atât de mult în gloria ei încât i-a fost imposibil să nu-și transforme și decadența într-o formă de glorie. Biniuită de spectre, ea dă și înfringerilor magnificența pe care o aveau altădată victoriile ei. A descoperit, poate, că unicul mijloc de a-și boicota declinul iremediabil e de a trăi acest declin cu același fast cu care și-a trăit triumfurile. De aceea până și tristețea Veneției e augustă, pecinginea care proliferază pe zidurile pare o pecete nobiliară, iar pinzele de pânjen amintesc, nu știu de ce, țesăturile scumpe. Rar un oraș mai credincios sieși! Poate că dincolo de privirile indiscrete ale vizitatorilor singurătatea e la Veneția, ca oriunde, mizerabilă, ticăloasă, greu de îndurat când e altceva decât un spațiu necesar de identitate proprie. Dar la scenă deschisă, în decorul tradițional, în Piața San Marco sau pe podul Rialto singurătatea umblă în haine de lux. E vizibil ridicată, în ciuda machiajului, are mișcări obosite, deși se străduiește din răspuțeri să suridă, dar, ca o bună actriță, își joacă perfect rolul de regină melancolică. Vizitatorii se uită uimiți. Ah, Veneția a rămas tot atât de mândră și de inrobitoare, exclamă ei. Palate cu ferestre oarbe, astupate de scinduri, cu uși pe care atrîrnă bare de fier ruginit, cu tencuiala în parte căzută, arboresc de-a lungul cheiurilor o liniște somptuoasă, decolorată de vînt, dar încă în stare să exalte privirea. Zidurile, piatra, apa, clopotele, par atinse de somn, de o boală fără leac, însă nimic nu e penibil în grandoarea cu care Veneția își poartă crucea, nimic nu-și dă dreptul la compasiune. Această paradoxală Veneție își permite să fie vanitoasă și în decadență fără să pară o biată paită care joacă un rol ce nu i se mai cuvine. Nemaifiind terorizată de viitor, ea se poate regăsi în ceremonia umbrelor, primindu-și oaspeții cu o tristețe feerică și cu o distincție condamnată. Simți că te afli într-o necropolă locuită, într-un muzeu populat, unde timpul însuși e ca bronzul colit, ajunge să-l atingi ușor pentru a vibra prelung, și unde e inutil să te grăbești; viitorul nu mai e aici decât o prelungire fastuoasă a amintirii, un delir al tăcerilor, o agonie care visează colorat.

Nu e de mirare că Petrașcu a fost, se pare, de șapte ori în acest oraș. Și că în timp ce Spania, cu pasiunile ei arzătoare, cu soarele ei violent, cu sîngele ei iute nu l-a atras decât cel mult prin ariditatea pietrei, Veneția l-a fascinat, l-a stimulat să se confeseze. A pictat acolo aproximativ două sute de pinze.

Indesebi fațade ale palatelor. Mai rar poduri. Și mai rar clasele canale pe care luncă sau staționează gondole. Nu putea exclude, bineînțeles, apa — cum să suprima apa la Veneția? e ca și cum ai suprima iluzia l — dar ea nu e aproape niciodată decât un prelude spre hohotul înghețat care izbucnește odată cu materia dură, pe fațadele patinate sau devastate de timp. În mod evident, nu-l atrag ceturile luminoase care i-au captivat pe alți pictori, nici serbările regizate, nici jocul amăgitor al umbrelor pe piatra coruptă de apă. Nu e interesat de pitoresc și, fapt rar aici, nu e nici elegiac. Nu cîntă prilejuri de a se lamenta, nu deplînge dezamăgirile vanității sau perfida subversiune a timpului care transformă Veneția în propria ei fantomă. Dimpotrivă, s-ar zice că Petrașcu a fost fericit să găsească în cetatea dogilor scenografia ideală pentru preferințele sale: vechimea îmbibată de culoare, tăcerile minerale, ruina princiă. El caută la Veneția ceea ce a căutat totdeauna, un trecut care să nu fie decrepît, o opulență rece, o liniște străină de orice zarvă, în care cu mîinile pătate de vopsele și fuitorul de pietre prețioase își continuă opera. Palatele sînt vechi, nu mai trebuie învechite. E de ajuns acestui risipitor deloc guraliv să dezvăluie, pe fiecare zid, lupta dintre tăcere și culoare. Și încă o dată mă gîndesc că nu autoportretele îi exprimă cel mai fidel pe unii pictori.

Petrașcu e fără îndoială sincer în toate autoportretele sale. Nu face parte dintre cei care se așază în fața oglinzii pentru a se măguli. Când se simte obosit și bătrîn, nu ezită să se înfățișeze ca atare. Și totuși am impresia că suita de peisaje venețiene ne poate spune mai mult despre el. Să fie aceasta din cauză că uneori e mai ușor să ne confesăm vorbind aparent despre altceva?

OCTAVIAN PALER ■

Panait Istrati și cooperarea intelectuală
internațională

Aniversarea în întreaga lume, sub auspiciile U.N.E.S.C.O., a centenarului nașterii lui Panait Istrati invită la o întrebare firească și anume aceea de a ști care a fost atitudinea scriitorului sărbătorit față de cooperarea intelectuală internațională. Întrebarea devine fundamentală dacă o raportăm la sarcinile statute ce revin U.N.E.S.C.O. în promovarea dezvoltării spirituale a popoarelor, în facilitarea unei mai bune cunoașteri reciproce a culturilor naționale, în respectarea identității culturale a fiecărei națiuni.

Desigur, preocupările ce animă astăzi ansamblul activităților instituțiilor specializate a Națiunilor Unite sub egida căreia este aniversat centenarul nașterii lui Panait Istrati erau prezente și în perioada afirmării literare a marelui scriitor român. Panait Istrati împărtășea convingerea, larg răspîdită în epoca sa, că savanții, filosofii, scriitorii și artiștii care propovăduiau popoarelor dragostea de libertate erau chemați să se împotrivescă tiraniei, nedreptății și josiției cu promptitudine, spontaneitate și abnegație. El mai știa — și o simțea din adîncul sufletului său — că un scriitor nu se poate impune în literatura universală decât prin contribuții originale clădite pe experiența de viață a poporului din rîndul căruia se ridicase. Scriitorul declară fără echivoc: „Mi-am iubit totdeauna pămîntul din care am ieșit, precum și duioasa lui limbă... Pe petecul de pămînt ce se cheamă România, eu am rădăcini adînci... mult mai frumos este să rîmii ceea ce te-ai născut, cînd te-ai născut iubind. Pentru acest românism am refuzat să devin cetățean francez, să primesc premii, să port Legiunea de onoare, să-mi uit limba, să nu-mi mai revăd meleagurile copilăriei... Ceva mai mult. Fiindcă, Institutul internațional de cooperare intelectuală, de pe lângă Societatea Națiunilor, m-a ales (fără să știu), „membru în Secția asiatică“, am refuzat să iau parte mai mult decât la o ședință, fiindcă am considerat că eu nu vin din Asia, ci de sub Carpați“.

Refuzul lui Panait Istrati se întemeie pe faptul că el nu era primit la institut în calitate de scriitor român. Avînd în vedere că activitatea institutului a reprezentat în perioada interbelică o formă organizată de cooperare intelectuală la care au participat personalități românești ca Elena Văcărescu, Nicolae Titulescu, sau Sextil Pușcariu, iar obiectivele pe care și le propunea se regăsesc pe un plan nou, superior, în activitățile patronate de U.N.E.S.C.O., este util să examinăm ce a refuzat Panait Istrati. Pentru aceasta sînt necesare câteva precizări.

În 1922 a fost creată de către Adunarea Societății Națiunilor, Comisia internațională de cooperare intelectuală, care trebuia să fie compusă „din oamenii cei mai calificați pe plan educativ și științific“ și avea drept sarcină studiarea, simplificarea, clarificarea și amplificarea relațiilor intelectuale internaționale. În septembrie 1924, la inițiativa Franței, a fost creat Institutul internațional de cooperare intelectuală, a cărui funcționare a făcut obiectul unor recomandări elaborate de comisia amintită.

Institutul, cu sediul la Paris, se întemeie pe principiul apropiierii intelectuale a popoarelor și își propunea să realizeze în jurul acestui principiu un mare număr de oameni de bunăvoință de pe toate continentele. În cadrul institutului urmau să fie examinate condițiile generale ale vieții spirituale în lume, precum și posibilitățile existente pentru o mai bună organizare a cooperării intelectuale. În termenii articolului 2 al statutului său, institutul urma să pregătească deliberările Comisiei de cooperare intelectuală, să urmărească, în toate țările, punerea în aplicare a hotărîrilor și recomandărilor acestei comisii și, sub îndrumarea ei, să acționeze prin toate mijloacele de care dispunea pentru progresul organizării muncii intelectuale în întreaga lume. Printre temele de

care s-a ocupat institutul, împreună cu Biroul Internațional al Muncii, a figurat combaterea șomajului în rîndul profesioniștilor intelectuale, flagele pe care scriitorul român îl cunoștea foarte bine.

Faptul că Panait Istrati nu s-a lăsat cooptat în colectivul Institutului de cooperare intelectuală internațională nu trebuie să fie interpretat ca un refuz al scriitorului de a participa la eforturile organizate la nivel european și mondial pentru promovarea unei mai bune înțelegeri între oameni și popoare prin intermediul marilor discipline ale spiritului. Activitatea sa stă mărturie pentru a proba contrariul. Astfel, în perioada 1926—1927 scriitorul român este membru al Comitetului pentru apărarea victimelor terorii albe din Balcani, face parte din Liga pentru apărarea drepturilor omului, este vicepreședinte al asociației pariziene „Amicii U.R.S.S.“. În 1927 participă, ca invitat, la Congresul PEN — Club de la Bruxelles. În același an, este ales membru în Comitetul Asociației internaționale a scriitorilor revoluționari și proletari, alături pe Paul Vaillant-Couturier, Henri Barbusse, J.R. Becher, A. Lunacearski și alții.

Formele organizate ale activității scriitoricești pentru promovarea cooperării intelectuale sînt acceptate și practicate și de Panait Istrati. Între 3 și 17 februarie 1932 scriitorul român întreprinde un turneu internațional de conferințe cu tema *Les Arts et l'Humanité d'aujourd'hui* organizat de Deutsche Kulturbund în orase ca Viena, München, Berlin, Hamburg, Frankfurt și Heidelberg. În 1934 îl înțlnim membru în Societate de Gens de Lettres de France și participant la o importantă anchetă a revistei „*Présence*“ din Lausanne — Genève despre Europa de azi, alături de George Bernard Shaw, Albert Thibaudet, Jean Cassou, H. Keyserling.

Opera lui Panait Istrati va stimula ea însăși, după moartea scriitorului, forme specifice de cooperare intelectuală internațională, cu rezultate remarcabile nu numai în ceea ce privește valorificarea creației sale, dar și pe planul unei mai largi difuzări a literaturii române în lume. Cîteva exemple sînt edificatoare.

Astfel, în 1968, paralel cu începerea reeditării integrale a operei lui Panait Istrati la editura pariziană Gallimard, la inițiativa lui Edouard Raydon se înființează asociația „*Les Amis de Panait Istrati*“ avînd ca președinte de onoare pe Joseph Kessel de la Academia Franceză. Această asociație grupează personalități ale vieții literare din România și Franța, dispunînd și de o publicație trimestrială intitulată „*Cahiers des Amis de Panait Istrati*“, din care au apărut aproape 30 de numere. În cursul anului 1984 publicația amintită a avut un rol de seamă în promovarea cunoașterii și în difuzarea ei mai largă a creației inedite a marelui scriitor, precum și în aprofundarea interpretării științifice a ansamblului operei acestuia. PEN-Clubul internațional a adoptat la cel de-al XXVI-lea Congres al său de la Menton, la 18 septembrie 1969, o moțiune de omagiere a scriitorilor Vicente Blasco Ibañez și Panait Istrati, document în care se arată, între altele: „Acesti doi scriitori de faimă universală au apărut pretutindeni și întotdeauna cauza omului și a demnității sale, ca și demnitățile literaturii și a slujitorilor ei“.

De-a lungul ultimelor decenii au avut loc numeroase manifestări internaționale consacrate în exclusivitate lui Panait Istrati, la care au participat cercetători ai operei sale din România și de peste hotare, acțiuni care au culminat cu aniversarea din 1984 și au pus în lumină, cu forța de convingere a faptelor, contribuția umanistă a scriitorului român la zestrea de frumos și de bine a literaturii universale. Academicianul francez Joseph Kessel, referindu-se la valoarea universală a operei lui Panait Istrati, arăta: „L-am iubit pe Istrati

pentru rădăcinile sale... pentru melegurile unde a crescut... pentru prieteni săi prieteni... pentru călătoriile sale, pentru vagabondările sale... Am iubit la Istrati revolta organică împotriva suferinței impusă omului de către semenii săi și de societate. Mizéria, nedreptatea, exploatarea, rapacitatea și mai ales vătămarea demnității, a libertății — îi erau de neconceput“. Aceste aprecieri consolidează valoarea unor opinii mai vechi, sau mai noi cu privire la rolul important al operei lui Panait Istrati pe planul cooperării intelectuale internaționale.

Mircea Eliade elogia la Panait Istrati marea sa iubire de oameni și marea sa revoltă împotriva umilinței și sărăciei claselor subjugate. Același autor evoca faima pe care România o cîștigase peste hotare prin munca și talentul lui P. Istrati, care a crezut că „datoria oricărui om care ține un condei în mînă este să ia o atitudine politică și socială“. Dragostea față de om, credința în virtuțile acestuia, nevoia vegnică prezentă de autojustificare, sînt trăsături pe care le relevă și autoarea belgiană Monique Jutrin-Klener în monografia pe care o consacră scriitorului român. Pentru fixarea locului operei lui Panait Istrati în circuitul mondial al valorilor spirituale — contribuție semnalată cu o jumătate de veac în urmă de Mircea Eliade — se cuvine a reliefa definiția pe care o propunea creației lui Panait Istrati cercetătoarea belgiană: „Românească prin rădăcinile ei, franceză prin formă și universală prin caracterul ei profund omesc... ea este o operă după chipul eroilor ei, operă de haiduc“. Această apreciere constituie o concluzie la care autoarea ajunge după o analiză exhaustivă a operei lui Panait Istrati.

Faptul că spiritualitatea națională a unui popor se impune cu precădere prin încercările sa de trăsături care individualizează acel popor în concertul națiunilor constituie o teză al cărei adevăr este ilustrat în chip strălucit de creația literară a lui Panait Istrati. Acest punct de vedere a fost, de altfel, afirmat cu toată tăria de marelui romancier român Liviu Rebreanu. Subliniind faptul că există o spiritualitate românească care se manifestă prin puterea tradiției, Liviu Rebreanu scria în jurnalul său intim că Istrati, cu toate ideile sale sociale înaintate, este un tradiționalist. „Savoarea trecutului nostru se degajă atât din „*Kyra-Kyralina*“, sau „*Moș Anghel*“ cît și din toate celelalte. Aceasta nu scoabă întru nimic valoarea scriitorului, din contră, a reușit să pară mai interesant în ochii Apusului, tocmai prin acel specific românesc cu totul nou în literatura lor. Latura noastră originală îi atrage pe ei. De rafinării stilistice sînt sătui“.

O argumentare teoretică similară regăsim într-o cercetare colectivă recent publicată de Stanley Hoffmann și Paschalis Kitromilides de la Universitatea Harvard din S.U.A. Autorii pornesc de la constatarea că universal vieții culturale, cu întregul său conținut simbolic și emotiv, constituie o parte esențială a vieții unei comunități umane. Cultura este o parte integrantă de înțelegere a unei societăți. Pe plan internațional, însemnătatea literaturii și a culturii în general, ca instrument de înțelegere, își derivă forța din capacitatea intuitivă a scriitorilor, a artiștilor, a criticilor de a capta și de a articula în operele lor preocupări și aspirații omenești profunde pe care nici o analiză academică, socială sau politică nu le poate transmite vreodată. Examinată din acest unghi de vedere, opera lui Panait Istrati aduce neîndoiește o contribuție de primă valoare la cunoașterea străfundurilor ființei umane, pe baza unei materii vîl românești, transfigurată artistic prin puternicul talent creator al unui scriitor pe care U.N.E.S.C.O. l-a proclamat drept un mare contemporan.

IOAN VOICU ■

Sintem în măsură să vă anunțăm că:

ALMANAHUL FLACĂRA '85

a luat drumul tiparului. Deci, în curînd, la chioșcurile și la centrele de difuzare a presei, ALMANAHUL FLACĂRA '85.

Totodată, pentru iubitorii de poezie și muzică tînă, o veste imbucurătoare: va fi predat tiparului și

ALMANAHUL CENACLULUI FLACĂRA,
aflat la prima sa apariție.

Dar, pînă atunci, pentru toată lumea, ALMANAHUL FLACĂRA '85!

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

Sălaş în Sălaj

Localitatea: Zalău, 5 decembrie 1984, orele 17, Sala Sporturilor.

Număr de spectatori: 5 000.
Atmosfera: entuziastă.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Noutăți: Grupul Partaj a cântat în premieră piesa „Dacă ai să pleci” (versuri Elena Pană), iar Octavian Bud piesa „Formular” (versuri Adrian Păunescu).
Prezențe locale — Luca Alexandru, 22 de ani, lăcătuș la „Armătura” Zalău; grupul LD (Delia Rus, 22 de ani și Luciana Pop, 23 de ani) și Petru Griguta, 20 de ani, electrician la „Armătura” Zalău.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

După minunatele spectacole de la Turda și Dej, a urmat întâlnirea cu publicul tinăra din Zalău, venit în număr foarte mare la manifestarea noastră. Un public tinăra — ca peste tot, de altfel, în țară — însetat de dorința de cunoaștere, dornic să ia contact cu arta tranzitivă, directă, fără prejudecăți. Un public care recepționează cu atenție și înțelegere de la cîntecul sensibil și interiorizat ale lui Adrian Jacotă până la rockul în forță cîntat de trupele muzicale ale cenaclului, de la mesajul plin de fior al grupului Partaj până la folkul plin de vigoare al lui Vali Șerban, de la căldura vocii Nicăi Zaharia până la cascadele de ris provocate de umoriștii Valentin Văran și Nicolae Cenani, de la cîntecul plin de subtilitate muzicală ale grupului Poesis până la voca profundă a lui Augustin Frățilă, de la Trupa din Nord (Octavian Bud și Emilian Onciu) până la cei mai sudici dintre români, aromânii, Trupa din Sud (Marius Bațu, Florin Șerban și Tascu Gheorghe) și totul culminând cu înălțătoarele momente ale cîntecelor de țară și de pace.

Unul din marile cîstiguri ale ultimilor doi ani este redescoperirea folclorului de către tinăra generație. Folclorul — acest inepuizabil izvor de spiritualitate al poporului nostru. „Cîntecul popular — grăta Adrian Păunescu la Zalău — face parte din strategia redescoperirii identității noastre”. De asemenea, conducătorul cenaclului le-a vorbit miilor de tineri din sală despre ideea de unitate națională prin cîntec. „A dispărut disprețul stupid față de cîntecul popular. Singura care durează este valoarea. Cîntăm la Zalău trandafirul mereu viu al Moldovei eterne.”

Pornind de la versurile unuia cîntec emblematic al cenaclului nostru („Cîntăm cîntecul lumii / Fără nici o plecăciune / Numai din motivul simplu că sînt bune”) și de la ideea unui schimb echitabil de valori, aducem de la Zalău un omagiu marelui muzician care a fost John Lennon și trupei Beatles, care au deschis un drum nou în muzica secolului XX, contribuind prin cîntecul lor la o mai bună cunoaștere și prietenie a tinerilor din toată lumea.

Urmează o salbă de slagăre din toate zonele țării, cit și din repertoriul internațional dăruite minunatului public din Zalău. Ca o reflectare a posibilităților de exprimare create tuturor cetățenilor țării, indiferent de naționalitate, Magda Pușkas cîntă două cîntece în limba ei maternă, limba maghiară, precum „limbă națională a tuturor cetățenilor români este limba română”.

Orele trec pe nesimțite. Cîntăm cu toții, împreună, cu Alexandru Zărnescu, profundul cîntec „Castelul”. Luminile se sting încet în finalul cîntecului. „Adine mulțumind pentru vremea / Trăită frumos împreună / Castelul în lăndări se sparge / Pleacăți. Și plecăm. Noapte bună.”

ILIE STEPAN ■

Două spectacole

de nota 101

Localitatea: Satu Mare, 6 decembrie 1984, orele 16 și 22, Sala Filarmonicii de Stat din localitate.

Număr de spectatori: 1 000 la primul spectacol, 1 300 la al doilea.

Atmosfera: excepțională.
Calitatea spectacolelor: foarte bună.
Noutăți: Ileana Bleda și Ionel Bleda, 24 de ani și, respectiv, 25 de ani; cîntecul „Rar”, versuri George Bacovia; Sorin Bodoș, 20 de ani, cîntecul „Aici”, versuri Mircea Dinescu; „Tarful cetății” (surorile Angela și Nicoleta Lăpuștea, Andrei Leice, Sergiu Balogh, elevi, cîntec din zonă); Daniela Timiș, 16 ani, elevă, a cîntat „Repetabila povară”, versuri Adrian Păunescu; Liliana Findea a cîntat „Ninge în Apusenii”, versuri Ioan Morar.

Aportul organizatorilor: foarte bun.

În sala „ca o uriașă floare cu sute de petale”, publicul s-a comportat distinct și firesc. Nu a existat în starea lui simptomele vreunui risc: știa unde a venit, nu grăbea și nu forța spectacolul, publicul sătmărean, „public amiral de multe ori al cenaclului” a urcat la stadiul de interpret, s-a înregistrat „pentru a se arăta cum era tineretul român la 1984 și în alți ani de la sfîrșitul mileniului doi”, s-a deschis dialogul dintre A.P. și spectatori. Revelația rupe cuvintele invers, s-a sim-

țit iubire adevărată pentru poet, pe care îl simțit atît de aproape, încît sînt încercați de dorința de a se înfrunța cîteodată cu el. Autorul poemului „Lacrimi pentru tăl invins” nu are cum să nu simtă. Personalitatea publicului și personalitatea poetului, cum e și normal, se definesc uneori prin adversitate, ceea ce dă un mare farmec actului de cultură.

Iată un fragment dintr-un bilet primit din sală: „Mai este nevoie să vă spunem cît de mult am așteptat să reveniți pe meleagurile Sătmăreului? Așteptam cu nerăbdare ca cei doi reprezentanți sătmăreni din Cenaclul Flacăra, Octavian Bud și Emilian Onciu, să cînte acasă mai frumos ca niciodată”. Într-adevăr, cei doi împreună cu grupul Partaj și cu interpretul de muzică rock Cristian Minculescu, au realizat cele mai valoroase recitaluri din spectacol.

„De-a copilăria”, cîntecul lui Octavian Bud și al lui Adrian Păunescu, a inclus iarăși sala în scenă. În timp ce a cîntat Cristian Minculescu, majoritatea spectatorilor au dansat. În timpul cîntecelor grupului Partaj s-au auzit aplauze discrete, reprimite rapid chiar de cei ce le născuseră, din dorința de a nu alunga starea. Nicolae Cenani, cu un umor deja tradițional, a intervenit la timp. Magda Pușkas și Carmen Antal au cîntat ceardasuri.

Se cîntă „Iancu la Tebea”, „Jurămint la Putna”, „Trăiască România”, „O șansă păcii”, „Toate femeile vor pace”, „Lancea lui Horea”. Spectacolul s-a încheiat cu aproape două ore după ora planificată, A.P. fiind obligat să observe că „analiza dinților calului de dar este un fapt imoral”.

x

„Am venit și la al doilea spectacol al Cenaclului Flacăra pentru că îmi place foarte mult și pentru că niciodată în scenă nu se întîmplă la fel. Autori și public ne dispunem după propriile noastre stări, comparația cred că am citit-o undeva, ca o pilitură de fier pe o hirtie sub care este așezat un magnet” (din dialogul pe care cronicarul l-a avut cu Ștefan Gheorghe, electromecanic).

„Fiecare generație care apare în lume și are conștiința de sine are impresia că nu va muri niciodată. Se împlinesc un an de la moartea lui Nichita Stănescu, învătătorul nostru, cel dintîi clasic al generației noastre. Înainte de a muri, Nichita Stănescu a scris într-un excepțional limbaj poetic această poezie numită „Hieroglifa”, înainte de a trece de tot în limbajul indescifrabil al morții. Textul va fi cîntat de poetul deosebit care este Augustin Frățilă”.

Majay Gyözö, care, în 11 decembrie 1984, va împlini doi ani de cînd a fost descoperit de A.P., cîntă „Ding-dang-ding”, cîntec compus cu acesta în dimineața zilei de 5 decembrie la Cluj, „extraordinarul Cluj prin marile spectacole de la Turda și Dej”.

Marius Bațu și Alexandru Zărnescu, staroștele muzical al cenaclului, se înscriu nedrept poate (dar publicul este capricios cînd vrea el) după Emilian Onciu, Octavian Bud, grupul Partaj și Cristian Minculescu, în ordinea subiectivității publicului sătmărean. Printre cei din linia a treia, cu un succes parca mai nuanțat de această dată, s-a distins Florin Șerban cu cîntecul „Sila” și „Să-mi scrii”. A existat, din cîntec am observat, la Satu Mare, o linie constantă a succesului (usor estompată de cele patru proeminente): Nica Zaharia, Florin Săsărman, Vali Gheorghe, Flapo (Zărnescu, Schwartz, Beianu, Enache). Pro Musica (Stepan, Hariga, Dolza, Tascu, Cosma), Magda Pușkas și Carmen Antal au cîntat iarăși ceardasuri. Toți care au cîntat în limba maghiară au cîntat apoi cu Maria Tănase „Ciuleandra”, „Arhetip al cîntecului popular românesc dintotdeauna”. Atmosfera a devenit feerică. Au fost cîntate „La musata aromână” și „Turăita”, demonstrîndu-se ca în Hasdeu, „forta integratoare și forța de percție a limbii române” între sud și nord.

Au urmat Nica Zaharia („Cîntec de dans din Moldova”), Cristian Minculescu („M-a făcut mama mureșului”), Valentin Frățilă („Pe valea Mureșului”), Valentin Văran („Petre, Petre”), realizîndu-se o hartă spirituală prescurtată a țării. Cîntecul „Castelul” al lui Alexandru Zărnescu și Adrian Păunescu a încheiat cele două spectacole de nota 101.

AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

Bună ziua!

Localitatea: Satu Mare, 7 decembrie 1984, orele 14, statuia lui Vasile Lucaci.

Un strat subțire de zăpadă s-a așternut în dimineața aceasta pe străzile Sătmăreului, căzînd pe umerii statuii lui Vasile Lucaci ca o liniștire eternă... Miinile sale deveniseră simbol al suferințelor îndurate de oamenii acestui pămînt de-a lungul secolelor, simbol al luptei cu cei care ne-au vrut sau ne vor vrea vreodată ai lor. Undeva, prin oraș bătea un clopot. Astfel l-am găsit pe dr. Vasile Lucaci învecinat în statuia ce domină centrul municipiului Satu Mare în descinderea noastră în istoria acestor meleaguri. Au venit mulți tineri și cînte cu noi memoria martirului și, odată cu ea, a tuturor celor ce au luptat pentru independența și prosperitatea acestei țări. Am început, firesc, cu „Doina lui

Lucaci” și am continuat cu „Jurămint pentru Ardeal”, „Jurămint la Putna”, „Baladă pentru Transilvania”, „Trăiască România”, „Lancea lui Horea” și „Poporul român. Opere complete” în ideea unității și continuității nației noastre. Am cîntat „Dor de Eminescu”, „Totuși iubirea”, „O șansă păcii” pentru oamenii care se iubesc și doresc liniște în țară și în lume. Iar tinerii veniți acolo n-au conștientat o clipă să fie alături de noi, de trecut, prezentul și viitorul României.

Am plecat spre Bihor lăsînd să cadă pe umerii lui Lucaci alte zăpezi, cu siguranță luminii primăverii din sufletele noastre.

Urmați-i pe cei tineri!

Localitatea: Aleșd, 7 decembrie 1984, orele 16 și 22 de minute și orele 21,45. Sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: 1 500, la fiecare spectacol.

Atmosfera: foarte bună la primul spectacol și excepțională la al doilea. La început neîncredător, publicul din Aleșd, aflat la prima întâlnire în orașul său cu Cenaclul Flacăra, și-a descoperit resursele necesare realizării unui mare spectacol, de nota 101, a treia notă maximă în sală, după Turda și Satu Mare.

Calitatea spectacolelor: foarte bună.

Noutăți: prezențe locale — Felicia Moca, 17 ani, elevă, care a interpretat cîteva cîntece populare din zonă, și Laura Abrudan, care a citit din creația proprie poezia „Sint cu”. A revenit, pentru o seară, Lucian Bosoancă, cu „Menestrelul”.

Aportul organizatorilor: foarte bun. La Aleșd spectacolele s-au bucurat de o organizare ireproșabilă, aflată la nivelul comportării unui public de nota 101.

Venind pentru prima oară la Aleșd în acești 11 ani de existență, Cenaclul Flacăra a avut surpriza întîlnirii cu un public excepțional, care a făcut dovada receptivității la cel mai înalt grad a mesajului artei tinere. Excepționd momentele de început ale primului spectacol, în care a fost oracum rezervat, acest public a crescut odată cu trecerea timpului, fiind coautorul unor momente inegalabile prin farmecul și profunzimea lor, în care tinerii au fost vioara întîi.

„Doina lui Lucaci”, cîntec reprezentativ pentru ceea ce este azi Cenaclul Flacăra, este preluat superb de către asistență, acesta fiind semnalul unității dintre public și scenă de-a lungul întregii manifestări. Sint preluate și cîntate foarte frumos noile colinde ale lui Octavian Bud și Majay Gyözö, scrise pe versurile poetului Adrian Păunescu special pentru întîlnirea cu publicul Bihorului.

În sală apare o pancartă uriașă pe care sînt scrise cuvintele lui Avram Iancu: „Noi sîntem oamenii libertății. Pentru asta ne-am vărsat și sîntem hotărîți a ne vărsa singele pînă la ultimul român...”

Și, alături, portretul tribunului român... Vali Șerban cîntă „Jurămint pentru Ardeal”, iar Cristian Buică „Lancea lui Horea”.

Trupa Totuși, venită pentru microstaglunea din județul Bihor, sustine ample recitaluri, purtînd amprenta tinereții și sîndînd în jur vigoarea artei tinere.

Momentele de profunzime conținute prin evocarea lui Mihai Eminescu, cel despre care Mihail Sadoveanu spunea: „Să ne aducem pururi aminte de Mihai Eminescu, cel mai ales poet al acestui neam”.

Răspunzînd unui bilet venit din sală, poetul Adrian Păunescu reamintește că se împlinesc un an de la moartea celui ce a fost și va rămîne pentru todeauna Nichita Stănescu, al literaturii române. Aurelian Titu Dumitrescu recită din creația marelui dus „Elegia a II-a. Getica”, iar Augustin Frățilă cîntă „Hieroglifa”.

Magda Pușkas și Carmen Antal cîntă excelent în limba maghiară. În cenaclu este promovată ceea ce este reprezentativ naționalităților conlocuitoare, considerînd că unitatea celor ce trăiesc și muncesc împreună pe acest pămînt face din România o țară cu adevărat puternică și liberă.

Tirziu, se cîntă din nou „Doina lui Lucaci”. În final, Alexandru Zărnescu și ceilalți membri ai cenaclului față în față cu publicul cîntă „Castelul”. Autorul versurilor, poetul Adrian Păunescu îi mai scrie o strofă: „Se leagănă-n el cărămida / Se leagănă ziduri și turle / Și pare-ur urma prăbușirea / Zidarii să-nceapă să urle...”

Și, pentru că a fost o seară de excepție, promitem o nouă întîlnire cu Aleșdul, cel care în seara aceasta a construit un castel fără seamăn...

FLORIN SĂSĂRMAN ■

Oradea, Oradea

Localitatea: Oradea, 8 decembrie 1984, ora 17, Sala Sporturilor.

Număr de spectatori: 10 000.

Atmosfera: fără precedent.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Noutăți: prezențe locale — Alina și Nicoleta Popovici, „Andri Popa”; Teodora Abrudan, „Cîntec de danț din Bihor”; Dana Baicu, „Să-mi dai scrisorile-napoi”; Cris group, „Inteltecul”; Adina și Luminița Dumitrescu, „Bunica” (versuri Nina Cassian); Adrian Badea, „Vals”; Roxana Nistor și Florin Madiar, cîntec popular; Reghina Croitoru, „Du-mă du, murgule, du”.

Aportul organizatorilor: îndatoritor, ireproșabil, exemplar.

Început la ora 17, spectacolul a luat un curs deosebit la ora 19,45 cînd s-a cîntat „Lancea lui Horea”. În clipa în care cîntecul s-a sfîrșit, sala a început să scandeze „România”. După primele 30 de secunde, ni se părea încă doar un spectacol de bună calitate, scandarea numelui țării fiind doar prelușul — repetat în toate sălile — al unei stări înalt patriotice. La sfîrșitul primului minut, am înțeles toți că este vorba de altceva, că încet-încet numele țării strînge în sine sensul spectacolului, pulverizîndu-l în starea unei victorii. Autorii tremurau de emoție, A. P. își ștergea fruntea care nu transpirase, realitatea avea frumusețea inefabilă a unei iluzii. După șase minute au fost cîntate de către Vali Șerban — Florin Șerban — Marius Bațu — C. Buică „O șansă păcii” și de către Carmen Antal „Toate femeile vor pace”. Ne aflam în județul unde, la Oradea, Marghita, Beiuș, Salonta, Aleșd, se obținuse numai note de 101.

La 21,46 se scandează „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească!” Se ajunge în mai puțin de treizeci de secunde la aceeași vibrație — a victoriei. Se scandează șapte minute acum. Autorii cîntă spectatorilor „La mulți ani!” Iarși patru minute „România”. Ce frumusețe de pean avea strigătul! „Trăiască România”, „Treceți batalioane române Carpații”, „Iancu la Tebea”, „Doina” lui Mihai Eminescu, „Jurămint la Putna”, „În țara moților” ies din stadiul de cîntec sau text, reprezintă comportamentul deschis al unei tandreți de a fi. Vali Șerban reușește un recital foarte bun. Acesta și recitalul trupei Totuși mi-au părut a fi cele mai bune momente muzicale ale serii. După „Totuși, iubirea” cîntată de cel care are acum cea mai mare prospețime de rostire din Cenaclul Flacăra, Majay Gyözö, strigătul izbucnește iarăși Alexandru Zărnescu, unul dintre cei care „au compus puțin, dar esențial”, cîntă „Dor de Eminescu” și „Ultima zi”. „Voi, generația de după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, sînteți cea mai frumoasă generație din lume în acest moment pentru că știți să iubiți nu forța, ci adevărul”, a spus poetul Adrian Păunescu.

Ziarul Tineretului din China a scris: „Cenaclul Flacăra este o uzină de produs bucurie oamenilor.” Asta s-a văzut și cînd Magda Pușkas și Carmen Antal, care cîntau în limba maghiară, au cîntat în limba română, limba tuturor cetățenilor români indiferent de naționalitate, cu aceeași plăcere și incandescență a virstei.

Cîntăm cu Oradea și spiritul Bihariei prinde contur, se intrupează din mîndrie. Dărușii, Vali Șerban, Cristian Buică, Majay Gyözö compunesc pe voci și instrumente adevărul de azi pentru tinerii de azi. Sala e un coloid imens; parcă o materie necunoscută încearcă să se nască sub ochii noștri, astfel se mișcă tinerii, constituiți în piramide umane, tinîndu-se unii pe alții pe umere, strălucind de încredere și responsabilitate pentru faptele lor. Steagul tricolor, roș-galben-albastru, flutură ca o certitudine de nezdruincinat în mîinile ferme ale copiilor noștri.

Visul „doinit” al marelui Eminescu devine viziune și efortul emoțional al conducătorului cenaclului, poetul Adrian Păunescu, dă recitării sensuri istorice. Recitalurile grupului Partaj, al formației Pro Musica, profesionalismul trupei Flapo, formație „tren” a întregului cenaclu, au fost tot atitea puncte forte în dialogul cu tribunele. Muzica „noului val” tale pîrte către o nouă expresie a sensibilității; Andrei Păunescu & Co., sint aproape „furați” de pe scena pe care Cristi Minculescu, teribila voce a formației Totuși, pare că se desprinde de pămînt odată cu „înăltele” sale.

Final pios, poetul Adrian Păunescu aprinde o lumină și cîntă la căpătîiul lui Ștefan cel Mare domn a Toată Moldova.

„1 000 de «grăniceri» au cîntat pentru țara lor, pe care o iubesc cu o conștiință istorică exemplară, realizînd încă o notă de 101 pentru Campionul Bihor”.

AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

AUGUSTIN FRĂȚILĂ ■

Strălucitoarea

Timișoară

Localitatea: Timișoara, 9 și 10 decembrie 1984, orele 17, Sala Sporturilor „Olimpia”.

Număr de spectatori: 18 000 — în amîndouă spectacolele.

Atmosfera: foarte bună.
Calitatea spectacolelor: foarte bună.
Noutăți: prezențe locale — grup Minipartaj (Angela și Danka Pănică), Remus Vălungan, Lucia Florea, Letiția Vasileuță, duetul folk Emion (Cristian Constantin, Tiberiu Frățilă) în primul spectacol; Codruța Florescu, grupul satiric „Puls” al Facultății de mecanică (Dan Gomotrieanu, Radu Einholz, Tiberiu Novac, Eduard Ene, Dan Matea, Liviu Ghidiu) într-un moment umoristic excelent, în cel de-al doilea spectacol.

Aportul organizatorilor: foarte bun, foarte bun. Un record: tineretul timișorean a scandat 10 minute într-o

(continuare în pag. 20)

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

După cum se știe, Macedonski și-a desfășurat cea mai mare parte din activitatea sa poetică și publicistică în București. În ultima parte a vieții a locuit la etajul I al fostei case din strada Slătineanu, colț cu Calea Dorobanți, unde, în salonul drapat cu catifele colorate, se desfășurau ședințele cenaclului „Literatură”. Casa aceea s-a demolat în anii noștri și în locul ei s-a ridicat alta.

Poate se va găsi cineva — Uniunea Scriitorilor, Comitetul municipal de cultură și educație socialistă — să ia inițiativa montării unei plăci comemorative pe această casă pentru a marca un singur loc din atâtea legate de amintirea marelui Macedonski în Capitala țării! (Prof. Mihai Gelețu, București, str. Odobești nr. 11, bloc T-1, sc. A, etaj III, ap. 23).

Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități

● **U.J.C.A.P. Prabova** ne anunță că s-a rezolvat favorabil cererea bătrînului Marin St. Florea din comuna Sirna, sat Varina. Ținându-se cont de vîrsta petiționarului — 79 de ani — conducerea unității a fost de acord să-i repartizeze teren mai aproape de locuința sa, începînd cu anul 1985.

● „Subsemnata Dumitrașcu Ana din comuna Bieleș, județul Mehedinți, vă aduc la cunoștință următoarele: sînt o femeie în vîrstă de 82 de ani, pensionară CAP. Toată viața mea am lucrat pămîntul iar în CAP sînt de la înființare. Pînă și în acest an, la vîrsta de 82 de ani, am făcut 23 de zile în CAP. Aș fi putut să adun mai multe zile dacă n-aș fi fost purtată pe drumul judecătoresc de către consăteanul Stănculescu Ștefan. De cînd mă știu am lucrat cei 8 ani — care au făcut obiectul judecării — aflați în vatra satului. De anul trecut însă, de prin martie, a pus ochii pe acest pămînt Stănculescu. Tribunalul județean Mehedinți a respins ambele recursuri, cauza acestui pămînt rămînd neclădită, motiv pentru care Stănculescu a împrejmuțat din nou acest pămînt ca și cum ar fi al lui. Întreb însă, la 82 de ani, după o viață de muncă cinstită, e drept să se poarte așa cu mine? De la UNCAP mi s-a promis tot sprijinul. Cînd îl voi primi cu adevărat?”

● **Alistar Nicușor din Bacău** lucrează ca asistent medical la spitalul Buhuși. Ne scrie în numele tuturor oamenilor muncii de la acest spital despre un lucru deloc pozitiv care, pare-se, tinde spre permanentizare în această unitate: la fiecare retribuție sînt obligați să dea și cite 5 lei pentru fel de fel de bilete. Cine se împotrivesc, nu primește leafa! Sugerăm o măsură inversă în contul celor 5 lei: să i se aplice oprirea retribuției celui sau celor care își asumă asemenea răspunderi, deloc legale!

● „Locuiesc într-un cartier mărginaș al Bucureștiului, pe strada Melodiei nr. 43, sector 2. Am sesizat cu câteva luni în urmă organele în drept despre faptul că locatarii de pe strada Dascălului nr. 32 cresc porci în condiții cu totul necorespunzătoare, făcîndu-ne celorlalți, din preajmă, viața iad. Am primit un răspuns îmbucurător de la Inspectoratul sanitar veterinar București cum că s-a dat termen celor de la adresa de mai sus să-și mute cotețul în care-și cresc animalele pînă la 1 noiembrie a.c. Altfel vor suporta amendă contravențională. Nu s-a întimplat nici una, nici cealaltă! Dimpotrivă, lucrurile s-au înrăutățit. Pe lângă mirosul imposibil, au apărut și șobolanii. Mă întreb, cite alte luni vor fi necesare pentru a se trece de la vorba la faptă! (Iancu Gheorghe, București)”.
● **Grupul întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă al județului Cluj** ne face cunoscut faptul că reparațiile la hidroizolația terasei blocului E4 de pe strada Lotus nr. 32 din Turda s-au terminat pe 15 XI 1984.

● „Mă numesc Irimia Stellan, sînt din Cimpulung Muscel și locuiesc pe strada Valea Unechiașului nr. 3. Intrucît la ieșirea la pensie în luna octombrie 1983 nu mi s-a luat în calcul perioada 16 XII 1951 — 10 II 1955 — conform înscrisului din decizia de pensionare — m-am adresat revistei dv. Răspunsul DPMOS-ului Argeș a fost prompt și anume că perioada reclamată se ia în calcul, mai mult chiar, că ar fi fost și inclusă! În concluzie, aș vrea să știu dacă este sau nu inclusă în vechimea mea la pensie și această perioadă. Care din cele două adrese rămîne valabilă? Decizia de pensionare sau răspunsul DPMOS Argeș?”

● **MTTe — DGPTe** ne confirmă faptul că sesizarea lui Matei Mihai din București s-a dovedit reală. S-a dispus unității revenirea asupra măsurii luate, în sensul acordării în continuare petentului și celui alt personal din cadrul uzinei de electroalimentare a programului de 7 ore, precum și recuperarea orelor lucrate în plus de la data sistării. Ne bucurăm și noi, alături de Matei Mihai și colegii săi de muncă, pentru faptul că măsura intrată în aplicare pe 1 aprilie s-a dovedit în final a fi doar o păcăleală.

● **Viorel Miniosu, din comuna Boghești — Vrancea**, descrie sumar, dar foarte la obiect, starea stațiunii Vilcele din județul Covasna. Pe cit de frumoasă ca așezare și de căutată pentru izvoarele sale de ape minerale și băile carbogazoase, pe atît de vitregită este în privința cazării celor veniți la odihnă și tratament, lăsăți cel mai adesea la cheremul localnicilor. Propune din această cauză construirea unui hotel în apropierea băilor. Pentru a se face crezut de nevoia unui atare așezămint invită pe mai marii OJT-ului Covasna să treacă măcar o noapte la Vila nr. 5 Vilcele!

● **Matei Constantin din satul Bogdana, comuna Ștefan cel Mare, județul Bacău**, împreună cu întreaga familie, mulțumește revistei pentru rezolvarea problemei pentru care i s-a adresat. Pe aceeași cale, a scrisorii, mulțumește marelui Niță Adrian de la miliția municipiului Gh. Gh. Dej pentru promptitudinea cu care a acționat.

● „Mă numesc Ispășescu L. Valeria,

sînt pensionară și locuiesc în Tg. Jiu, Alea ploilor, bloc 26, scara 2, etaj 2, apartament 45. Pe 14 XI a.c. am cumpărat o pereche de cizme nr. 38 în valoare de 440 lei. Am o pensie de 1 328 lei, așa încît vă puteți închipui că pentru mine suma dată înseamnă ceva. După două zile de purtare am constatat că apa trece prin cizme ca printr-o sugativă. Am returnat cizmele întreprinderii „Favorit” — Crișul Oradea, județul Bihor (model 4738). Speră să le primească în această iarnă.

● **Cam la fel s-au păcălit și surorile Dobrea din Simeria — strada 23 August bloc 7, scara D, apartament 63, județul Hunedoara**. Și-au cumpărat în august două perechi de sandale, a 250 lei perechea, lucrate de cooperativa „Prestarea” Sinaia. Cum s-au deteriorat în citeva zile, le-au pus în colet pe adresa cooperativei. Nu au primit pînă în prezent nici banii pe ele, nici altă marfă în loc. „Prestarea” tace. O fi ea și tăcerea un răspuns dar acesta nu poate ține locul încălțărilor!

● **Miliția județeană Dimbovița**: „Prin vind verificarea scrisorii adresată de Lazăr Ion din comuna Bărbuleț, județul Dimbovița, vă comunicăm următoarele: aspectele referitoare la numita Cercel Veruța se confirmă, motiv pentru care s-a întocmit dosar penal pentru infracțiunea de speculă cu fructe. Se confirmă, de asemenea, și faptul că șeful postului de miliție al acestei comune are la domiciliu un porc pe care îl crește cu hrana procurată din comerțul de stat”.

● **Ing. Stoienescu N. din București, strada Lotriara nr. 3, bloc V 30, apartament 3, sector 3, telefon 74 85 98**, dorește să achiziționeze colecția revistei „Flacăra” pînă în anul 1982.

● „Întreaga populație din Tirgu Neamț se servește pentru vizionările la televizoare de un releu. Nu știm exact ce se întimplă cu el, ceea ce știm însă, mai mult decît sigur, este faptul că noi nu reușim să vedem mai deloc imaginile de la televizor. Așteptăm urgent măsuri de remediere. (Locatarii blocului B 2, strada V.I. Lenin 43, Tg. Neamț, județul Neamț, în numele cărora semnează Constantin Hoge)”.
● „La întretăierea cu parcul Trivale din Pitești se află un portal masiv închinat eroilor Regimentului 4 Argeș căzuți în bătăliile primului război mondial. Mă așteptam să văd în această urmă a eroismului neamului un monument de venerație. Am găsit un teren de depozitat gunoaiie iar numele eroilor scrijelite. De aceea, propun: 1. urgenta reparare și refacere a portalului; 2. darea lui în îngrijirea unei unități din zonă. S-ar da astfel o lecție celor care uită istoria neamului!” (Ion Petrescu, București).

● **Asociația de locatari nr. 3 CTV Nord din Rimnicu Vilcea** roagă pe cei care-l cunosc pe Aurel Popescu (născut în Păușești-Maglaș), fost conducător auto la OIF și ITSIA Vilcea, să i se comunice noua adresă a acestuia. Părăsindu-și familia, a uitat să-și lase și noua adresă cu toate că are un debit față de asociație de peste 2 000 lei.

● **Ne scrie pensionarul Boceanu Petru din București, strada Podul Înalt nr. 22, sector 4**. Pe 31 iulie a.c. a achitat la depozitul de lemne din Soseaua Giurgiului 1 200 kg lemne și 1 800 kg cărbuni. La mijlocul lui septembrie i-au fost aduse acasă, în lipsa lui, aruncate în stradă. Cărbunii erau numai praf, lemnele cu 400 kg mai puțin — totul măsurat și verificat cu martori. Depozitul a promis rezolvarea, iarna a venit și, vorba lui B.P., nu se știe cit va fi de lungă. Oricum, durata iernii nu are nimic de-a face cu „micile” aranjamente care ar trebui curmate. Eventual, deschizîndu-se, cui merită, un dosar penal!

● **Casa de Economii și Consemnațiuni (CEC)** ne comunică următoarele privitor la sesizarea lui Alexandru Moldovan din Brașov: Oficiul PTTR nr. 9 Brașov a refuzat să efectueze restituirea sumei din libretul de economii; lucrătoreea care s-a făcut vinovată de acest fapt a fost sancționată conform Codului Muncii de Direcția județeană de poștă Brașov. În ce constă sancțiunea?

● „Subsemnatul Mirel Dinciu, din București, vă aduc la cunoștință următoarele: am primit pe 12 XI a.c. repartiție pentru apartamentul din strada Stogului nr. 10 (ap. 47, etaj 1, sector 5) pe numele soției prin întreprinderea Vulcan. Cînd am intrat în el m-am speriat: uși sparte, fără clanțe, pereți degradăți, instalații defecte... Parcă trecuseră prin el vandali! La insistențele mele de a intra într-o casă pusă la punct, conform legii, ICRAL Cărbonești — centrul 5 — nu-mi da nici un răspuns. Cum să mă pot muta într-o astfel de casă, cu doi copii mici, acum în plină iarnă?”

● **Profesorul Dan Stroe din Sudiți-Alțeni, județul Buzău**, lansează următoarea invitație călătorilor prin zona montană a Nehoiului buzoian: să-și facă timp să-l cunoască pe directorul Liceului industrial din Nehoiu, Ion Neagu. Mai bine spus, să viziteze colecțiile de viori și de chihlimbar ale acestuia! Citeva date care vor stîrni poate curiozitatea: la vîrsta de 17 ani profesorul Ion Neagu și-a confecționat

prima vioară, în prezent, colecția numărînd aproape 60 de exponate. Singur își alege lemnul de paltin, singur îl prelucreză transformîndu-l în viori care rivalizează cu cele fabricate la Reghin. Are două expoziții permanente — una în atelierul școlii, alta în apartament. Demne de reținut sînt și exponatele din chihlimbar realizate cu material din zonă!

● „Se împlinesc trei ani de cînd construcția blocului internat cu 300 de locuri situat în curtea Școlii ajutătoare din municipiul Tg. Jiu se află în același stadiu al nedefinitivării lucrării. Pentru înălțarea ei, buldozerele au dărîmat o solidă bază sportivă, spre dezamăgirea copiilor. Întîrzierea punerii ei în funcțiune a condus la degradarea zidurilor și deteriorarea gravă a instalației de încălzire. Să mai amintim faptul că ei, copiii, se ascund prin clădirea neterminată, sustrăgîndu-se de sub supravegherea dascăliilor, că se antrenează în diferite jocuri, expunîndu-se astfel unor accidente care ar putea fi deosebit de grave, și vom completa tabloul inconsecvenței și al greșelilor celor care au avut la început intenții frumoase. Ne întrebăm, cit timp va mai dura această stare de lucruri și cine plătește pagubele aduse, pînă în prezent, avutului obștii? (Ion Elena, str. 8 Mai, bloc 6, sc. 2, ap. 29, Tg. Jiu).

● **Un răspuns prompt la obiect, primim din partea Direcției sanitare județene Telemorman** în urma sesizării lui Alexandru Gogîia din Videle: „În urma cercetărilor întreprinse asupra celor sesizate și a relațiilor primite privind activitatea dr. Cernescu Constantin a rezultat că cele reclamate în scrisoare sînt juste, fapt pentru care s-a înaintat materialul de cercetare Colegiului de disciplină a cadrelor medico-sanitare pentru a fi discutată atitudinea acestuia, respingătoare și violentă față de bolnavi, cit și nerespectarea programului de lucru”.

● **Pe 24 XII '84 expiră termenul de garanție al televizorului Diamant 2410 seria TK 653 (certificatul de garanție 609239/36) cumpărat de Leuceța Teodor pentru mama sa, Leuceța Floarea din Brașov, strada Simeria nr. 4, bloc 11, scara C, ap. 7**. Cum de la bun început televizorul a fost supus la numeroase intervenții în cadrul unității de reparat din strada A. Vlahuță 42 A Brașov, și cum, în final, au fost sfătuiți să se adreseze întreprinderii producătoare, s-au conformat sfatului. Două scrisori au trimis la „Electronica” dar nu au primit încă nici un răspuns. Cine va plăti, în final, dacă nici pînă la 24 decembrie nu va fi reparat?

● „Subsemnata Gilcă Genova din Galați, strada Mileov nr. 1 vă aduc pe această cale mulțumirile mele și ale copiilor care au găsit al doilea rînd de părinți în dv., cel care ne-a înțeles dorința și ne-ați sprijinit în rezolvarea celor solicitate. Sîntem cu toții fericiți!”

● **Întreprinderea comercială de stat Victoria**: „Referitor la sesizarea cititoarei Corina Pinzaru din București, publicată de revista „Flacăra” în nr. 41, vă informăm că am luat toate măsurile disciplinare pentru a pedepsi pe cei vinovați și a evita repetarea aspectelor sesizate. Cazul a fost prelucrat în colectiv. S-a luat atitudine combativă față de comportamentul vînzătorului Constantin Ciobanu care a fost penalizat cu 10 la sută din retribuția lunii octombrie. Vă mulțumim!”

● **Lucian Bădilă din Constanța, b-dul Tomis nr. 226, bloc TD 10, ap. 36** și-a cumpărat un motor Diesel L27, tip Cimpulung Muscel, cu prețul de 47 mii lei, pe care l-a instalat la autoturismul său ARO, proprietate personală. Din acest moment au început necazurile pentru el: cînd pleca la stîpină — fiind un pasionat apicultor — i se ardea cite o garnitură, situație care s-a tot repetat, motiv pentru care omul s-a ales cu o pagubă serioasă pierzînd 12 familii de albine. La fabrică nu i s-a aprobat schimbarea motorului, ci doar remedierea și testarea lui. Problema este că nici acum, după aceste „consultări” de ultimă oră, lucrurile nu s-au schimbat. Rugăm întreprinderea să rezolve integral solicitările clienților săi, altfel marca întreprinderii riscă să fie compromisă datorită superficialității unora dintre lucrătorii!

● **Ștefan Vacea din Giurgiu, str. Oinao I, bloc C8, sc. A, etaj IV, apartament 20**, solicită sprijin pentru procurarea a 4 cutii cu injecții Vadierein — care-i sînt necesare pentru continuarea unui tratament început nu de mult.

● „Mă adresez dv. în numele tuturor tinerilor din sat cu rugămintea de a ne ajuta. La noi în sat există un cămin cultural în care de mai mulți ani nu a avut loc nici o activitate culturală. Din aprilie a.c. sînt cazați în cămin niște muncitori din Maramureș. Cum nu avem nici un alt loc în care noi, tinerii, să ne

petrecem cu folos timpul liber, vă rugăm să ne ajutați pentru rezolvarea problemei.” (Lăciu Aura, comuna Nicolae Bălcescu, sat Fintina Doamnei, județul Călărași). Chiar să nu se găsească un alt loc de cazare pentru maramureșenii decît în incinta căminului cultural?!

● **Primum la redacție o scrisoare gen foileton pe care o vom reda integral pentru hazul ei și tenta moralizatoare**: „Colonla de broaște din balta aflată în fața complexului alimentar Drumul Taberei nr. 34 București, vă roagă ca prin intermediul revistei să transmiteți conducerei ICAB cele mai sincere mulțumiri și recunoștința noastră pentru faptul că, timp de peste doi ani, ne-a creat condiții optime de trai. De fapt, ce-și poate dori în plus o broască, decît apă în permanență proaspătă și nepoluată — izvorită de la conducta ICAB — papură, pipirig, mătasea broaștei și, bineînțeles, siguranța zilei de mine. Vorba ceea, trai nineacă! Rugăm conducerea ICAB să fie la fel de mărinimoasă și cu izvorul de apă dintre blocurile I 2 și OD 3, aflate în spatele nostru, izvor care de peste 40 de zile curge nestingherit la canal și să-l păsuiască pînă s-o transforme și el în băltoacă, pentru că timp mult nu-i mai trebuie. Nu de alta, dar simțim și noi nevoia unor vecine din același neam, cu care să mai orăcăim împreună, ca să treacă vremea mai repede și oamenii din cartier să se simtă mai în mijlocul naturii. Pentru conformitate, Mircea Alboiu, str. Pravăț 8, blocul P 5, ap. 21, București.”

● **Asociația locatarilor din str. Căramidarii de jos nr. 2, bl. 48 I.T.B., sec. 4, București**, ne aduce la cunoștință faptul că încă din luna iunie a.c. a achitat la I.D.D. București suma de 348 lei, conform chitanțelor nr. 4 079 și 4 082, pentru dezinsecție și deratizare. Desi operațiunile respective se impuneau cu stringență, întreprinderea în cauză continuă să trateze cererea cu indiferență, ca și cum oamenii ar fi fost obligați să arunce banii degeaba. Nu-i frumos ca să nu mai spunem că nu e legal, cum s-a procedat, așa că avem toată încrederea că, măcar acum, cei de la înalta întreprindere le vor veni de hac insolentelor rozătoare.

Pagină realizată de
GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Poșta redacției

Emanoil Popescu — Valea Stănciului (Dolj): Familiilor de cooperatori în care cel puțin unul dintre soți lucrează în unitatea agricolă cooperatistă, li se acordă o indemnizație lunară pentru fiecare copil în vîrstă de pînă la 16 ani, aflat în întreținerea acestora. Indemnizația se acordă în luna în care unul din soți a lucrat cel puțin 15 zile și a realizat sarcinile de producție în conformitate cu normele de muncă stabilite
● **Victoria Popescu — Constanța**: Femeile nevătătoare primesc pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă la etatea de 45 de ani dacă au o vechime în muncă, fiind ca nevătătoare, de cel puțin 10 ani
● **Maria Gagea — Iași**: Fiul dv. major își poate stabili domiciliul la dv. cu aprobarea președintelui consiliului popular al municipiului Iași, numai dacă este în întreținerea dv. pentru continuarea studiilor sau dacă este inapt de muncă
● **Ion Ganea — Chirnoși (Călărași)**: Pensile și ajutoarele sociale stabilite anterior datei de 1.VII.1977 se mențin în continuare atîta timp cit sînt îndeplinite condițiile în baza cărora au fost acordate
● **Matei Ivănuț — Timișoara**: Încadrarea lucrurilor de muncă în grupele I și II este de competența unității în care — vă desfășurați activitatea și care are obligația să facă mențiunea în carnetul de muncă
● **Tațița Rac — Cervența (Teleorman)**: La consiliul popular comunal
● **Costică Aldea — Constanța**: Cum decizia de înscriere la pensia solicitată a fost emisă anterior datei de 1.IX.1983, nu există posibilitate legală de modificare a hotărîrii comisiei de pensii
● **Mariana Tudorache — București**: Din anul 1983, în meseriile specifice cooperativei „Ighena”, admiterea se face prin concurs. În anul 1984 au fost organizate două sesiuni de admitere, respectiv 15—16 iunie și 24—26 octombrie a.c.
● **Florea Naidinoiu — Călan**: Adresați-vă la U.J.C.A.P. — Hunedoara
● **Tatiana Stroe — Galați**: Intrucît susținătorul, la data decesului, nu era pensionar — și nici nu îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii, nu vi se poate acorda pensie de urmaș
● **Iuliana Fărău — Oradea**: În susținerea celor relatate în scrisoare trimițatei copiii acelor acte.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

Competența este înțelegerea valorii

Onorată instanță
a moralei

● Așteptind un copil, salvează un băiețel ● Niște oi plimbate cu mașina ●

Cronica șoselei

Omenia, inima omului

Medicul de gardă, un om cu statură athletică, cam de 40 de ani, încrunțit parcă prematur, albul din păr predominant, examinează atent copilul, un puști de vreo 5-6 ani, îmbrăcat sumar pentru puțințele grade de afară. Un tricou alb-albastru cu mineci scurte, niște pantalonași bej, iar în picioare sandăluțe albe. Copilul întins pe masă își reveni în simțiri și începe să scinească, iar apoi să plîngă de-a binelea, arătând cu mina spre piciorul drept.

Se face convenita radiografie și doctorul, după aproape o oră de investigații, pronunță primele cuvinte: „Mda, fisură de femur. Se pare că doar atât, nimic intern. E copilul dv.?” Intrebă omul în alb, ridicând pentru prima dată capul spre cei doi, bărbat și femeie, ce au rămas în apropierea ușii, neconvinsi parcă dacă au făcut bine sau nu privind la mișcările sigure ale doctorului. L-au așteptat în tăcere, nedorind să-l stingherească cumva în timpul examinării băiețușului. „Atunci al cui este?” „Nici noi nu știm. Mergeam cu mașina și...” începe femeia să povestească. E o brunetă zveltă, cu părul tuns scurt și o alură de tenismenă. Bărbatul, un tip înalt, subțire, cu ochelari, pare mai puțin decis să vorbească. Se uită la femeia de lângă el, ba la doctor. Din când în când, își aruncă privirea și spre băiatul care plînge, făcându-i discret, cu mina, un semn de încurajare. „Probabil că l-ai lovit pe stradă?” „Nu, nu-l vorba de așa ceva. Puștiul a căzut de sus...” Medicul, în timp ce vorbește, a început cu calm operațiile de punere a piciorului în gips. Cel mic, sub efectul injecției, s-a mai potolit. Acum doar scinește ușor. Se vede că e mai mult speriat. „Cum adică a căzut?” Intrebă doctorul, ridicând capul spre tinăra femeie. Făcându-și parcă curaj, începe însă să vorbească tinărul. „Mergeam cu mașina pe strada Cetății, știți, unde s-au terminat nu de mult blocurile. Nu ne grăbeam, spectacolul începea la 7,30 și nu era nici măcar șapte. Am auzit un țipăt scurt de copil și apoi așa, o bușitură. Zgomotul a fost asemănător unui sac aruncat pe ceva. N-am avut intenția să opresc. Mă gândeam că cineva o fi aruncat un obiect de la etaj. I-am împărtășit părerea Sorinei, soția mea. „Dar țipătul cum ț-l explici, Dane? Hai mai bine să vedem despre ce-i vorba. Locul trebuie să fie pe aproape.” „Nu ne-a trebuit mult până să-l găsim pe băiețuș, care zăcea pe tufele ornamentale. Parcă dormea, cu minuța lui stingă ținută sub cap. Citeva firisoare de singe îi curgeau de pe brațul drept. Era zgriat ușor și pe obraz. Să vă spun sincer, eu m-am speriat mai tare ca Sorina. N-am fost pus niciodată în situația să acord vreun prim ajutor. Mi-a venit în minte, nu știu prin ce asociație de idei, secvențele din filmul „O fereastră spre cer”, unde campioana de schi cade în prăpastie și echipa de salvare o duce cu mii de precauții spre ambulanță.” „Să-l luăm ușor, cit mai ușor, Sorina!

Fără zguduituri. Culmea! O învățăm pe nevastă-mea ce n-aveam nici eu habar. Copilul era scund și ușor ca fulgul. Nu era greu să-l transportăm. Respira încă. L-am dus pe brațe cu multă atenție până la mașină. Sorina l-a așezat cu căpsorul pe poșeta moale. Zicea că întotdeauna, în asemenea situații, capul trebuie să stea mai sus decât corpul. Nici ea nu știa însă de ce. Și-a făcut loc lângă băiețel, ținându-l cu amândouă minile de trupul său firav pentru a nu cădea de pe fotoliu. „Dacă moare până la spital, Dane, ce ne facem?” „Cum ne-o fi norocul!” „Spitalul, care se află la doi pași, e o șansă de partea noastră”. Cam asta-i povestea, tovarășe doctor. Cred că a căzut de la vreun balcon și tufele au jucat rolul de amortizor. Ce ziceți, tovarășe doctor?” „Așa se pare că s-au întâmplat lucrurile, inimosilor salvatori”, răspunde medicul zimbînd. „Și... scapă, ce ziceți?”, întreabă lunganul. Tare ne-ar părea rău să-l pierdem”. „După câteva zile de observație o să știm precis. S-ar părea că nu sînt motive de îngrijorare”. „Să mergem, Dane, trebuie căutați părinții. Nu se poate să nu-i găsim. La urma urmei, luăm toate apartamentele la rînd, blocul doar îl știm”. N-a mai fost nevoie de această deplasare. În camera de gardă dă buzna o femeie, a cărei stare de disperare se remarcă ușor, după părul-i despletit, lacrimile care-i inundă fața. Dă să-l îmbrățișeze pe băiețuș care, recunoscîndu-și mama, începe să plîngă. Doctorul o reține, însă, cu o mișcare ușoară a minii. „Nu e bine să-l tulburăm acum”. Apoi, printre hohotele de plîns, femeia începe să povestească: „Am ieșit doar câteva minute, până la o vecină. Cînd m-am întors în cameră, Daniel nu-i. Noi stăm la etajul patru. Ușa de la balcon deschisă, mi-a dat să înțeleg ce s-a întâmplat. Am alergat în curtea interioară a blocului. Nu l-am găsit. Apoi am fugit până aici. Nici nu mai știam ce-i cu mine. Scăpați-l, doctore, vă implor!” „O porție zdravănă de noroc, îndeminarea și singele rece al acestor tineri v-au salvat băiatul”. Incepe să plîngă și Sorina, în timp ce mama o strînge în brațe și-i sărută obrazii. „Dar dv. de ce plîngeți, doamnă?” „Aștept și eu un copil, poate o fi băiat, tovarășe doctor!”

Tinerii au uitat că-i așteaptă prietenii în fața cinematografului, au uitat de spectacol. Se întrețin cu mama lui Daniel, care ține să-i descrie cu lux de amănunte și pe ceilalți patru fii, toți școlari. „Băieții sînt mindria noastră”. Femeia și-a mai revenit, e liniștită acum. Tresare, însă, deodată. „V-ați pătat rochia, doamnă. Eu sînt de vină. Vă despăgubesc”. „Ce mai contează”, pare a spune gestul cu mina făcut de Sorina. Mama copilului privește cu recunoștință spre medic, apoi spre tinerii soți, și-și șterge lacrimile.

Imaculate, pure, admirabile sînt florile omeniei. Da, omenia e inima omului.

VICTOR BEDA ■

Povestea-i simplă dar incredibilă. Tutturilor care au auzit-o, chiar și celor care au fost implicați în ea, nu le-a venit să creadă. Evenimentele par secvențe decupate din cadrul unui film... Locul în care se petrece acțiunea este comuna Frumușani din județul Călărași. Aici, de cîva timp, la conducerea comunei, a venit un om tinăr, pe numele său Iulian Măureanu, hotărît să facă, din cite s-a auzit, o mulțime de lucruri bune și frumoase. Așa s-a întâmplat să cunoască pe un crescător de animale, Nicolae Tugearu, muncitor și serios, care în luna septembrie a poptosit pe teritoriul comunei. Și aflînd că Nicolae Tugearu are o turmă frumoasă de oi și că anual a predat Capitalei aproape o sută de piei și aproximativ două mii de kilograme de lînă — primarul Iulian Măureanu decide ca acest crescător de animale să rămînă pe teritoriul comunei și, se înțelege de la sine, acesta să predea pe mai departe, prin Consiliul popular Frumușani, importante cantități de carne, brînză, piei și lînă. Asta în timp ce comuna Frumușani nu are oi, dar plan, în acest sens, există. Altfel spus pînă ce sectorul de stat al comunei va avea și oi, obligațiile celor din Frumușani către fondul de stat trebuiau să fie îndeplinite din turma lui Tugearu. Pînă aici toate bune. Lui Tugearu i se eliberează chitanța cu numărul 291, din 13 septembrie, prin care pentru suma de 1000 de lei i se da dreptul să pășuneze pe teritoriul comunei. Dar n-a durat prea mult...

Se pare că aceste calcule făcute de către primarul comunei n-au fost dorite de unii. Profitînd de faptul că Iulian Măureanu era internat într-un spital din București, într-o stare foarte gravă, la Tugearu s-a prezentat vicepreședintele consiliului popular comunal, Mihail Constantin, zis și Mielul,

împreună cu șeful de post. Și după lungi discuții, asta se întîmplă pe data de 17 octombrie, Nicolae Tugearu a fost obligat să semneze contractul cu numărul 126. Da! Acesta-i cuvîntul exact: a fost obligat. Degeaba a spus Tugearu că acest contract, de care știa primarul, va fi încheiat în totalitate și că va preda în cursul anului viitor, carne, brînză, piei cit și lînă. Fără prea multe comentarii contractul a fost semnat pentru 50 de oi. Altită tot. Și, în primele

bare: Ce să facă vicele cu oile? Inapoi la Frumușani nu putea să se întoarcă fiindcă nu mai avea cu ce să le transporte și apoi se mai năstrea o întrebare: ce o să zică lumea? Așa că, fără prea multe discuții și fără prea multă bătaie de cap, omul a dus oile și le-a basculat, să spunem așa, în curtea Centrului de industrializare a cărnii din Oltenița, într-un țarc în care își mai duceau zilele citeva vaci, cîțiva tîurași și cam alit. Mai trebuie specificat că

și făcut. Ca să scape de alte viitoare ne-cazuri șeful centrului a găsit imediat un trailer ca să ducă animalele pînă la Frumușani... Mare i-a fost mirarea lui Mihail Constantin cînd a văzut, exact ca-n povești, oile acasă. Le uitase dar ele au venit din nou. Intre timp, ca să fie cit de cit acoperit, Mielul, în data de 18 octombrie, a pus pe Tugearu, sub promisiunea că-i va da oile, să plătească cu chitanța 350 suma de 6840 lei sub pretextul că acestea au păscut gloadă (ceea ce a rămas după recoltă). Mai tirziu avea să spună că aceste oi au stricat recolta (!). Dar, nici într-un caz și nici în celălalt, nu există nici un fel de proces verbal... Și oile, prin grija președintelui C.U.A.S.C.-ului Frumdeni, tovarășul Nicolae Marș (ne spune: Eu n-am știut nimic. Am fost prins cu problemele mari din această perioadă: recoltarea și depozitarea recoltei) au fost duse într-un saivan al C.A.P.-ului și hrănite. Înștiințată, conducerea județului a dispus ca imediat să se facă o anchetă. Și rezultatul a fost cit se poate de clar: s-a făcut un abuz, iar oile au fost predate înapoi lui Tugearu...

Desigur de aici apar citeva semne de întrebare. În primul rînd, cui i-a folosit toată această poveste? Crescătorul de oi a plecat de pe teritoriul comunei chiar și cu o oale lipsă. Am eu acasă citeva, o tot spune Mihail Constantin, și am să-i dau eu una — nu este o soluție! Mai mult decît atît: cine plătește plîmbatul oilor? Cine plătește timpul pierdut de atîția oameni de bine ca să facă cit de cit lumină în acest caz? Este vorba de o încăpăținare, de o rea voință sau chiar de o răzburare? Toate acestea, sîntem convingiți, își vor găsi explicația printr-o analiză atentă a situației din Frumușani.

SORIN FOSTOLACHE ■

Omul — interioare de conștiință

Captivul

Mat tirziu, i-am spus: Vreți să cunoașteți părerea mea... De acord: N-ați fost bărbat niciodată. N-ați fost în prima fază a căsătoriei cînd îndrăgostiții cerșeați reciprocitatea cocoloșind-o ca pe un infirm și n-ați fost bărbat nici ulterior cînd, sigur pe sentimentele ei, în dorința de a vă consolida posesiunea, n-ați găsit la îndemînă decît lucrul comun tuturor bărbaților mediocri și comozii, acela de a o complexa inoculîndu-i culpabilitatea nevredniciei în raport cu situația dumneavoastră strălucită. Singur ați trimis-o în brațele unui om care o admira. Și tarăși n-ați fost bărbat. N-ați luptat. Ați admis părerea oricărei soacre despre nora ei... Dar mai ales n-ați fost bărbat la divorț. Ați abdicat de la normele condiției dumneavoastră, ați înșelat bună-credința prietenelor ei, ați mințit, ați uzurpat apoi condiția de la care ați abdicat odată și v-ați bătut cu pumnul în piept ca să stringeți probe împotriva cui? Impotriva femeii de care ați fost îndrăgostiți. Impotriva mamei fiicei dumneavoastră. Ați obținut în sfîrșit scrisoarea. Aveați în mînă un act care putea compromite public o femeie. Lăsați la o parte faptul că femeia v-a fost soție și rămîne mamă. Cum ar fi procedat în situația aceea un bărbat demn ca să se deosebească de un codoș de rînd? Ați optat pentru ipostaza din urmă și ați predat hirtia instanței.

Și apoi scrisoarea însăși... Concepută în stare de șoc, ea nu este decît strigătul de deznădejde al unei femei distruse. Abstrasd din contextul divorțului, mărturisirea soției dumneavoastră către prietena ei este sublimă, ea demonstrează măreția pe care o poate atinge demnitatea unei conștiințe culpabile. Nu v-a interesat ca pînă la urmă culpabilitatea ei s-a dovedit doar una închipuită. Ați terfelit numele unei femei care a crezut că a greșit și a ținut. Ați înregistrat prin înșelăciune țipătul și l-ați vindut. Și ați spus: Iată dovada vinovăției! Ați fost abil. În realitate, ați greșit mai des și mai grav. Dar fie că n-ați avut reprezentarea faptelor, fie că le-ați ascuns cu grijă. Dumneavoastră n-ați tipat de durere cînd ați greșit. Și n-ați avut în preajmă un spirit malefic, meschin, care să vă tscodească și să vă vindă. Ați păstrat aparențele și acum mi le oferiți ca dovadă a dreptății dumneavoastră.

Sînteți fals, contrafăcut, ea e vie... Incercați să lăsați o clipă la o parte amorul propriu și aveți reprezentarea exactă a faptelor...

Înțelegeți? I-am întrebato.

Gîndiți-vă acum, cînd deasupra vieții dumneavoastră s-a risipit ceața și confuzia... Lupta, oricum a fost dusă ea s-a încheiat. Ați cîștigat. Nerespectînd hotărîrea judecătorească prin care se fixează zilele cînd mama are dreptul să-și exercite prerogativele de mamă și expuneți și vă legați singur de mîni și de picioare. Sînteți inginer, sînteți chipeș și încă tinăr. Vă puteți însura. Puteți avea și alți copii. Aveți dreptul la liniștea muncii și a familiei. Dumneavoastră vă întoarceți cu înverșunare în trecut și loviți mereu acolo. Nu vă simțiți pe deplin răzbunat. Spre deosebire de viitor, trecutul n-are sfîrșit. Nu puteți trăi așa. Fetița crește, veți avea nevoie de un aliat și ce aliat e mai nimerit în cazul unei fete decît propria ei mamă? Acum e mică și-i puteți spune ce vă place. Dar va crește și ce va afla? Că are o mamă medic, inventator, un nume recunoscut și pe plan internațional. Ce contrast cu imaginea pe care vă străduiți să i-o formați astăzi. Va fi suficient să citească dosarul de divorț ca să vă renege ca tată. Creșteți-o în cultul mamei! Și pe lângă faptul că-i retrocedați unul din drepturile ei primordiale, mama, vă apărați împotriva viitorului însuși față de care ați greșit. Luați seama, viitorul vine în detrimentul dumneavoastră. El aduce cunoașterea. Nici n-aveți de făcut ceva special în acest sens; nu trebuie să respectați decît hotărîrea judecătorească...

S-a ridicat. A mulțumit. Părea mișcat. Da, va avea la ce să se gîndească. A înțeles multe, foarte multe...

În ziua cînd mama urma să ia fetița acasă pentru două zile, i-am sunat. Eram nerăbdător să știu cum va proceda și într-un fel eram chiar emoționat. Mai rămăsese atît de puțin pentru ca măcar acest caz să se încheie într-un fel fericit. Mi s-a părut mie, sau chiar era răvășit. Era și de înțeles, ora fatidică era aproape. Vă sun eu mai tirziu, mi-a spus. N-a sunat. L-am sunat eu și n-a mai răspuns nimeni. Am sunat pînă aproape de miezul nopții. N-a mai răspuns. Mi-a părut rău ca niciodată. Un moment, atît el cit și eu am avut impresia că zborul este posibil. A căzut. Captiv al propriului trecut. Afundîndu-ne, sîntem încredințați că ne putem înalța oricînd la momentul cerut. Că nu va depinde decît de noi. Ce dulce eroare!

NICOLAE CRISTACHE ■

Mielului nu-i mai plac oile?

clipe după ce a fost iscălit, vicele s-a repezit în stîna lui Tugearu. Contractul trebuie onorat imediat, a zis el, și a luat din toată turma 50 de oi pe care le-a încărcat într-o mașină (aranjase în acest sens chiar și o mașină care să transporte oile pînă la abatorul din Oltenița). Și, pe seară, Mihail Constantin și oile au ajuns la abatorul din Oltenița. Cei de aici s-au mirat cînd au văzut așa ceva. Au cerut, în primul rînd, un certificat de proprietate. Apoi și un certificat de sănătate. Dar Mielul nu avea așa ceva. Pe lângă toate acestea, cei de la abatorul din Oltenița au explicat conducătorului de grup, adică vicepreședintelui, că, în această perioadă, sînt interzise sacrificările la oi pentru simplul fapt că ele sînt gestante. După ce i s-au explicat toate acestea a fost invitat să plece cu oi cu tot. Atunci s-a pus următoarea întrebare:

total s-a făcut fără nici un fel de act... Nici măcar nu știu cite oi sînt, o spune după patru zile (în care oile nici nu au mîncat și nici n-au băut ceva) Florea Toader — șeful centrului din Oltenița. Ne-am trezit cu ele în țarc. Ori fi 40, ori fi 50, nu știu exact (au fost numărate și au ieșit — culmea! — 51. Tovarășul recepționar Florea Ghibu cunoaște exact situația. Se pare că ar fi niște oi confiscate din Frumușani. Dar, continuă cu nonșalanță șeful centrului, recepționarul lipsește astăzi avînd de rezolvat niște probleme personale. Și, continuă acesta, astăzi (după patru zile) am făcut o notă telefonică cu numărul 180 prin care informăm consiliul orășnesc despre aceste oi... Cei de aici hotărîsc (o repetăm, oile nu aveau nici un fel de act) ca cele 49 de oi găsite în viață (una a murit fiind cioprită de cîini) să se întoarcă în comuna Frumușani. Zis

„Dacă toți tinerii din lume...”

● Două întâlniri cu „Olimpia” ● Nici la circ nu merg toate scamatoriile ●

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

(urmăre din pag. 17)

seară și 5 minute în a doua, „România”, din proprie inițiativă.

Sala „Olimpia” plină până la refuz de așteptarea miilor de tineri, dornici de a se întâlni cu Cenaclul Flacăra, a vibrat ore în șir de emoția comuniunii de idei, a sensibilității împlinite prin posibilitatea dată de exprimare. Ne-am întâlnit cu un public ce a meritat pe deplin rîvnitul 101, pentru felul în care a colaborat cu scena la crearea unor momente memorabile. Capacitatea de receptare a publicului aproape că depășește alternanțele spectacolului; la o imperceptibilă schimbare a fizionomiei poetului Adrian Păunescu, publicul este deja pregătit pentru momentul de înaltă emoție care urmează. Adrian Păunescu doinește versurile marelui Eminescu. Irepetabila Moldovă trăiește momentele aducerii aminte prin „O singură Putină”, cîntecul lui Emilian Onciu. Trup și suflet ideii de unitate națională, publicul scandează minute în șir numele patriei, România, și „Trăiască, trăiască, trăiască să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească”. Urmează seria cîntecelor de pace, patriotice și revoluționare, moment în care spectacolul atinge cota maximă.

O mare și plăcută surpriză ne face profesorul Ion Marchiș, din Timișoara, care ne propune o monografie Beatles, amintindu-ne că se împlinesc patru ani de la stupida dispariție a celui ce a fost John Lennon. Jerry Schwartz, „omul — antologie Beatles” al cenaclului, cîntă „Mother” în ideea nasterii eterne, iar Adrian Păunescu recită poezia „Eu aș fi de păreră”. Se deschide astfel un mare „remember”: Nichita Stănescu și Amza Pellea, doi mari dispași ai culturii române, sînt omagiați de întreaga sală, care ascultă cu emoție cîntecul „Foale verde spic de piine” dedicat memoriei lor, în interpretarea Mariei Tănase.

În ideea de unitate națională, șlagărele naționalității maghiare, cîntate admirabil de Magda Puskaș și Carmen Antal, sînt aplaudate cu același entuziasm cu care au fost primite șlagărele românești și internaționale ce au urmat după aceea: de la cîntece populare din toate zonele țării pînă la șlagărele de ultimă oră ale lumii. Orela s-au scurs într-o atmosferă de entuziasm și intimitate, o atmosferă demnă de publicul timișorean care rămîne pe bună dreptate printre campionii Cenaclului Flacăra.

„Ce a fost a fost” astăzi, „Ce va fi va fi” mâine.

MARIUS BAȚU ■

Revenim în Sala „Olimpia” din Timișoara pentru a susține cel de-al doilea spectacol cu ininile împăcate că făcusem totul în seara precedentă, seară record, seară simbol.

Spectacolul a fost deschis de trupa Krypton, care, întîmpinată de un public nerăbdător să pătrundă în atmosfera de sărbătoare a cenaclului, marchează prologul cu bună dispoziție și ritm. Urmează medalia folk receptate de un public aderent și atent la tot. La cîntecul mai nou „De-a copilăria”, al lui Octavian Bud, de undeva din sală se aude un clopotel. A.P. intervine pentru a remarca receptivitatea celor prezenți, care aduc cu ei ceva din betețele apropiatului An Nou. Ca o binecuvîntare, ca o revelație este scandat din nou numele țării: „România”, nume care ne cuprinde și ne reprezintă. Minute în șir: România. Ca o continuitate a istoriei, tinerii cu brațele ridicate umplu eterul cu demnitățile și curajul noii generații.

Trupa timișoreană Pro Musica, într-un recital de peste 30 de minute. Ritmul muzicii devine ritmul inimilor sălii: se cîntă „Trăiască România”. Reproducem un bileț anonim, însă simbolic: „În Tricolor nu este jurămîntul / Jurînd de-a pururi patriei credință, / „Flacăra” luminînd mereu cuvîntul / Care ne poartă către biruință. // În Tricolor e freamăt de ostire, / Simbol curat e tot ce noi veghem, / Partidului și țării-nflorire / Și Comandantului Suprem”. Iată, aproape că ne este teamă că nu vom rezista forței unui public care știe tot, cîntă tot, dă tot și care învinge forța stațiilor de amplificare, izbucnind cu o forță parcă atomică, într-„O șansă păcii”. „Lancea lui Horea” este cîntat de același public sublim și vertical, iar „Treceți batalioane române Carpații” se cîntă la cea de-a doua strofă astfel: „Ardealul, Banatul, Crișana ne cheamă...”. Cenaclul Flacăra, această mare sezaătoare, această carte deschisă și acest strigăt de pace, este alături de dumnăvoastră, oameni ai Timișoarei. Vă mulțumim pentru dragostea cu care ne-ați ospătat și vă dorim „La mulți ani cu sănătate”.

ADRIAN JACOTĂ ■

Cadou de iarnă

„Mult stimată tovarășe Adrian Păunescu, în numele a peste 100 de copii orfani, părăsiți de părinți, elevi ai Școlii profesionale nr. 2 Timișoara, vă rog, din puținul timp liber pe care, de fapt, nu-l aveți, să răpiți o oră pentru un scurt program care le-ar mai îndulci tristețea

și golul sufletesc. Ar fi cadoul pe care l-ar merita din plin”. (Director).

11 decembrie 1984, orele 15. În clădirea veche, în stilul baroc negustoresc, cu ornamente de feronerie, de la sfîrșitul secolului XIX, s-a intrat prin acruș apăsător ca un complex de inferioritate alungat înduioșător de copiii așezați de o parte și de alta a aleii, aplaudind. Sala de clasă era pregătită cu multă străduință: o schiță de scenă, o masă pe care, într-o sticlă de lapte învelită în hirtie albastră, de caiet școlar, erau așezate citeva fire de griu copt, curățenice exemplară, șterse proaspăt pînă și petele de pe zid lăstate de căderea tencuiei. Aceste observații au ținut loc de discurs de primire. Cel care a fost a venit ca un bandaj peste bunul-simț rînit de pudoare al gazdelor.

Ca niște școlari așezați din proprie inițiativă la colț „din vina” de a avea copii, am cîntat „Niciodată”, „Totuși, iubirea”, „Plopii fără el”, „Baladă pentru Transilvania”, „La o cană cu vin”, „Dor de Eminescu”, „Colind de frați”. După acest cîntec, membrii cenaclului au împărțit copiilor citeva cutii mari cu bomboane. S-a cîntat apoi un colind maramureșean. Momentul vesel, susținut de Nicolae Cenani și Valentin Văran ne-a solidarizat mai concret cu cei de acolo. Am mai cîntat „Să fie pace în lume” și „La mulți ani cu sănătate”. Mai mulți copii au cîntat. Cîntecul care a impresionat cel mai mult a fost o piesă a trupel Semnal M, pe versuri de Iuliu Merca. Crina Ghiță, în vîrstă de 16 ani, a recitat splendid „Rugă pentru părinți” a lui Adrian Păunescu. Am fost într-un loc din care nu vom mai pleca niciodată.

AURELIAN TITU DUMITRESCU ■

Totuși, iubirea...

Localitatea: Receaș, 11 decembrie 1984, orele 17, Sala Sporturilor.

Număr de spectatori: 2.000.

Atmosfera: foarte bună.

Calitatea spectacolului: foarte bună.

Noutăți: Majay Gyözö a lansat piesa „Fiu legitim” (versuri Adrian Păunescu).

Aportul organizatorilor: foarte bun.

S-a remarcat cu deosebire, prin fireasca dorință de a răspunde necesităților alegătorilor săi, tovarășul primar din Receaș, Pantelie Pleșa. Insistența cu care el a chemat Cenaclul „Flacăra” la Receaș ne-a emoționat și ne-a și adus acolo.

Receașul găzduiește spectacolul nostru într-o splendidă sală de sport, construită ingenios și plăcută vederii, adaptată surprinzător și pentru concerte.

Folkul melancolic al lui Emilian Onciu și cîntecele apăsate ale lui Dinu Bodocan se aud la fel de bine ca în orice sală de concert. Proba de sunet „în forță” o face trupa bucureșteană Krypton cu piesele sale ingenios gândite și bine cîntate, Adrian Moise, Gabi Goleșcu, George Lungu și Marius Vintilă răspunzînd cu seriozitate și profesionalism încrederii acordate de conducătorul cenaclului.

Majay Gyözö își aniversază în această seară doi ani de la intrarea în cenaclu. „Totuși, iubirea” piesa de debut, a devenit în acest răstimp un mare șlagăr al muzicii tinere, o compoziție definitivă și definitivă pentru crezul artistic al autorilor ei (Majay Gyözö și Adrian Păunescu) și emblematică pentru cenaclul nostru și pentru publicul care o aclamă și o cîntă în fiecare seară. „Porumbelul păcii” (versuri Meliusz Jozsef), „Averea și ființa”, „Redevenim copii” și mai recentele „Ding-dang-ding” și „Fiu legitim” sînt treptele care marchează ascensiunea în acești doi ani a tinărului și sensibilului compozitor din Reghin.

Spectacolul începe să devină strălucitor, sîntem toți în mare formă și cînd ne așteptam mai puțin sîntem nevoiți să scoatem „cartonașul galben”. Nu tot ce se întîmplă pe scenă este destinat dansului, ritmul exploziv al rockului alternează cu momente în care e nevoie de liniște, de receptare cu sufletul și constatăm cu părere de rău (parafrazînd o idee din „Trimit testament”) că „desteplii vremii noastre au uitat s-audite doina”. Au fost momente în care nu am știut cum să continuăm spectacolul, cum să continuăm construcția „castelului” amenințat să se prăbușească...

„...și totuși există iubire...”. Ea ne-a apropiat din nou de public. Ea a apropiat din nou publicul de noi. Ea șterge oboseala spectacolului lungi, a nopților dormite parțial sau deloc. Ea ne-a ajutat să depășim obstacolele reale (uneori) sau stînjitoare („false bariere”). Ea a fost motivația inițială și ulterioară a unsprezece ani de Cenaclu Flacăra...

„...și totuși există iubire! Altfel nu se poate.

JERRY SCHWARTZ ■

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele 1122-1447, într-un traseu pe care l-ați putut urmări și în care s-au petrecut și manifestări spontane, ocazionale: la mormîntul lui Lucian Blaga de la Lăncrăm, la Hotelul „Sport” din Cluj-Napoca, la „Popasul romanilor”, în comuna Trăznea, la statuia lui Vasile Luca din Satu Mare, la Școala profesională nr. 2 și la întreprinderea „Kandia” din Timișoara.

Aurel Iosefini:

Circul este un lucru foarte serios

— Așadar, maestre Iosefini, sintezi din nou la conducerea circului din București.

— Au trecut, totuși, trei luni. Am deschis stagiunea cu Vraja circului și acum, în decembrie, avem ultimul spectacol al anului cu Parada circului. În program sînt artiști bulgari, polonezi, germani și unguri.

— Cum ați regăsit instituția după mai bine de doi ani?

— Uite ce se întîmplă. Circul merge și fără mine. Circul merge oricum. Dar, ca să nu umblu cu scamatorii, am să-ți spun cite ceva ca să înțelegă lumea mai bine despre ce e vorba. Acum trei ani am făcut un contract în Iugoslavia, 1.000 de dinari pe zi pentru fiecare artist. După ieșirea mea la pensie, în '83 și în '84, a venit la noi directorul circului iugoslav să angajeze iar niște artiști. Contractul l-a încheiat tot cu 1.000 de dinari pe zi pentru fiecare artist. Dar acum dinarul scăzuse mult ca valoare. De vreo paisprezece-cincisprezece ori. Paguba era evidentă. Nu trimit artistul la kilogram, ci la valoare, la atracție. Dar pentru asta trebuie să te pricepi. Să fii om de circ și să știi să conduci, adică, printre altele, să cunoști și piața mondială a circului, ce prețuri se practică, chestie pe care toată lumea o ascunde. Cei care au condus circul între timp sînt și azi aici. Sînt oameni pricepuți și sîrguincioși, de bună credință. Dar hai să cîntăm „Traviata”, eu, Herlea și nu mai știu cine. Cumpărăm notele, învățăm și începem. Cine va cînta mai bine? Evident, Herlea. Vocatia rămîne vocatie, n-ajunge să stărui.

— Care a fost primul lucru pe care l-ați întreprins?

— Evidența turneelor și a încasărilor. Din cele 13 milioane lei cite lăsasem în casieria circului, am mai găsit 4 milioane, în loc ca suma să se dubleze, mai ales că prețurile erau și ele altele. În august, septembrie și octombrie am solicitat organelor competente să înceapă controale financiare serioase pe la unități. Așa cum eram convins, am început să găsesc tot felul de bonulețe contrafăcute, de motorină, de carne pentru animale și altele, în valoare de citeva zeci de mii de lei. Controlul continuă. Treaba asta ne va ajuta să facem ordine.

— De ce ați ieșit la pensie acum aproape trei ani?

— Aveam 62 de ani și nu mai suportam înfrînșările unor indivizi. M-am supărat însă ca văcarul pe sat. Nu mi-am dat seama că în continuare, cit sînt în putere, viața mea e circul. Dimineața, cînd mă sculam, mă simțeam înutil. Am scris o Istorie a circului, care se află la Editura Eminescu, în planul acestui an. Am scris un scenariu de film pentru Casa de filme nr. 5 și altul, o comandă specială, pentru o casă de filme din R.F.G. Primul scenariu, scris în colaborare cu Tudor Negoiță, va fi o comedie polițistă cu Jean Constantin. Va intra în producție în 1985 în regia lui Alceu Croitoru.

— De ce-ați revenit la circ?

— Explicam odată în Flacăra că mă voi reîntoarce cînd voi constata că e nevoie de mine. Am așteptat doi ani și trei luni ca circul să aibă nevoie de mine. De fapt, am înțeles că nu el avea nevoie de mine, ci eu nu puteam fără el. Concomitent cu treaba asta, niște oameni de bine m-au chemat cu gîndul la vorba cu omul potrivit, la locul potrivit. Își aduseseră aminte că atîta vreme cit fusesem director, circul se subvenționa. La 1 august am fost din nou numit director, funcție în care nu vreau să pierd în rîplul capului din vedere că circul este un lucru foarte serios.

— Și totuși într-o zi va ieși și Iosefini la pensie.

— Ce-mi spul acum poate să încutie pe altul, dar nu pe mine. Reține că fac parte dintr-o familie de longevivi. În familia mea se moare de la 80 de ani în sus. Sora mamei, Margareta Baciu, cunoscută acrită a naționalului ieșean, artistă emerită, a jucat pînă în ultima clipă în Copacii mor în picioare. S-a prăpădit la 86 de ani. Deci, revin, douăzeci de ani de aici încolo nu se pune problema asta. În decembrie, pe 12, zi norocoasă, am împlinit 65 de ani. În aceeași zi de decembrie s-a născut și nepoțica mea. Pomenesc de asta pentru că e scamatoria la care țin cel mai mult.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

— Care e scamatoria?

— Chiar asta.

— Care asta?

— Asta cu nepoțica.

— E sau nu e o nepoțică?

— E, cum să nu fie. Dar (și-am spus, s-a născut tot de ziua mea, 12 decembrie). Eu l-am spus fetei mele, medic specialist în obstetrică-ginecologie, la Filantropia, să nască în ziua de care-ți vorbesc. Acum șase ani, la ora șase seara, în casa plină de musafiri, am anunțat că fiica mea va naște. Fata născută: tătucule, mai e timp! (și doar se pricepea). La 9 seara am chemat salvarea. La 11 noaptea a născut.

— Maestre Iosefini, mai vine lumea la circ?

— Lumea vine. Am învățat-o să vină. Fiecare spectacol are un fir conducător, are cap, coadă, o montare serioasă. Aducem artiști străini buni și spectacolele noastre sînt bine primite. Îi incintă și pe cei mari și pe cei mici. Într-o zi, în pauză, priveam la un bătrînel simpatic însoțit de o fetiță. A doua seară, întîmplarea face să-i zăresc din nou. A treia seară, la fel. Intrigat, l-am întrebat ce le-a plăcut de vin la fiecare spectacol. Dresoaara de șerpi, mi-a răspuns bunicii. Adică Ica Dermengi. Și o iau și pe asta mică, a continuat el. O pun să zică acasă că îi place spectacolul, ca să vin eu. Deci, lumii îi place circul. De curînd am înaintat forurilor tutelare un material în care propun amplificarea și diversificarea activității circului sub o altă titulatură decît Circus București. Privit acestor propuneri, vom putea realiza în viitorii cinci ani un plan nu de 50 de milioane anual, ci de peste 100 de milioane. De altfel, în 3 luni, încasărilor au crescut cu 3 milioane.

— Cum ați făcut?

— Eu n-am contribuit cu nimic. Doar spiritul meu plutește în jurul organizatorilor de turnee și oamenii nu mai îndrăznesc să facă „scamatoriile” la care au apelat cit am lipsit. Într-o ședință le-am zis: fraților, aveți grijă de bunul statului. Anul are 365 de zile, uneori 366. Eu știu cum se fură din 365 de poziții și la timpul potrivit din 366. Dacă vreunul știe figura 367, atunci să îndrăznească. Din ziua aceea, cunoscîndu-mă cu cite alifai sînt uns, unul n-a mai îndrăznit să-și încerce norocul. Dovadă că, așa cum spuneam, am anunțat organele de control că unii parcă umblaseră la pozițiile 274 și 295...

— Care sînt acelea?

— Cele cu bonulețele amintite. Sînt aici oameni pregătiți, artiști buni, ne bucurăm de un public extraordinar pentru circ și de sprijinul material și moral al celor care ne tutează. Nu avem altă obligație decît să prezentăm spectacole de înaltă calitate și să rămînem în continuare o instituție rentabilă, așa cum sînt marile circuri din lume. Sper ca în 1985 să ne putem realiza și visul de a construi baza tehnică în comuna Voluntari.

— În comuna Voluntari?

— 14 kilometri și se par mulți? Circul din Varșovia are baza la 37 km, cel din Sofia, la 19 km, circul din Budapesta, la 22 km. Investiția e aprobată. Vom muta acolo toate atelele și grajdurile, cele 200 de vagoane, tractoare, autocamioane, autobuze care sînt în spatele circului, în parcul Tonola. Acolo, vom avea și o sală de repetiție unde vom realiza numere de circ și dresuri noi. Priviți în jurul clădirii, în Tonola, să vedeți ce instituție complexă este un circ, ce minuni facem noi în regie proprie, prin autodolarea. O singură nemulțumire am: birocrația.

— Mai exact?

— Ne coordonează Comitetul pentru cultură și educație socialistă al municipiului și, nu știu de ce, și Consiliul Cultural și Educației Socialiste. De aici un paralelism care ne frînează activitatea: aprobări, semnături, avize. Precizez, nu mă refer la cele necesare ci la faptul că ni se cer prea multe aprobări, prea multe avize, prea multe semnături ș.a.m.d., toate în dublu, triplu exemplar, date de cele mai multe ori de oameni care n-au intrat niciodată în sala noastră.

— Incolo, ce să vă spun, ne străduim să oferim spectacole frumoase și artiști mari, pentru că, repet, circul este un lucru serios.

PROGRAMUL CENACLULUI FLĂCĂRA

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, își continuă turneul său prin țară după următorul program:

Vineri 14 decembrie — Caransebeș, ora 17

Sîmbătă 15 decembrie — Băile Herculane, ora 17

Ca și anul trecut, Revelionul '85 al Cenaclului Flacăra va avea loc în stațiunea Breaza din județul Prahova.

Cei ce doresc să petreacă ultima noapte a anului alături de membrii cenaclului se pot înscrie la Hotel Parc din Breaza.

● Din nou Sarmizegetusa Regia ● Diplomații în apărarea libertății ●

Drum spre inima Daciei (II)

Noi date privind observațiile astronomice de la Kogaionon: coada Soarelui de Andezit indică cu precizie nordul; un aliniament perfect de trei cote consecutive; în 1984, polul magnetic, la Kogaionon, se află exact unde se afla pe vremea lui Burebista; secretele munților Steaua Mare și Titianu.

— Timotei Ursu, își mărturisese că înfățișându-se în 1982 la simpozionul „APLICAȚII MATEMATICE ÎN STUDIUL ISTORIEI”, organizat la Vălenii de Munte, și urmându-și comunicarea despre ciudatele identități numerice care apar în comparația Marelui Sanctuar Rotund de la Sarmizegetusa cu monumentul megalitic de la Stonehenge (Anglia), am rămas surprins: te știam regizor de film și televiziune, îndrăgostit de mărinarie, dar nu și de... matematică. De unde pină unde regia de film și matematica?!

— Din păcate n-am fost, în vremea liceului, decît cel mai slab elev (la matematică) al celui mai bun liceu (de matematică!) din Timișoara. Nu mă împăcam deloc cu caracterul pur teoretic al matematicii și, urmînd cursurile Facultății de filologie și istorie din Cluj, nu bănuiam că în curînd la a doua facultate, cea de regie de film, mă voi întîlni cu... optica. Dar acolo erau aplicații practice ale unor relații matematice, și totul mi s-a părut dintr-odată plăcut, chiar frumos. Iubind marea și marinăria am descoperit cit de practică e trigonometria. Apoi am avut revelația extraordinarelor cărți de popularizare a matematicii, scrise de profesora Florica T. Cimpan, și înțelegînd multe din lucrurile care pină atunci mi se păreau de neînțeles, captivat de monumentele istoriei vechi am început să aplic o serie de formule matematice elementare. Adevărată aventură a fost intrarea, tot mai adînc, într-un formidabil sistem numeric — cel al dacilor — așa cum reieșea el din sugestiile sanctuarelor de aici. L-am luat tovarăș pe inginerul Florin Stănescu, absolut nu numai al facultății de construcții ci și al celei de matematică. E destul să-ți spun că pentru „descilirea” matematică a unei relații numerice mai „incapătînat”, eu lucram o noapte iar el... trei minute.

Am supus „sistemul numeric” decelat aprecierii academicianului prof. Nicolae Teodorescu și unor matematicieni de la Centrul de calcul al Universității din București; și cînd vorbim astăzi despre un „sistem numeric” nu ne referim la simpla intuiție a unui neprofesionist. În treacă, amintesc cu stîmă numele unor cercetători valoroși care au prospectat același orizont, și sub „unghi matematic”, fără să fie matematicieni: doctorul Ioan Rodean, artistul plastic Cik Damadian, profesorul de istorie Tudor Diaconu și doctorul Ilie Stanciu, și mulți alții.

— A apărut în librării a doua ediție a cărții lui Ioan Rodean, dedicată tot Sarmizegetusei Regia. Voi sintetiza de acord cu punctele sale de vedere?

— Pînă acum, mi se pare cea mai interesantă lucrare de tentativă — parțial — pluridisciplinară aplicată subiectului: cuprinde intuiții remarcabile, și faptul că și doctorul Rodean a observat divizibilitățile sexagesimale și cele decimale sugerate de sanctuare ne-a surprins în mod plăcut. Spun asta cu toată sinceritatea: Kogaiononul trebuie descoperit, nu inventat, așa că mai multe minți trudind înspre același rezultat este un tablou benefic. Mi-aș permite însă observația că, după părerea noastră, pornind în mod eronat de la dimensiuni din „teren” inexacte, (aproximate în lucrările de raport arheologic la măriri valabile pentru uzul arheologic dar inacceptabile pentru calculul de exactitate!) autorul

ajunge inerent la unele rezultate eronate. Tocmai de aceea operăm nu numai un „calcul pluridisciplinar”, și o cercetare pluridisciplinară. Are foarte mare importanță, de pildă, dacă diametrul Marelui Sanctuar Rotund avea, în momentul construcției, mărimea de 29,40 m, cit aproximacez raportul arheologic, ori 29.478 m, cit am „obținut” noi după măsurători la un indice de exactitate de o zecime de milimetru. Evident, acolo unde este cazul. Tocmai de aceea confruntăm în permanență acest studiu cu punctul de vedere al specialiștilor din domenii atît de variate: arheologie, matematică, geodezie, astronomie, geologie-geografie, arhitectură, metalografie, speologie, și... lista poate continua!

— Pe ce anume se axează cercetarea în această toamnă?

— Așa cum spuneam, „direcția principală de atac” a echipei pluridisciplinare, acum, constă în verificarea interdimensională a sanctuarelor, a raportului de distanțe dintre acestea și cota-vîrf a Dealului Grădiștei (pe care am numit-o, convențional, Cota-K, de la KOGAIONON), a raportului foarte exact între altitudinea acestei cote și altitudinea fiecărei terase în parte. Verificăm cit mai exact posibil orientarea astronomică a sanctuarelor rotunde, a orientării Cotei K și a sanctuarelor în relație cu virfurile de munți din orizontul vizibil.

— Ce semnificații căutați prin aceste elemente?

— Să spunem mai bine „ce semnificații posibile”. E prematur să tragem concluzii. Dar, judecînd după „exactitățile” demonstrate pînă acum de „teren”, interdistanțele dintre sanctuare, de pildă, nu puteau fi intîmplătoare. De altfel masivitatea aproape ciclopică a unor ziduri ridicate de daci pentru „gardarea” acestor terase, indică faptul că acei constructori ai sanctuarelor țineau foarte mult să evite orice deformare a terenului. Posibil, pentru respectarea riguroasă a unei anume unghiului și a anumitor interdistanțe. Pînă acum rezultatele sînt revelatoare; pe de altă parte ele confirmă probabilitatea practicării de către daci a modulului de lungime cu o mărime de 1,734 m. Am numit convențional (pentru programare) această dimensiune-modul, „Y”.

Una din ipotezele noastre este aceea că „încercuirea” Cotei-K cu marea zid al „cetății”...

— De ce îmi spui să pun ghilimele cînd zici: „cetate”?

— Pentru că nu credem în ipoteza că aici s-a aflat o „cetate” în sensul curent al cuvîntului, și încă una „regală”: materialul arheologic nu sprijină deloc o atare ipoteză, chiar dacă lungimea zidului este cea mai mare din orizontul de pînă acum al săpăturilor în vestigiile getodacice. Probabil a fost un mare observator, un mare punct de observare a cerului, și o mare incintă a „cercetătorilor” daci, cei pomeniți de Iordanes! Reține, te rog: Cota-K prezintă toate datele nu atît pentru o cetate-regală sau o cetate-refugiu, ci de punct geodezic de referință.

— Iar alături, pe terasele sanctuarelor?

— După toate probabilitățile, acolo se „operau” calculele, cu marea riglă de calcul, cum se demonstrează a fi acest complex cultural-științific. — Există vreo relație elocventă între Cota-K și sanctuare?

— Măsurătorile efectuate demonstrează că virful se află — pe orizontală — la o distanță de 239,2 m de centrul Soarelui de Andezit, iar diferența de altitudine este de 52,57 m. Acestea sînt cele două catete ale unui posibil triunghi dreptunghi (vezi figura 1). Dacă ipoteza unor unghiulații efectuate vizual din cen-

trul Soarelui de Andezit este corectă, din altitudinea amintită (cateta mică) trebuie să scădem înălțimea virtuală a privitorului, egală — să zicem — cu 1,734 m; (valoarea acestui modul „Y”, egală cu „un stat de om”, poate avea, ea însăși, semnificația ei!). Triunghiul astfel format are o catetă mare de 239,2 m, cateta mică de 50,836 m și ipotenuza de 244.5423 m.

— Cit înseamnă aceste valori în „Y”?

— 137,94694 y, 29,317185 y și 141,02785 y.

— Dacă prima și a treia s-ar putea „rotunji”...?

— Dar nici nu intenționăm asta! Căuțăm aici unghiul format între orizontala care pleacă de la ochiul privitorului și ipotenuza înspre Cota-K! Pentru că bănuim o relație unghiulară, — e vorba de acest „unghi vertical”, și nu de distanțe „prestabilite”. Cateta mică supra ipotenuză indică un sinus de 0.2078822. Sinusul unghiului de 12° este de 0.20791. Practic, identic. Deci unghiul vertical este de 12°. Noi credem că daci măsurau nu în grade sexagesimale, ci în „z”, care, în raport cu gradele, e cam ce ar fi „Y” în raport cu metrul.

— Nu prea înțeleg!

— Reține noțiunea de raport: unghiul vertical deslușit aici, înseamnă a trei-zecina parte dintr-un cerc. Ni se pare semnificativ, pentru că și cercul B al Marelui Sanctuar Rotund, e împărțit tot în 30 de sectoare. El înseamnă și a treia parte a fiecăruia din cele zece sectoare indicate de „razele” Soarelui de Andezit, aflat alături. Dacă am rămîne doar la atît, ar însemna sesizarea unei tautolo-

din pricina copacilor! Și e vorba de aliniamente de referință.

— Ați mai determinat și alte asemenea aliniamente?

— Amintește-ți că acum cîteva ore ne bucuram împreună: din măsurătorile comunicate de locotenent-colonelul Octavian Buda reieșea că ceea ce numim „coada Soarelui de Andezit” indică Nordul. Fără să cunoaștem aceste măsurători de precizie efectuate anul trecut, noi concluzionasem, prin calcul, că piesa principală din punctul de vedere al orientării sanctuarelor ar trebui să fie nu Marele Sanctuar Rotund, în pofida alurei sale impresionante, ci Soarele de Andezit. Acum, împreună cu inginerul Mihail Albotă, am „dat deoparte”, ca să zic așa, cortina de pădure, pe direcția Nordului, urmînd printre copacii, cu busola în mînă, direcția indicată de... coada Soarelui de Andezit.

— Rezultatul?

— Un aliniament perfect de trei cote consecutive, pe direcția Nordului, ultima fiind culmea Muncelului, aflată la circa doi kilometri și jumătate, pe celălalt versant. Dacă, așa cum presupunem, Dealul Grădiștei era, în antichitate, pleșuv, iar pe cele trei cote consecutive se marcau, noaptea, repere vizuale (focuri?), „astronomul” aflat în centrul Soarelui de Andezit avea un excelent „marcaj de reper”; o „linie” care desenează cu precizie exactitate direcția Nordului, extrem de utilă în aprecierea acelei „rotiri a stelelor”, cum o numește Iordanes! Ca să înțelegem mai bine cite semne de întrebare se nasc acum, să precizăm că abaterea este de sub 2° și asta nu înseamnă o „aproximare” ci... coincide cu declinația magnetică caracteristică izogonei pe care se află situat Dealul Grădiștei! Este vorba aici de o... orientare magnetică?!

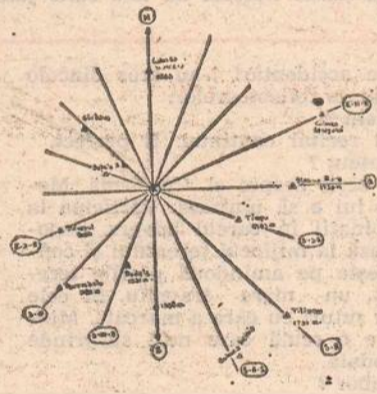
— Dar Nordul Magnetic, spre deosebire de Nordul Geografic, nu e stabil, se deplasează continuu în timp! De unde știți unde era Nordul Magnetic pe vremea dacilor? Și apoi, cunoșteau ei busola?!

— Da, polul magnetic face o rotație completă (plus unele variații pentru durate mai scurte de timp), în jurul Polului Nord Geografic. Dar, — și aceasta e cu adevărat coincidentă! — în 1984 polul magnetic se află exact unde se afla pe vremea lui... Burebista! El face o rotație completă în 640 ani, și din anul 64 i.e.n. (dată în jurul căreia arheologii estimează construcția sanctuarelor rotunde de aici) el s-a rotit, cu cite 360°, de trei ori. Diferențele rezultate din anomaliile amintite sînt mult prea mici pentru a putea modifica esențial acest calcul.

— Chiar aici, la Kogaionon, la vreo sută de metri de locul în care discutăm acum, lingă un singur cuptor din cele multe puse în evidență s-au găsit aproape o tonă de „turte” de fier obținut prin topire!

— Și, să precizăm: nu orice fel de fier! Un „cui de jertfă”, dezagropat din adîncul Marelui Sanctuar Rotund, analizat de inginerul Pascu într-unul din cele mai bune laboratoare de metalografie, prezintă caracteristicile fierului obținut — ulterior — doar pe la începutul secolului trecut! Bogăția obiectelor de fier dezgropate la Sarmizegetusa — Regia este impresionantă. În sfîrșit, știm toți că obiectele de fier se magnetizează spontan, în raport cu mai mulți factori prezenți în natură. Că existau și pe vremea lui Burebista obiecte de fier care „căuțau nordul”, e o concluzie logică. Nu intîmplător fierul, introdus în Egiptul bronzului probabil de Popoarele Mării (europene prin origine) era socotit „metalul blestemat”...

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Cele 12 virfuri de munți în raport cu care este „orientat” Virful Dealului Grădiștei

gii matematice. Constatăm însă că ea e semnificativă, chiar foarte semnificativă din punct de vedere astronomic (la ce putea, altfel, folosi mai bine un unghi vertical?!). Probabil în asta consta funcționalitatea ei! Este vorba de marele zentral al unor stele de mare magnitudine care „apuneau”, ca să zic așa, la miezul nopții sau la o altă oră anume, într-un anumit sezon, tocmai acolo, în virful Cotei-K! Aștept, în sensul ăsta, calculele de exactitate ale lui Florin (el e cel care „vorbește” cu stelele peste milenii), pentru a afla cînd anume, o stea anume, care ni se pare „semnificativă”, apunea după virful Kogaiononului.

Trebuie să realizăm totul prin calcule, pornind de la ipoteza — credem: logică! — cum că pe vremea dacilor Kogaiononul era pleșuv, permițînd o perfectă orientare după principiul „aliniamentelor vizuale”. Actuala pădure seculară, altfel foarte getogenică, incurcă serios observațiile practice. Știi zicala cu pădurea care uneori nu se vede din pricina copacilor. Adaptînd-o, aș zice că aici nu vezi... stelele și suita de aliniamente

Diplomația în slujba independenței

Al treilea volum din lucrarea lui Ion Bodunescu **Diplomația românească în slujba independenței**, apărut recent la Editura Junimea din Iași, prezintă un interes deosebit. Autorul supune unei pertinente analize perioada cuprinsă între desăvîrșirea făuririi statului național unitar și eliberarea țării de sub dominația fascistă, în august 1944. Scrisă alert, pe un bogat temei documentar — uneori și inedit, rezultat din cercetarea și utilizarea surselor de arhivă — acest nou volum înfățișează cititorului ceea ce însuși autorul definește cu temei drept „zbaterea românească” pentru păstrarea ființei statale în granițele firești, stabilite de națiunea română în 1918 și recunoscute ca atare ulterior prin tratatele de pace. Politica externă a României este prezentată — așa cum a fost — ca o politică activă dedicată apărării suveranității și integrității naționale și totodată ca o politică pusă în slujba idealilor nobile de cooperare internațională. Se mergea, de fapt, pe o linie tradițională, pe o permanență istorică, care, dealtfel, își găsește concretizarea, cu noi valențe istorice conferite de

orînduirea socialistă și în România contemporană.

Rezistentă față de presiunile exercitate de marile puteri învingătoare în primul război mondial în perioada încheierii tratatelor de pace, situată într-adevăr la „răscrucea tuturor vînturilor” — sau, cum scria cîndva cronicarul, „în calea răutăților” — România întregită în hotarele ei naționale s-a înfățișat ca un factor pozitiv și activ pe eșichierul mondial. Ea n-a cultivat agresiunea, ci, dimpotrivă, s-a încadrat unor eforturi de salvagardare a păcii, de respingere a revizionismului, de înțelegere internațională.

Lupta diplomației românești cu prilejul tratatelor de pace pentru apărarea drepturilor naționale și dreptății istorice, tratate defensive — de un deosebit interes fiind **Mica Înțelegere și Înțelegerea balcanică**, alianțe regionale în cadrul cărora România a avut un rol proeminent —, încercarea de a limita acțiunile acaparatoare ale capitalului străin, rolul de frunte jucat de România — mai ales prin Nicolae Titulescu — la Societatea Națiunilor și politica ei de pace și de combatere a

agresiunii, acțiunile antifasciste din interior de dimensiuni europene, au fost urmate de greua perioadă în care forțele întinericului au izbutit să-și impună voia în Europa, cînd România, izolată, a cunoscut ea însăși perioada dictaturii militare-fasciste și a intrat în zona de influență a Axei.

Ion Bodunescu prezintă pasionant, în pagini colorate, avaturile activității diplomatice ale unui stat care-și căuta consohidarea și dreptul afirmării în lume a ființei sale naționale. Autorul stăruie firesc mai ales asupra ultimului deceniu al perioadei pe care o analizează și deseori informația la care recurge este edificatoare și categorică, ea contribuind pe deplin a da cititorului dimensiunile „zbaterei românești” în grelele împrejurări prin care țara a trebuit atunci să treacă. Relatarea este nu numai interesantă, dar și deplin obiectivă. Realitățile tragice ale unor ani frămîntați sînt înfățișate „fără ocol”, direct, tulburător uneori prin sinceritatea transmișii lor. Documentele alese pentru a înfățișa omului de azi dimensiunile faptelor petrecute cu o jumătate de veac în urmă sînt alese cu grijă pentru a-l introduce pe cititor în atmosfera unor grele dar și eroice timpuri.

Acțiuni de trădare națională împletite cu încercări de „ieșire” din teribilul impas

— întreprinse uneori chiar și de diplomația regimului antonescian, în anii 1943—1944 —, sovăilei și tergiversării ale unor oameni politici, dzriența și siguranța celor cu rol decisiv în elucidarea tragediei naționale, dar mai ales acțiunea hotărîtă a națiunii și a armatei în momentele decisive din vara anului 1944 sînt înfățișate în toată complexitatea lor pe fundalul unor circumstanțe internaționale implacabile și în bună măsură „insensibile”, mai mult ca oricînd confirmîndu-se, în acel greu moment, că numai în propriile forțe ale națiunii stătea ascunsă eliberarea, ieșirea ei dintr-una din cele mai complicate situații ale existenței ei istorice.

Autorul a adăugat lucrării sale și un număr de portrete ale unor personalități românești proeminente, în acțiunea diplomatică a vremii. N. Titulescu, I.G. Duca, Armand Călinescu, N. Iorga, Gr. Gafencu, V.V. Pella, Viorel Tilea, Martha Bibescu și Elena Văcărescu au fiecare meritată evocare, ceea ce accentuează mesajul umanist al acestei cărți. Ea merită să stea în biblioteca fiecărui cetățean al acestei țări ca un memento, ca o aducere aminte și mai ales ca un îndemn la dragoste de țară. Autorului i se cuvin sincere mulțumiri.

DAN BERINDEI

„Dacă ai fost învins o dată, de două sau de mai multe ori, luptă! Va veni un timp când vei câștiga“

● „Cine vrea să obțină cu orice preț victoria, va pierde!“ ●

La închiderea ediției, trimisul nostru la Sarajevo relatează:

Sfirșitul unui vis frumos

De ce ne-a fost teamă, n-am scăpat: Universitatea Craiova n-a izbutit să depășească handicapul crizei de efectiv și a pierdut drastic (0-4) la Sarajevo, părăsind Cupa U.E.F.A. din turul 3. Lipsită din plecare de serviciile lui Tilihoi, Beldeanu și Adrian Popescu, suspendați pentru cumul de cartonașe, ea a apelat în disperare de cauză la Negrilă și Țicleanu, a căror utilizare a stat sub semnul întrebării până în ultima clipă. Până la urmă, cei 2 au intrat în teren, s-au străduit și au făcut și unele lucruri bune, dar randamentul lor a fost, în general, la limita minimă. Dacă abnegația lor merită subliniată, a lui Negrilă mai ales, care a acuzat dureri mari după o fractură încă nevîndecată, la mina dreaptă (de aceea îl și propunem acum pentru Premiul fair play „Flacăra“ pe 1984!), aportul lor a fost scăzut, lucru care s-a văzut și care a costat mult echipa. Esecul de la Sarajevo a demonstrat, dacă mai era nevoie, că o formație, cu atât mai mult una care se vrea competitivă pe plan internațional, nu înseamnă 11 jucători, ci măcar 14-15, de valori apropiate, adică un lot redutabil, cum Craiova nu mai are! Ca să vă lămurim că așa se prezintă situația, e suficient să adăugăm că, în fața lui Zeleznicear, Universitatea n-a putut nici măcar să completeze, cu orice nume, foaia de arbitraj, pe care n-au fost trecuți decât Boldici, Sorohan, Cioroianu și Octavian Popescu, mai puțini jucători decât permite însuși regulamentul (5, cîți au înscris iugoslavii)!

Ca și cînd aceste necazuri n-ar fi ajuns, s-a mai accidentat (ruptură musculară) și Cîrțu, iar Irimescu a fost eliminat! Nu căutăm scuze, ci explicații, drept pentru care se impune să notăm că, într-un meci cu miză maximă, Universitatea a fost nevoită să joace aproape jumătate de oră cu un om în minus și, încă mai grav, fără 5 titulari și cu 2 dintre cei rămași, Negrilă și Țicleanu, nerestabiliți. Nici nu-i de mirare că, împotriva unei apărări „cîrpite“, cu Irimescu pe un post care nu-i merge și nici nu-i place, și a unei linii de mijloc fără forță și ordonată (vina antrenorilor!) în exclusivitate, o repriză, spre defensivă, lui Zeleznicear i-a fost simplu să atace. Nu le-au trebuit lui Bazdarevici și celorlalți, fotbaliști de rasă, două invitații, una le-a fost suficientă! Mai ales că nici Lung, altădată sculptor, n-a mai prins o zi deosebită. S-a distins, e drept, Ștefănescu, iarăși omul numărul 1 al Craiovei, nici Ungureanu nu s-a lăsat mai prejos, Cămătaru și, într-o oarecare măsură, Cîrțu s-au zbatut, numai că pentru un Zeleznicear dezlanțuit, incurajat de public și ajutat de arbitru, nu de 4-5 jucători era nevoie, ci de o întreagă echipă! Iar Universitatea n-a fost miercuri, echipa care am sperat-o cu toții, din motive obiective (majoritatea) și subiective. Improvizațiile de tot felul și-au cerut tributul. La fel de adevărat e că ei i-a lipsit și șansa. Norocul nu le-a suris jucă-

torilor noștri nici la „bara“ lui Cîrțu (min. 18: șut violent, de la 16 m., în stilul din dreapta lui Skrba), nici la ratarea lui Octavian Popescu (min. 61: minge afară dintr-o poziție ideală), numai că norocul, vorba veche a românilor, mai e și cum și-l face fiecare! Da, dacă Cîrțu ar fi marcat, la 0-0, meciul ar fi luat, nu ne îndoiim, altă turnură, dar golul acela nu s-a produs și, până la urmă, victoria lui Zeleznicear a apărut ca normală, chiar și la 4 goluri diferență. De fapt, ne întoarcem la o părere care a mai fost enunțată în această pagină: nu atât la Sarajevo s-a ratat calificarea, era o iluzie să nădăjdum mai mult cu atîtea „găuri“ în formație, cît în repriza secundă a primei manșe cînd, pe teren propriu, Universitatea a ridicat piciorul de pe accelerator, permițându-le iugoslavilor să se întoarcă la casele lor cu un handicap remontabil. Ora fiind însă tirzie, nu insistăm, vom reveni asupra acestei chestiuni.

Ziceam, și nu ne sfîim să repetăm, că arbitru i-a înlesnit lui Zeleznicear drumul spre victorie și, implicit, spre calificare. Galezul Bridges, de departe cea mai tristă figură a întîlnirii de pe stadionul „Grbavica“ (în traducere, „Cocoșatul“, după numele unui deal), le-a ținut parte gazdelor, cînd cu perdea, cînd scandalos, dar n-a renunțat nici o clipă la rolul său! Acceptăm că Universitatea n-a pierdut numai, sau în primul rînd, din cauza arbitrilor, dar a-l apăra pe Bridges în ideea că „n-a influențat direct rezultatul“, ni se pare o diversivă. Nu doar că i-a lăsat pe craioveni în 10, eliminându-l pe Irimescu (care, ca să fim drepti, își iese cam iute din pepeni) pentru un fault de joc cum iugoslavii au comis cel puțin două, cel al lui Saba-

nadzovici asupra lui Cîrțu (cînd Bridges, aflat la cîțiva metri, a dictat repunere de la margine?) și cel al lui Cilici asupra lui Cămătaru (cînd orice arbitru cinstit ar fi scos cartonașul roșu), dar i-a șicanat tot timpul. La un raport general al faulturilor de 15 (în contul lui Zeleznicear) la 14, galezul a dat 5 cartonașe (între care unul roșu) oaspeților și nici unul, chiar nici unul, gazdelor?! Ceea ce pentru români însemna, invariabil, aver-tisment, pentru iugoslavi nu era decît o părintească dojană. La „zid“, cei 9,15 metri ceruți de regulament se respectau, cu sfințenie, doar într-o parte. La fel erau „interceptate“ tragicele de timp, la fel intrările bărbătești și așa mai departe. Un arbitraj, să ne fie cu iertare, rușinos, care i-a făcut, bănuim, și pe cei de la Zeleznicear să roșească.

Numai că istoria șterge, de regulă, amănuntele și ceea ce rămîne e, în fotbal, rezultatul. Să nu ne pierdem însă cu firea. O înfringere poate deveni adesea, dacă e privită cu realism și simț autocritic, premisa unei izbîni. Să nu uităm că, în ciuda durerosului eșec de pe „Grbavica“, Universitatea Craiova a fost singura echipă românească de club care a reușit să pătrundă, anul acesta, pînă în turul 3 al unei competiții europene. Un drum s-a încheiat, altul trebuie lăsat de la capăt, cu și mai multă seriozitate, cu și mai multă rigoare, cu și mai mult devotament. Se cuvine să-i mulțumim Universității pentru marile bucurii pe care ni le-a oferit pînă acum și să recunoaștem că, în condițiile concrete de la Sarajevo, cu un lot imputinat, cu un arbitraj ostil etc., era greu de realizat mai mult. Restul e doar regret: sfirșitul unui vis frumos.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

La peluză

Corvinul

Colegul meu, Victor Niță, este, desigur, unul dintre cei mai frumoși hunedoreni născuți la Birlad. După victoria Corvinului asupra Brașovului, a băgat capul pe ușă: Ei?... Ce „ei“?... Te-ai uitat la televizor? M-am... Și?... Ce „și“?... Ți-a plăcut?... Cine?... Hai, măi bătrîne, cum cine? Corvinul...

Îmi plăcuse jocul echipei oțelari-lor hunedoreni se mulase exact pe gustul meu și el știa asta: Ce zici?... Foarte bun, Cojocaru... Da, de unde!.. se supără el. Un ratangiu!.. Te înșeli, zic. A fost mereu acolo unde era și mingea, a driblat, a alergat, a muncit. Ce-i drept, cînd are balonul nu prea știe cum să-l folosească, dar și cînd o ști!

Nu pare convins, dar e mulțumit și cu atât. Știi, zice, tot jocul echipei îl fac Oncu și Petcu. În sectorul lor se pregătește ieșirea din apărare și lansarea contraatacurilor. Petcu este un nedreptățit, din acest punct de vedere. Aș zice că mai peste tot, gloriile sînt întreprinse de spiritul de sacrificiu al sirguincioșilor anonimi...

Părerea colegului este că Hunedoara deține de fapt titlul de șef de clasă, în absența premianților, și că o selecționată de tineret s-ar grefa ideal pe echipa lui Klein. Corvinul păstrează de la fostul antrenor, Mircea Lucescu, demiurgul școlii de fotbal hunedorean, un lucru extraordinar: toți jucătorii sînt pregătiți să evolueze la fel de bine pe orice post. De Văetuș a auzit toată lumea: s-a plimbat pe la Dinamo cînd pe extremă, cînd pe centru și a ajuns în națională ca fundaș. Pe Nița, cu puțini ani în urmă, gazetarii îl propuneau în echipa celor mai buni jucători ai sezonului; depozitează rapid și sigur, joc laborios la mijlocul terenului, aleargă iute și centrează desăvîrșit. Mai

multe accidentări l-au scos dincolo de bătaia reflectoarelor.

Klein?
Un recital continuu. E perfect.
Mateu?

Ai scris despre el. Confirmă. Meresia lui e să uluiască. Participă la combinații în careul advers, depozitează la mijlocul terenului și construiește pe amîndouă părțile terenului, un mare travaliu. Și cele două șuturi cu care a marcat... Mingea e o sculă care nu-l surprinde niciodată.

Gabor?
Nici un alt tînar din generația lui nu s-a bucurat de condițiile și înțelegerea care i s-au asigurat lui. Muncește, nu zic nu. Dar nu se vede constant. E capricios, trebuie pus la greu, altfel se ratează... Dubinciu, Mărginean... un cuplu cuminte, încă nerodat...

Știi ce nu-mi place, zic. Cu o singură excepție, nici un punct în deplasare...

Corvinul a avut acasă un singur examen cheie, cu Sportul Studențesc: patru goluri marcate și două primite. Frumos. Nu e joacă. A jucat fotbal. Echipa crește. S-așteptăm returul. Dintre echipele cu potențiale productive ne-a fost teamă de Politehnica Iași și de Sport Club Bacău. Loturi tinere și talentate, antrenori eminenți. E ciudată și această coincidență, totuși. Nu știu ce s-a întîmplat acolo. Nu-i exclus să fie vorba de mentalitatea jucătorilor; ea nu se schimbă într-un sezon. Oricum, nici una nu este echipă de retrogradat.

Alexa?
Bun pentru o națională. Dar vreau să-ți spun altceva: pe diferite trepte ale acestui tur au fost mai multe revelații, cînd o echipă, cînd alta; apoi au înfirmat pe rînd. Corvinul a jucat constant, și-a construit jocul, l-a gîndit, a crescut, sfîrșește într-o formă foarte bună. Exact ce-ți spuneam: echipa crește mereu. Nelu Nunweiler are ambiții mari cu echipa hunedoreană care, bănuiesc eu, îl și va lansa ca antrenor.

NICOLAE CRISTACHE ■

Paguba de aproape o jumătate de milion, produsă avutului obștesc — prin sustrageri repetate de bani și bunuri de către gestionară, pentru a-și satisface tot felul de capricii — chefuli costisitoare, lux, excursii frecvente etc. Colonelul Alexandru Pop, care a definitivat cerce-tările, a stabilit nu numai cauza și efectul — adică incorectitudinea gestionarei și cuantumul prejudiciului, ci și împrejurările favorizatoare, între care esențială rămîne superficialitatea efectuării inventarelor, ceea ce a dat posibilitate gestionarei să ascundă și să continue activitatea infracționistă.

Drept pentru care, potrivit Legii nr. 22/1969, în vederea recuperării integrale a prejudiciului cauzat, instanța de judecată a hotărît: condamnarea gestionarei V.A. Hidîșanu la 15 ani închisoare și

O jucătoare rapidă

În regiunea Suchan trăiește o familie obișnuită, Liu, cum sînt altele în țara prietenă, R.P. Chineză. Au șase fete și toate frumoase. Fiecare dintre ele, în-cet, încet și-a găsit rostul vieții. Au par-curs cu ambiție anii de școală, iar acum muncesc zi de zi în uzină. Doar cele două mai mici au urmat calea studiilor univer-sitare. Din familie au prins curajul com-petiției, iubind sportul s-au îndreptat fie spre șahul chinezesc fie spre jocul de dame fie spre bridge și ceva mai apoi spre șahul european practicat conform regu-lamentului F.I.D.E.

În ultimele două decenii șahul așa-zis european a pătruns în citeva cercuri de amatori. Adepții prea mulți nu a reușit să-și facă. Primul campionat național — rezervat bărbaților — s-a desfășurat încă din anul 1945, avînd doar o mină de concurenți. De la bun început nu a fost acceptată nici o prezență feminină în competițiile sportului minții. Din anul 1976 s-au organizat primele campionate în vederea depistării și a creșterii elementelor tinere, campionatele juniorilor. Din nou fetele nu au participat într-un cam-pionat. Dar cea de-a cincea fetiță a fam-illiei Liu, care prinsese gust pentru dis-puța pasnică la nivelul inteligenței, a insistat să concureze în compania juni-oriilor. Ambicioasă, dornică de victorii, copil încă. Liu She Lan a pierdut atunci o parte din elan: prea multe înfrîngeri suferise pentru cei 14 ani pe care îi avea. Totuși nu s-a demoralizat, dar și-a impus să nu mai joace în turneele masculine pînă nu va fi capabilă de revanșă prin stăpînirea adevăratei măiestrii șahiste. Și-a orientat apoi jocul înspre campiona-tele naționale feminine, care, începînd din anul 1979, se desfășoară cu regularitate și Liu She Lan a cucerit șase titluri de cam-pioană.

Carierea internațională a tinerei șahiste a început o dată cu Olimpiada de șah din Malta din 1980, unde a debutat la masa întia a echipei chineze (aflată la prima participare olimpică) învingînd-o spre

surpriza generală pe marea maestră din Polonia, H. Erenska. Jucătorea chineză a excelat din todeauna în jocul combi-nativ, fiind o gînditoare extrem de rap-idă, ce răstălmăcește, parcă, dedesubtu-urile variantelor cu rapiditatea unui com-puter. Uneori ai impresia că se plictisește în așteptarea răspunsului. Explicația jocu-lui său rapid ne-o dă zîmbind chiar ea însăși, cu ocazia participării la turneul internațional al României de la Băile Her-culane: „Nu am condiție fizică, obosesc repede și încerc să profit de avantajul deosebit al unei gîndiri rapide. Antrenorul meu mă sfătuește adesea să încetinesc ritmul de joc“. Antrenorul lui Liu She Lan sau cumnatul mai mare, văzînd talen-tul extraordinar al tinerei copile a re-nunțat la cariera sa de antrenor al jocu-lui de dame și s-a reprofiliat pe șah, că-lăuzindu-i pașii pînă în meciurile candi-datelor. Junioară încă, cel mai mare suc-ces internațional l-a obținut în compania senioarelor în anul 1982 la turneul inter-zonal de la Tbilisi cîntînd pentru cam-pionatul mondial. Calificarea sa și susține-rea unui meci al candidatelor pentru titlul suprem a însemnat cel mai bun re-zultat al unei jucătore asiatică, a unei reprezentante a marelui popor chinez.

M. Mureșan: — Pînă de curînd nu ai mai concurat după participarea în sfertu-riile meciurilor candidatelor. A fost o in-terupere voită?

Liu She Lan: — La meciul cu sovietica Nana Ioseliani am pornit cu ideea victo-riei. Am jucat obraznic... Da, obraznic, numai la cîștig, ignorînd învățămintele unui proverb național: „Cine vrea să obțină cu orice preț victoria, va pierde!“ Și eu am pierdut și meciul... și somnul... Apoi nu mi-am regăsit nici o clipă starea de spirit și buna dispoziție. Nu am onorat invitațiile la turneele internaționale la care mi s-a solicitat concursul. Am con-tinuat pregătirea. În luna iunie Liu She Lan a început un nou tur de forță prin participarea sa în Europa la turneele de la Piotrikiw — Trybunalski și Nalenczow (Polonia) și la puternicul turneu interna-țional organizat de Federația română de șah. După o întrerupere de un an, la primul turneu Liu She Lan s-a desprins ca învingătoare în ultimele runde, surcla-sînd-o pe finalista meciurilor candidate-lor la titlul mondial, pe Lidia Semenova, apoi a jucat neconvîngător.

Liu She Lan: — Mi-e dor de casă, de-ai mei... Am obosit, mereu sufăr din cauza problemelor adaptării la condițiile de viață europeană, dar încerc să mă bucur cunoscînd poporul român, realiză-riile României socialiste, frumusețile ace-stei țări pe care o vizitez pentru prima oară și unde voi reveni întotdeauna cu plăcere. Doream încă de anul trecut să particip la turneul internațional al Româ-niei și în mod special anul acesta. Apre-ciez în mod deosebit contactul cu șahistele române, neîntînd nici o clipă că am de-a face cu deținătoarele locului doi în lume, vicecampioane olimpice la Olimpiada de șah de la Lucerna.

M. M.: — Ce participări internaționale mai ai în vedere?

Liu She Lan: — Doresc să particip începînd cu anul viitor în turnee mixte, sînt pregătită de revanșă... Deocamdată voi concura în luna septembrie în Grecia la un turneu internațional feminin într-o companie de elită. Va fi un prim contact cu pămîntul Greciei, unde, în luna octom-brie, voi fi alături de colegele mele de echipă în lupta pentru, de ce nu?, o me-dalie olimpică...

MIHAI GROZAVU ■

MARGARETA MUREȘAN ■

Dincolo de aparențe...

Buni de plată!

La Miliția Județului Bistrița-Năsăud s-au primit sesizări că la magazinul nr. 9 „Confecții“ al U.S.C.M. Reșița, avînd ca gestionară pe Viorica-Agnes Hidîșanu lucrurile n-ar prea fi în regulă.

Capitanul Grigore Moldovan din servi-ciul economic a întreprins imediat măsu-riile cuvenite și constatarea a fost de-a dreptul uluitoare: un prejudiciu de 431.712 lei prin delapidare, neglijență, fals material, înscrisuri materiale și uz de fals

Nefirescul păcii înspăimîntate

Univers

● Mediterana se trezește la viață ● Exodul operelor de artă ● În lumina lămpii, vedem pină-n iad ●

În ultima vreme, în presă au apărut noi informații cu privire la cercetările care se fac asupra algelor. Se știe că algile sunt deja utilizate pentru hrana altă a animalelor, cit și a omului. Din alge se extrag numeroase substanțe care se folosesc în industria alimentară. În aceste plante subacvatice au fost identificate elemente biologice active care au proprietăți antibacteriene, antifongice (împotriva ciupercilor parazite) și, poate, antitumorale. Este cunoscută, de asemenea, puterea epuratoare a vegetației subacvatice, care absoarbe nitrații și alte săruri dizolvate în apă. În sfârșit, s-a calculat că biomasa algelor ar putea furniza însemnate cantități de metan.

Toate acestea, adică tot ce se știe și tot ce s-a făcut pînă în prezent par a nu mai satisface necesitățile omenirii. Cel puțin așa rezultă din știrile la care ne-am referit și în care se sublinia că, avînd în vedere penuria alimentară de pe glob, sînt necesare eforturi pe toate planurile — științific, tehnic, economic — pentru o exploatare mai intensă și o utilizare mai largă în alimentația oamenilor a vegetației acvatice, atît a celei de apă dulce, cit și a celei de apă sărată.

Pe de altă parte, potrivit datelor publicate de instituțiile specializate, cheltuielile în scopuri militare depășesc 800 de miliarde de dolari anual, existînd posibilitatea ca ele să ajungă la 1000 de miliarde de dolari anual.

Comentariul săptămînii

Algele și miliardele

Acest nivel fantastic reprezintă o medie zilnică a cheltuielilor militare de circa 2,5 miliarde de dolari, depășind valoarea întregii producții a 100 de țări în curs de dezvoltare.

Dar ce legătură poate fi între alge și miliardele cheltuite pentru înarmare? Aparent, nici una. În realitate însă, oamenii nu pot să nu se întrebe de ce să mănînce alge, cînd numai cu 6 miliarde de dolari s-ar asigura hrană pentru toți copiii lumii, iar prin alo-

care a 20 de miliarde de dolari anual, n-ar mai fi oameni care să sufere de foame? De ce să mănînce alge, cînd numai cu 5 miliarde de dolari s-ar asigura dezvoltarea agriculturii în lumea a treia? De ce să mănînce alge, cînd numai cu 50 de miliarde de dolari s-ar putea lansa un plan mondial de redresare economică?

Fără îndoială că cercetările științifice de orice fel, inclusiv cele cu privire la alge, sînt binevenite. Sondarea tuturor potențelor globului pămîntesc constituie o cerință de prim ordin a epocii noastre și se înscrie normal în aria de preocupări a oamenilor de știință. Da, dar nu cu scopul de a oferi lumii drept hrană surogate, în timp ce roadele cele mai bune ale pămîntului să continue a fi puse în slujba mecanismelor distrugerii, sau în cel mai bun caz să fie aruncate în vînt. Pentru că, cel puțin în momentul de față, planeta este capabilă să ofere locuitorilor ei o alimentație normală, fără a se recurge la paleative. Cu atît mai mult cu cit cei ce dispun de cheltuiri miliardelor în scopuri militare nu se hrănesc, în nici un caz, cu alge.

ION D. GOIA ■

Pregătiți pentru orice

În sfîrșit receptorul. Un tranzistor optic? Așa, s-ar părea. Dispozitivul de conversie a semnalului luminos în impulsuri electrice nu este chiar cel mai simplu lucru de pe pămînt. Și aici limitele lor. Dioda PIN dovedește robustețe, simplitate, este ieftină, dar mai puțin rapidă. Așa-zisa diodă în avalanșă prezintă rapiditate, dar poate fi perturbată de semnale de fond. Denumirea i-a fost dată de principiul de funcționare — accelerarea electronilor liberi prin coliziune cu fotonii în cascadă, multiplicînd semnalul pînă la o sută de ori.

În cazul distanțelor mari, intervine nevoia amplificării intermediare. În circuit se introduce un receptor, amplificatorul și un emițător. Căutările declanșate de nevoia simplificării au avut finalitate. Japonezii, mai exact firma NTT, a pus la punct un laser care nu poate funcționa în absența solicitării exterioare, dar intră în acțiune prin intervenția unui impuls de foton. Valoarea de amplificare se ridică la o sută. Două asemenea amplificatoare, în fibră cu atenuare de 0,3 decibeli pe kilometru, sînt suficiente pentru legături la 200 km. Avem în față așa-numitul sistem integrat. Un substrat cristalin — niobiatul de litiu conduce semnalul luminos și îl modifică sub influența unui cîmp rapid decît cele mai bune diode cu laser actuale. De aici, și gîndul echivalenței cu tranzistorul. Toate circuitele electronice își regăsește, de altfel, echivalențe în optica integrată.

Sînt încă destule necunoscute care își așteaptă răspuns pe tabla unde aleargă nerăbdătoare creta specialiștilor în fibre optice. Una din acestea ar fi multiplexul optic. Ca să poți trimite în același conductor optic, simultan, în ambele sensuri, mai multe lungimi de undă, trebuie pusă la punct tehnica separării lor. Optica integrată va aduce, probabil, mai repede răspunsul dorit.

Între timp, nu se stă cu miinile în sîn. S-au produs în ultimii ani peste 100.000 km de fibră optică. Cantitatea fabricată promite să sporească cu 50 la sută în anii următori. Grupa de elită a producătorilor are în frunte pe același „Corning”, după care vin, la rînd, ITT, NEC, Fujitsu, Philips, Siemens. Francezii, în colaborare cu englezii, vor să se știe la suprafață, și fac eforturi în acest sens.

Așadar, pînă cînd pompele vor fi gata de funcționare, toată atenția concentrată asupra canalelor de aducțiune. Industria de fibre optice își orientează, pentru moment, atenția către beneficiarul cel mai zorit. Legătura între centralele telefonice a prins, cea dintîi, plecarea din blockstart. Se vorbeste mult și se acționează cu dezinvoltură pentru punerea în operă a marilor proiecte Boston—Washington (1.000 km), cel din provincia Saskatchewan, Canada (1.300 km). Pentru 1988, ITT declară că vor încheia cablul transoceanic. „Philips” consumă interes și pasiune pentru lucrări în Arabia Saudită. NEC a vîndut 6.000 km fibră la Buenos Aires. Parisul beneficiază de o legătură — fără amplificator — între două centrale telefonice — 70 de fibre de lungime de 7 km. Sînt fibre multimod, ce funcționează pe lungime de undă de 0,85 și asigură, fiecare, trecerea a 34 milioane de unități informaționale pe secundă. Adică 79.000 de convenții. Ni se atrage atenția că nici un incident notabil n-a perturbat funcționarea acestuia. Experiențele privind instalarea de cabluri submarine par a formula, și ele, aceeași concluzie convenabilă. Așadar, înainte! Care ar fi terenul cel mai bine pregătit? Televiziunea prin cablu, desigur, atrag atenția avizații. Și videotelefonul. Experimentul de la Osaka se cunoaște. Este vechi de citiva ani, și promite. Francezii au dus lucrurile mai departe de Biarritz. O rețea de 1.500 abonați în 1983, 10.000 potențiali în 1985. Convorbitorii la telefon își pot studia obrazul în timpul rostirii replicilor, și așa mai departe. Să fim pregătiți pentru orice.

NEAGU UDROIU ■

De pe toate meridianele

Sic transit...

La o recentă licitație de obiecte de artă, care a avut loc la Londra, ducele de Devonshire a vîndut 71 de tablouri cu suma record de 28,5 milioane de dolari. Printre tablourile vîndute — achiziționate, în cea mai mare parte, de străini —, s-a aflat și unul datorat cunoscutului peisagist din Anglia secolului al XIX-lea, William Turner. Pictura a fost adjudecată, pentru suma de zece milioane de dolari, unui colecționar necunoscut, dar nimeni nu se îndoiește că ea va fi trecut peste ocean.

Știerea cu privire la această licitație, ca și la altele, subliniază revista *Newsweek*, i-a adus pe englezi într-o stare de șoc, deoarece s-a dovedit încă o dată că „exodul” operelor de artă peste hotare a devenit un fenomen ireversibil. În lumea specialiștilor, colecțiile particulare engleze de opere de artă sînt considerate printre cele mai mari din lume. Și pe măsură ce țara de la nord de Canalul Minecil își diminuează forța sa economică, pe măsură ce multe din vestitele castele engleze cad în paragină, tot mai multe picturi, sculpturi și giuvaeruri nimeresc în sălile de licitație, fiind cumpărate imediat de străini, mai ales de americani. Dolarul puternic și lira sterlină slabă, iată una din cauzele creșterii susținute a volumului comerțului cu obiecte de artă. Cele mai mari temeri le provoacă englezilor reprezentanții „Muzeului Getty” din California, fondat pe banii multimiliardarului Paul Getty. Spre deosebire de alte așezăminte de acest gen, Muzeul Getty nu întîmpină nici un fel de dificultăți materiale, cheltînd anual cîteva zeci de milioane de dolari pentru achiziționarea de opere de artă din diferite țări. Ultima tranzacție care i-a nemulțumit profund pe englezi a fost cumpărarea — de către Muzeul Getty, se-nțelege — a unei capodopere aparținînd unui maestru italian din secolul al XIV-lea. Americanii au plătit pe tablou 2,6 milioane de dolari și nici un muzeu englez n-a putut să-l răscumpere. Organele de stat au refuzat să intervină, intrucît, s-a motivat, „această operă se află în Marea Britanie de numai 130 de ani, și n-a influențat în chip

substanțial școala națională de pictură”. Totuși, s-a hotărît ca scoaterea tabloului din țară să poată fi făcută nu imediat, ci după un oarecare timp, în speranța că pînă la termenul fixat capodopera va putea fi răscumpărată.

Pe de altă parte, față de îngrijorările și precauțiile britanice în Statele Unite se manifestă o vizibilă iritare. „Ce se tot sperie englezii”, scria un cunoscut ziar new-yorkez, din cauza plecării unui Turner? Doar galeriile londoneze gem de tablourile acestui pictor”. Americanii sînt înclinați să examineze critic alarma engleză și din alt punct de vedere. Ei nu uită să sublinieze că majoritatea operelor de artă din muzeele și colecțiile britanice au pătruns în Anglia în vremea cînd pe piața mondială domnea lira sterlină. În prezent, cînd situația s-a schimbat, cînd forța lor economică din trecut s-a redus simțitor, englezii ar dori să schimbe regulile jocului în favoarea lor. Oricum ar fi, conchidea revista citată, atîta timp cit economia țării se va afla într-o situație dificilă, exodul operelor de artă nu numai că nu va înceta, dar se va intensifica și mai mult.

Alarma continuă

Despre poluarea Mării Mediterane s-a scris mult, și mulți s-au grăbit chiar să afirme că, în alt fel și din alte pricini, pe Pămînt a apărut o a doua Mare Moartă. Dar declararea „decesului” Mării Mediterane s-a dovedit prematură. Măsurile luate, sub supravegherea O.N.U., de țările din această zonă, au dat unele rezultate promițătoare: plajele s-au umplut din nou de amatori de băi de soare și de mare, iar peștii au revenit în locurile unde pînă nu demult pescarii aduceau la suprafață cu sculele lor doar cutii goale de conserve. Totuși, amenințarea încă n-a dispărut. Tărmurile „Mării dintre Pămînturi” sînt acoperite de gramezi întregi de gunoai, iar suprafața apei este murdărită veșnic de pete de petrol. Specialiștii subliniază că deși în ultimii ani s-au făcut multe pentru scăderea gradului de poluare a Mediteranei, în unele zone situația a rămas la fel ca înainte, sau chiar s-a înrăutățit. Așa, de pildă, în nordul Adriaticii, 76 de întreprinderi continuă să arunce deseuri nepurificate în Golful Veneției. Sînt și alte exemple asemănătoare. Toate acestea duc la concluzia că în ceea ce privește poluarea Mării Mediterane alarma continuă.

ION CODRU ■

Banca spaimei mondiale

Pacea de azi este cea mai complicată din istoria tuturor timpurilor pentru că războiul care s-ar putea declanșa este cel mai complicat posibil. Un cortegiu perfect aliniat de doctrine militare calibrează cu o feroce exactitate capacitatea devastatoare a unui potențial conflict punînd punctul pe i printr-o salvă chibzuit tîntită. Strategii au la dispoziție pacea actuală pentru a polemiza în legătură cu etapele viitorului război: se va folosi, mai întîi, rezerva nucleară sau ostilitățile se vor menține la nivel conventional? Dilema pare importantă, dar este scutită de sens. O altă dilemă vizează pacea gîndită ca uvertură a războiului: factorul descurajare poate fi „mobilat” pînă la stadiul în care acesta să devină atît de impozant încît să paralizaze acțiunea de declanșare a unei conflagrații? Să ne înarmăm, adică, atît de vast încît ideea punerii de mîini pe arme să ne zgribulească într-o asemenea măsură încît să preferăm pacea înspăimîntată de azi? Putem ajunge, în condiții de pace, pînă la acest stadiu de dezvoltare colosală a armelor?

Într-un dens studiu publicat în „Foreign Affairs”, Robert McNamara apreciază: „După ce am fost timp de șapte ani ministru al apărării și m-am ocupat de problemele provocate de „reacția nucleară în lanț” inițiată cu 40 de ani în urmă, cred că nu vom putea evita un risc grav și inacceptabil privind declanșarea unui război mondial dacă nu vom recunoaște și dacă nu ne vom baza toate planurile militare, bugetele pentru apărare, desfășurările de arme și negocierile în domeniul armamentelor pe adevărul că armele nucleare nu servesc nici unui scop militar. Ele sînt total inutile — cu excepția faptului că descurajează utilizarea armelor nucleare de către adversar”.

Acesta este un punct de vedere. El consemnează faptul că omenirea este obligată să plătească mai bine de un milion de dolari pe minut pentru a-și menține o stare convenabilă de descurajare. Banca spaimei mondiale pare cea mai prodigioasă și cea mai stabilă dintre toate...

RADU BUDEANU ■

Roza vinturilor

Pilinszky János (Ungaria)

Omagiu lui

Isaac Newton

Implinim ceea ce nu implinim, și nu implinim ceea ce implinim. Undeva e-o liniște înfloritoare. Gravităm într-acolo.

Relație

Ce liniște cînd ești aici. Ce liniște infernală. Sezi și șed. Pierzi și pierd.

Van Gogh

Ei s-au dezbrăcat în beznă, au adormit îmbrățișîndu-se în timp ce tu pe lumină ai plîns și-ai cumpănit.

A pogorit amurgul.

În firava căldură soarele a scăpătat pînă la hirtie. Totul s-a oprit. Era acolo și-o ghiulea de fier.

„E mielul lumii, lupus în fabula, ard în vitrina prezentului!”

Trezindu-mă

in toiu noptii

Casa-i o groapă de var îmbeznată, grădina, o frunză presată iar mobilele îngrămădite, obstacole electrice.

Dar acum, trezindu-ne în miez de noapte

casa devine un pătrat de var, mobilele, sîrmă ghimpată și-n lumina lămpii vedem pină-n iad.

Veșnicie

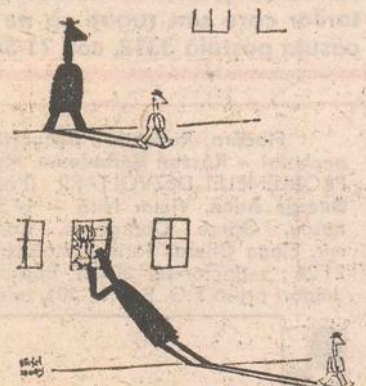
Pieptenele ți-a murit în păr și mingiiera mea s-a oprit. Îți iau pieptenele din mină. Totul e terminat. Stăm braț la braț.

Condamnat pe viață

Patul e comun. Nu și perna.

În românește de PETRE STOICA ■

Lumea se amuză

După PANORAMA (Polonia)

Interlocutorul nostru este dr. Ștefan Iancu, șeful Laboratorului de explorări funcționale din Dispensarul policlinic nr. 2 Iași. Pasionat mai întâi de acupunctură, a ajuns să se pasioneze de electroacupunctură, iar de vreo cinci ani experimentează sistematic și continuu un electronograf, convins tot mai mult că electronografia — dincolo de spectaculozitatea imaginilor pe care le oferă — pune la îndemina medicinei moderne și la dispoziția practicienilor de acupunctură, deci a medicinei tradiționale, informații senzaționale: prin precizia lor, prin viteza și ușurința cu care se pot obține. Doctorul Ștefan Iancu precizează de la început că experimentează aparatul sub protecția unor avize oficiale, a avizului Academiei de Științe Medicale (A1 1557, din 15 decembrie 1981), care a fost conceput ca un aviz definitiv, deci cu valabilitate permanentă. Textul unei convenții de cercetare științifică „între Institutul de cercetări științifice și inginerie pentru automatizări tehnice de calcul și telecomunicații I.P.A. București și Dispensarul policlinic nr. 2 Iași, laboratorul de explorări funcționale” este un document dactilografiat care, la dr. Iancu, poartă nr. 5387 din 2 decembrie 1983. Institutul din bulevardul Kalinin nr. 18, sectorul 1, reprezentat de ing. Marcel Sirbu (director adjunct științific) și ing. Constantin Ilie (șef secție P5), împreună cu laboratorul din Moldova reprezentat de dr. Ștefan Iancu, stabileau explicit ca obiect al convenției „colaborarea științifică (a lor — n.n.) privind cercetările tehnice precum și cele medicale de perfecționare a instalației electronograf de către personalul înalt specializat al I.P.A. București precum și aplicarea acestora în practica medicală în context cu alte mijloace tehnice de investigații de care dispune partenerul medical, mijloace tehnice care vor asigura validarea cit mai exigentă a contractărilor ce vor rezulta din cercetare”.

— Concret, cum este ajutat medicina de electronografie?

— Electronografia înseamnă, de fapt, pentru acupunctură una din metodele de cercetare, poate cea mai importantă, prin care se pun în evidență meridianele în dezechilibru energetic — nu numai punctele de acupunctură vizualizate pe abdomen — și care înlesnesc diagnosticarea. La un moment dat, unele clișee realizate cu electronograful păreau să arate fenomene noi. De pildă, conturul imaginilor înregistrate (abdomen, mai ales palmă și talpă) dădeau un halou luminescent pe care eu îl vedeam prima oară. Fenomen cunoscut, care primise niște explicații generale, dar asupra cărora nu se făcuseră decât referiri vagi privind valoarea lui în diagnosticul medical.

— Ați realizat prima interpretare, din acest unghi, a fenomenului?

— Intemeiat pe un experiment indubitabil, am descoperit relația certă dintre aspectul electronografic al palmelor și tălpilor sau plantelor cum le zicem noi, medicii, și funcția circulatorie. Ideea o susținusem deja într-o lucrare prezentată în 1982, la Simpozionul național de acupunctură de la Techirghiol, iar afirmația am reluat-o într-o lucrare tipărită, în rezumat, la Iași, anul acesta. Pe scurt, am ajuns să ne apropiem într-un mod neașteptat de înțelegerea rolului aparatului cardiovascular, nu doar în transportul substanțelor nutritive, oxigenului și bioxidului de carbon, ci, printr-o relație specială cu splina, relație neînțeleasă de medicina modernă, am fost conduși la înțelegerea acestui cuplu funcțional în echilibrul energetic al organismului. Aceste fenomene de echilibru energetic, până în prezent, numai prin electronografie au fost obiectivate și pot fi analizate. Tehnica numită Kirlian, trebuie spus, a însemnat doar primul pas, de semnalare a fenomenului fizic. Pentru înțelegerea mai largă a importanței electronografiei, ar mai trebui spuse câteva lucruri. Dacă pentru plante era admis în mod unanim

că, în afară de respirație și hrănirea cu substanțe nutritive din mediul înconjurător, mai funcționează și un sistem energetic, respectiv asimilarea clorofiliană, ei bine, pentru animale și, evident, și pentru om, componenta energetică a existenței era necunoscută și chiar neadmisă, pe lângă respirație și alimentație care, în mod greșit, au fost considerate ca singurele componente ale metabolismului. Or, electronografia pune în evidență tocmai modul în care organismul și mediul sînt într-o complexă relație energetică. Tot electronografia oferă detalii utilizabile în diagnostic, un diagnostic complex, dar și informații asupra echilibrului ori a dezechilibrului în cadrul acestei relații energetice a organismului cu mediul.

— Este un fel de limbă străină pe care o vorbiți. Aici, la Iași, aveți cu cine dialoga?

— Stadiul actual al șanselor de dialog, nu numai la nivelul Iașului, este probat și de banda cu înregistrarea recentului simpozion de acupunctură ținut aici. (N.R. În locul oricărei explicații, care tot n-ar putea fi mai elocventă, repro-

dialogul real pretinde multe, inclusiv vaste cercetări în continuare.

— La ce vă așteptați de la noile descoperiri în acest „limbaj” până de curind total necunoscut?

— O mai completă citire a imaginilor electronografice va permite, până la urmă, evaluarea generală a stării organismului.

— Adică pacientul care va veni să se plîngă de ulcer va putea afla și alte boli pe care nu știa că le are „în dotare”?

— Da. Și va putea trata, uneori preventiv, toate dezechilibrele, fie manifestate ca boli, fie prin tulburări funcționale care abia pregătesc terenul pentru noi îmbolnăviri.

— Adică aparatul acesta (și ceea ce știți să înțelegeți dumneavoastră cu ajutorul lui) seamănă ca sensibilitate cu miinile unor inși sensibili la bioenergie?

— Poate fi considerat o replică electronică. Evident, cu limitele firești ale mașinii în comparație cu complexitatea biologicului. Dar, în acest stadiu al cercetărilor, mașina poate fi folosită de orice medic, fără a avea sensibilitate deosebită la bioenergie.

— S-au adus îmbunătățiri constructive, s-a perfecționat aparatul ca urmare a aplicării convenției dintre dumneavoastră și I.P.A. București?

— Da. În mai multe etape.

— Ce alte rezultate notabile din punct de vedere tehnic a mai produs această colaborare?

— De curind, am pus la punct, cu sprijinul inginerului Ilie Constantin și al fizicianului Ion Mamulaș — acesta din urmă fiind, după mine și nu numai după mine, autorul intelectual, real al concepției și al aparatului de electronografie — am clarificat, zic, în această colaborare posibilitatea tehnică de a întrebuița pentru imaginile electronografice, în locul filmelor radiologice mari, greu de procurat și scumpe (360 de lei o examinare electronografică) a filmelor fotografice înguste, tip Laika. Noul cost al unei examinări este de 4 până la 6 lei. Se deschide astfel și posibilitatea obținerii în curind a unor imagini color și a analizei spectrografice a acestora, lucru care ne aduce în pragul unei adevărate noi etape de cercetări, de cunoaștere a fenomenelor naturale, pentru ușurarea gășirii unor soluții mai rapide de evitare ori de scurtare a suferințelor multor bolnavi.

— După cinci ani de utilizare a lui în practica de medicină umană, ce-i puteți reproșa electronografului?

— Nimic.

— Credeți că electronograful ar putea sluji și la înțelegerea proprietăților deosebite ale persoanelor cu inusurii aparte în receptarea bioenergiei.

— Da. Sînt sigur. Începînd cu înțelegerea omului, pină la înțelegerea felului cum acționează, în scopul reechilibrării organismului, un regim de alimentație sau altul stabilit în funcția de starea bolnavului, multe s-ar putea înțelege mai repede, mai clar în primul rînd, cu ajutorul electronografiei.

— Ați găsi timp pentru o colaborare în acest scop?

— Fără nici o întîrziere și fără rezerve.

— Sperăm ca să vi se răspundă la fel gestului dumneavoastră. Ar avea de câștigat nu numai știința românească și cunoașterea umană în general, dar poate mulți oameni aflați în suferință.

— Aștept cu inima deschisă o asemenea veste. Pe mine, oamenii la care ne-am referit m-ar putea ajuta să înțeleg mai bine limitele și extinderea posibilă a electronografiei în bioenergetică.

— Utilă și medicinei moderne și celei tradiționale, după cum afirmăți, credeți că electronografia ar putea avea, în acest spațiu, un rol integrator?

— Este cert că poate fi utilă în toate domeniile de cercetare fiziologică și de patologie. Rămîne doar ca lumea medicală să se angajeze într-un larg proces de cercetări. Fără prejudecata că, dacă această metodă folosește, deocamdată, mai ales acupunctura, ea s-ar exclude din practica medicală modernă. De fapt, nici nu există două tipuri de medicină — tradițională și modernă — sînt doar două alternative ale aceleiași științe, care nu se exclud. Iată, electronograful le demonstrează unitatea: le este util amîndorura.

— Cînd folosiți impulsuri pozitive și cînd negative, pentru obținerea imaginilor electronografice?

— În funcție de scop: impulsuri pozitive pentru a obține imagini utile acupuncturii și impulsuri negative pentru imagini care să aducă informații despre tulburări circulatorii, nervoase, hidroelectrolitice ș.a.

Electronografia vrea parcă să confirme (impuls pozitiv — impuls negativ) unitatea dialectică a contrariilor ca fenomen universal, constrînsă pină la ultima expresie de simbol grafic al acupuncturii în complexitatea sobră a jocului cromatic de alb-negru alterînd într-un fascinant echilibru al unității contrariilor nu doar cromatice.

DORIN GHERGHINESCU

Electronografia

element integrator al medicinei
moderne cu medicina tradițională

ducem de pe această bandă o parte din cuvintele unuia dintre vorbitori: „Eu cred că, sigur, este lăudabil efortul electroniștilor de a ne pune la dispoziție niște aparate. Formula cea mai bună este, cred, să se dea aceste aparate în câteva centre — în realitate, din cele zece existente, cîci s-au și dat din 1980—81 n.n. — și noi să programăm una din ședințele noastre de comunicări în care să se întilnească toți cei care au experimentat aparatul împreună cu fizicienii. Vom prîtoi problema și vom vedea la ce este bun”. Întregul experiment de ani de zile și toate rezultatele doctorului Ștefan Iancu erau omise ca și cînd nici n-ar exista. Numai că, după reacția îndreptățită și sinceră a acestuia — „Este adevărat că noi, cei care am practicat pină acum electronografia, nu știm mult, dar este vina celor care sapă groapa electronografiei, să mă irtați de expresia neacademică, înainte ca aceasta să se fi născut în fapt” — după aplauzele care încheiau cuvintele de indignare ale doctorului Ștefan Iancu, același vorbitor din care am citat la început ce credeți că putea să precizeze, cu o nesfîrșită candoare? Iată, cităm din nou cu fidelitate, respectîndu-i și gramatica și logica: „Mulțumim că doctorul Iancu a subliniat încă o dată ceea ce am spus aici noi înainte, a repetat aceleași lucruri și văd că dumnealor este în asentimentul dumneavoastră cum a fost pină acum, nu cred că a spus ceva care a fost în afara discuției anterioare, a fost exact lucrurile pe care le-am spus și noi dinainte, trebuie să facem un serviciu acupuncturii și ideea că acest aparat trebuie experimentat iată încă o susținere a doctorului Iancu și cred că este exact ceea ce s-a spus anterior s-a subliniat încă o dată și mergem mai departe.” În fapt,

— Care este relația directă a electronografiei cu acupunctura? Ce serviciu îi poate face prima celei de a doua?

— Dacă pentru practica medicală modernă electronografia aduce date foarte prețioase în fiziologia și patologia aparatului cardiovascular, a sistemului nervos, a tulburării echilibrului hidroelectrolitic și în multe alte domenii de fiziologie și patologie, ei bine, pentru practica acupuncturii oferă două lucruri esențiale: punerea în evidență a unor puncte de acupunctură abdominale care apar atunci cînd sînt bolnave organele interne corelate cu punctele respective (fenomen evidențiat și de alți cercetători) și evidențierea meridianelor de acupunctură în dezechilibru (imagine fundamental deosebită de cea normală), lucru care are valoare și în diagnostic, deci în medicina modernă, dar constituie și obiectivarea existenței meridianelor de acupunctură în acest singur mod de materializare cunoscut de știință pină la ora de față.

— Care este contribuția dumneavoastră în ce privește această a doua ofertă — vă respect numărătoarea de mai sus — a electronografiei către acupunctură?

— Am descoperit corespondența fiecărui meridian de acupunctură pe imaginile electronografice care arătau că respectivul meridian era afectat de un dezechilibru energetic.

— Această „citire” a meridianelor pe imagini de palme și de tălpi (imagini palmare și plantare) n-o mai reușise nimeni înainte dumneavoastră?

— Fenomenul mai fusese văzut, dar n-a fost înțeleasă relația dintre meridianele în dezechilibru și imaginile lor, azi socotite caracteristice.

Așteptăm opinia dumneavoastră privind: **CEL MAI BUN FOTBALIST AL ANULUI 1984**

Conform tradiției, „Flacăra” lansează și în acest an ancheta privind pe cel mai bun fotbalist al anului. Ea va include, pe lângă opiniile tehnicienilor și comentatorilor de specialitate și punctul de vedere al cititorilor care sînt rugați să ne scrie pe adresa București, Piața Șciintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341.

Cu sublinierea că pentru a ușura munca de triere a scrisorilor, sinteți rugați să precizați pe plic mențiunea „anchetă sport”. Vă mulțumim și vă dorim o bună inspirație! Și, firește, nu uitați să vă iscăliți, adăugînd adresa exactă.

Flacăra, Redacția: București, Piața Șciintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Anchetă — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Goia, Liviu Timbus — 25 66; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 14 57; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Ovidiu Ioanșoia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru. Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 21 28; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de 21 24; redactor-șef 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Șciintei”. Import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori—audiențe—Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 25 42, 21 30, 25 58; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 21 23, 25 69, 20 72, 14 53; secretar responsabil de 21 24; redactor-șef 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Șciintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**